MIORIŢA BACIU DOINA MANOLACHE

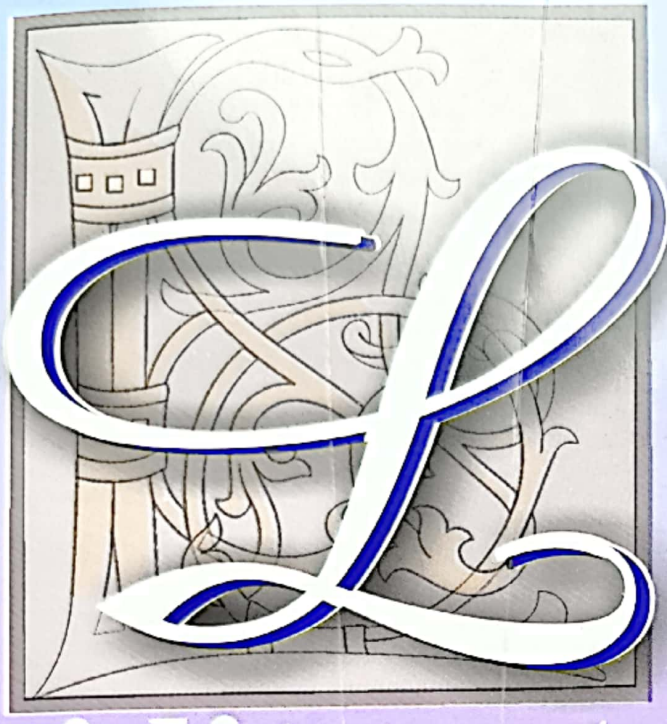

Limba şi literatura română

TESTAREA NAŢIONALĂ 2007

Teste complexe

Bareme de corectare şi de notare

Programa de limba şi literatura română pentru testarea naţională –2007

EXAMENE

EDITURA DIDACTICĂ ŞI PEDAGOGICĂ, R.A.

Scanned with OKEN Scanner

Prof. dr. MIORIŢA BACIU Prof. gr. I DOINA MANOLACHE

Limba şi literatura română pentru testarea naţională 2007

- Teste complexe
- Bareme de corectare şi de notare
- Programa de limba şi literatura română pentru testarea naţională – 2007

EXAMENE

EDITURA DIDACTICĂ ŞI PEDAGOGICĂ, R.A.

Scanned with OKEN Scanner

© Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Didactice și Pedagogice, R.A., București. Orice preluare, parțială sau integrală, a textului sau a materialului grafic din această lucrare se face numai cu acordul scris al editurii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BACIU, MIORIȚA
Limba și literatura română pentru testarea națională: 2007 / Miorița Baciu, Doina Manolache. - București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006
ISBN (10)973-30-1659-4; ISBN (13) 978-973-30-1659-5
I. Manolache, Doina

811.135.1(075.33)

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, R.A.,
Str. Spiru Haret, nr. 12, sectorul 1, cod 010176, București
Tel.: 021.315.38.20
Tel./Fax: 021.312.28.85; 021.315.73.98
web: www.edituradp.ro

Comenzile pentru această lucrare se primesc:
• prin poștă, pe adresa editurii
• prin e-mail: edpcom@b.astral.ro; birou_comercial@yahoo.com
• prin telefon/fax: 021.315.73.98

Redactor: *Elena Ionescu*
Tehnoredactor: *Cati-Narcizia Lupu*
Coperta: *Elena Drăgulelei Dumitru*

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

ARGUMENT

Principiul studierii în gimnaziu a limbii şi a literaturii române din perspectivă comunicativ-funcţională are în vedere – prin programa de limba şi literatura română pentru testarea naţională – evaluarea capacităţilor de receptare a mesajului scris şi de exprimare scrisă.

Le propunem viitorilor absolvenţi de gimnaziu *32 de teste complexe* de evaluare a cunoştinţelor dobândite în cei patru ani de studiu, vizând toate laturile disciplinei: limba română (fonetică, lexic, morfosintaxă, semantică), elemente de teorie literară şi stilistică, lecturi literare.

Variantele de subiecte, însoţite de bareme de corectare şi de notare, au fost elaborate în concordanţă cu obiectivele programei în vigoare.

În condiţiile utilizării manualelor opţionale, cerinţele formulate la *partea I* a probei scrise se referă la textul literar ca suport pentru înţelegerea/operarea cu noţiuni de teorie literară, cu elemente de fonetică, de vocabular, de morfosintaxă, de ortografie şi de punctuaţie.

Partea a II-a a testului are în vedere aspecte privind redactarea unui text cu destinaţie funcţională (telegrama, cererea, invitaţia), scrierea reflexivă (scrisoarea familială, scrisoarea de felicitare) şi scrierea imaginativă (descrierea şi naraţiunea).

Partea a III-a constă în elaborarea unei compoziţii de una–două pagini având în vedere: rezumarea unui text; caracterizarea unui personaj dintr-o operă studiată (basm, baladă, schiţă, nuvelă, roman etc.); argumentarea apartenenţei unui text la un gen, la o specie literară (basmul, schiţa, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia); analiza unui text literar cu evidenţierea structurii şi a resurselor expresive ale limbii; exprimarea unor idei, atitudini, opinii ş.a. Rezolvarea cerinţelor presupune competenţe dobândite de elevi pe tot parcursul ciclului gimnazial, valorifică potenţialul creativ al tinerilor, oferă deschideri şi perspective pentru învăţarea ulterioară.

Sugestiile de rezolvare, răspunsurile succinte, baremele judicios întocmite, punctajul detaliat îl ajută pe elev să se autoevalueze.

Cartea este un excelent ghid al elevului, prin faptul că are în vedere obiectivele şi acoperă conţinuturile programei pentru testarea naţională. Elevul este în măsură să-şi clarifice aspecte privind dozarea efortului propriu în redactarea lucrării sale, dar şi gradul de formare a competenţelor de comprehensiune, de comunicare, de analiză şi de argumentare, de interpretare a unor fapte de limbă şi de literatură română şi înclinaţia spre subtilităţi. De unde convingerea noastră că fiecare elev, luat în parte, este mai important decât colectivitatea, pentru că este unic.

Considerăm că această lucrare este de un real folos elevilor, care o pot utiliza fără meditatori, profesorilor, în activitatea de predare–învăţare, de evaluare şi, nu în ultimul rând, părinţilor, care pot verifica pregătirea propriilor copii.

Autoarele

Scanned with OKEN Scanner

A. Lectura. Teoria literară. Textul

Genul liric

- **Pastelul**
- **Imnul**
- **Doina populară**
- **Textul poetic**

B. Practica raţională şi funcţională a limbii: tipuri de comunicare

- *Comunicarea scrisă*
  - **Scrierea funcţională: telegrama, cererea, invitaţia**
  - **Scrierea reflexivă: scrisoarea familială, scrisoarea de felicitare, scrisoarea familiară**
  - **Scrierea imaginativă: descrieri şi naraţiuni**
  - **Textul literar**

- *Elemente de construcţie a comunicării*
  - **Noţiuni de fonetică**
  - **Lexicul**
  - **Morfologia**
  - **Sintaxa propoziţiei**
  - **Sintaxa frazei**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 1

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Orchestra începu cu-o indignare grațioasă.
Salonul alb visa cu roze albe –
Un vals de voaluri albe...
Spațiu, infinit, de o tristeță armonioasă...

În aurora plină de vioare,
Balul alb s-a resfirat pe întinsele cărări –
Cântau clare sărutări ...
Larg, miniatură de vremuri viitoare...

(George Bacovia, **Alb**)

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte care conţin diftongi şi două cuvinte care conţin vocale în hiat.

4 puncte

2. Identifică semivocalele din cuvintele: *spațiu, armonioasă, vioare, grațioasă.*

4 puncte

3. Precizează numărul de litere şi de sunete din cuvintele: *orchestră* şi *roze.*

4 puncte

4. Desparte în silabe cuvintele din primul vers al poeziei.

4 puncte

5. Transcrie din text două cuvinte monosilabice şi două cuvinte plurisilabice.

4 puncte

6. Scrie forma literară a două cuvinte folosite, în text, cu formă populară.

4 puncte

7. Stabileşte valoarea morfologică din text a cuvintelor subliniate: *„Orchestra începu cu-o indignare grațioasă."*

4 puncte

8. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: *„Balul alb s-a resfirat pe întinsele cărări..."*.

4 puncte

9. Dezvoltă, prin expansiune, atributul *viitoare* („Larg, miniatură de vremuri *viitoare...*") în propoziţia subordonată corespunzătoare.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text un vers care să conțină un epitet.

2 puncte

11. Menționează imaginea artistică identificată în versul *„În aurora plină de vioare...”*.

2 puncte

12. Selectează cuvintele / grupurile de cuvinte care sugerează culoarea corespondentă sentimentului poetic.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unei opere lirice.

2 puncte

14. Explică semnificația sintagmei *„Cântau clare sărutări...”*.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Ion / Ioana Negru, locuiești la Iași și te-ai întors de la târgul de carte organizat la București. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată lui Mihai, vărul tău, student în anul II, la Drept, căruia să îi comunici impresii de la acest eveniment. În scrisoare, trebuie:

- să respecți formulele / convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un stil și un conținut adecvate situației imaginate;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!**
Data redactării scrisorii este 08.04.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1–2 pagini, în care să caracterizezi *personajul principal* din *nuvela* studiată la școală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru modalități / procedee de caracterizare, existente în textul studiat și ilustrarea lor cu exemple adecvate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului;

4 puncte

- ilustrarea acestor trăsături, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relației dintre personajul principal și alte două personaje ale operei.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 2

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Îngânând prin văi tăria
sună ramul, sună glia.
Focuri ard, albastre ruguri.
Pomii simt dureri de muguri.

Prinşi de duhul înverzirii –
prin grădini ne-nsufleţim.
Pe măsura-naltă-a firii
gândul ni-l dezmărginim.

Ce-am uitat, aprindem iară.
Sub veşminte ne ghicim.
Căutăm în primăvară
un tărâm ce-l bănuim.

Căutăm pământul, unde
mitic să ne-alcătuim,
ochi ca oameni să deschidem,
dar ca pomii să-nflorim.

(Lucian Blaga, **Focuri de primăvară**)

A. Limba română

1. Transcrie din text patru cuvinte care conţin vocale în hiat.

4 puncte

2. Scrie antonimele cuvintelor: *-naltă, dezmărginim, am uitat, să deschidem.*

4 puncte

3. Numeşte silaba accentuată în cuvintele: *tăria, căutăm, alcătuim, mitic.*

4 puncte

4. Menţionează cuvintele de bază de la care s-au format cuvintele: *înverzirii, -nsufleţim, dezmărginim, -nflorim.*

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*sub veşminte ne ghicim*."

4 puncte

6. Scrie sinonimele cuvintelor: *îngânând, veşminte, tărâm, mitic.*

4 puncte

7. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Pomii simt dureri de muguri*."

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

8. Alcătuieşte două enunţuri în care să ilustrezi sensurile omonimului *unde*.

4 puncte

9. Contrage subordonata atributivă din următorul enunţ în partea de propoziţie corespunzătoare: „*Căutăm în primăvară / un tărâm ce-l bănuim.*"

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Precizează măsura versului „*Pe măsura-naltă-a firii...*".

2 puncte

11. Transcrie din text un vers care să conţină o imagine vizuală.

2 puncte

12. Menţionează ritmul şi rima versurilor citate.

2 puncte

13. Identifică o figură de stil în versul „*Pomii simt dureri de muguri.*"

2 puncte

14. Explică semnificaţia sintagmei „*gândul ni-l dezmărginim*".

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Redactează o compunere descriptivă de 10 – 15 rânduri, cu titlul „În pădure".

În realizarea compunerii, trebuie:

- să adaptezi conţinutul la titlul propus, respectând cerinţele unei compuneri;

4 puncte

- să utilizezi un stil adecvat (cel puţin trei figuri de stil);

4 puncte

- să respecţi normele de exprimare corectă, de ortografie şi de punctuaţie.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1–2 pagini în care să demonstrezi că textul studiat la şcoală este *fabulă*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- menţionarea celor patru argumente specifice fabulei;

4 puncte

- susţinerea argumentelor cu elemente / exemple din operă;

4 puncte

- evidenţierea cartacterului epic al operei;

4 puncte

- structura fabulei, modurile de expunere, elementele de expresivitate artistică.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 3

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Lună tu, stăpân-a mării, pe a lumii boltă luneci
Şi gândirilor dând viaţă, suferinţele întuneci;
Mii pustiuri scânteiază sub lumina ta fecioară,
Şi câţi codri-ascund în umbră strălucire de izvoară!
Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate,
Când pluteşti pe mişcătoarea mărilor singurătate!
Câte ţărmuri înflorite, ce palate şi cetăţi,
Străbătute de-al tău farmec ţie singură-ţi arăţi!

(Mihai Eminescu, **Scrisoarea I**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *codrii, umbră, strălucire, înflorite.*

4 puncte

2. Transcrie din text patru cuvinte derivate cu prefix

4 puncte

3. Scrie antonimele cuvintelor: *viaţă, întuneci, umbră, înflorite.*

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *„Mii pustiuri scânteiază sub lumina ta fecioară ...”.*

4 puncte

5. Transcrie din text un adjectiv pronominal relativ şi un pronume personal propriu-zis.

4 puncte

6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: *„Lună tu, stăpân-a mării, pe a lumii boltă luneci...”.*

4 puncte

7. Alcătuieşte două enunţuri în care cuvintele *ce* şi *al tău* să aibă alte valori morfologice decât cele din text; precizează-le.

4 puncte

8. Identifică în text şi transcrie patru cuvinte care fac parte din lexicul fundamental.

4 puncte

9. Analizează morfologic şi sintactic elementul de relaţie care introduce în text o subordonată circumstanţială de timp.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Precizează măsura primului vers din fragmentul citat.

2 puncte

Scanned with OKEN Scanner

11. Transcrie din text un vers care să conţină o inversiune.

2 puncte

12. Selectează patru cuvinte care denumesc spaţiile / locurile luminate de lună.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparţine unei opere literare.

2 puncte

14. Comentează motivul lunii ilustrat în versurile citate.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Realizează o compunere narativă de 10 – 15 rânduri, cu titlul, „Furtună pe mare".

În redactarea compunerii, trebuie:

- să respecţi cerinţele unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);

4 puncte

- să utilizezi un conţinut şi un stil adecvate (cel puţin două moduri de expunere şi două figuri de stil);

4 puncte

- să respecţi normele de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1–2 pagini în care să motivezi faptul că o operă literară studiată la şcoală este *roman*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale romanului, ca specie literară;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din opera literară studiată;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a secvenţelor reprezentative);

4 puncte

- prezentarea personajelor, prin raportare la două întâmplări / situaţii semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 4

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Numai lebedele albe, când plutesc încet din trestii,
Domnitoare peste ape, oaspeţi liniştèi acestei,
Cu aripele întinse se mai scutură şi-o taie,
Când în cercuri tremurânde, când în brazde de văpaie.
Papura se mişcă-n freamăt de al undelor cutrier,
Iar în iarba înflorită, somnoros suspin-un grier...
E atâta vară-n aer, e atât de dulce zvonul...

(Mihai Eminescu, **Scrisoarea IV**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *cercuri, brazde, somnoros, înflorită.*

4 puncte

2. Transcrie din text un cuvânt compus şi trei derivate.

4 puncte

3. Alcătuieşte enunţuri în care cuvintele *somnoros* şi *dulce* să aibă altă valoare morfologică decât cea din text; precizeaz-o.

4 puncte

4. Scrie forma literară a cuvintelor: *aripele, cutrier, grier.*

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Iar în iarba înflorită, somnoros suspin-un grier...*”.

4 puncte

6. Transcrie din text două substantive în cazul nominativ şi două substantive în cazul acuzativ.

4 puncte

7. Indică funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*... şi-o taie / Când în cercuri tremurânde...*”.

4 puncte

8. Scrie patru cuvinte din familia lexicală a substantivului *floare.*

4 puncte

9. Transcie din text ultima propoziţie principală.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Precizează măsura celui de al treilea vers din text.

2 puncte

11. Identifică o structură care conţine o metaforă.

2 puncte

Scanned with OKEN Scanner

12. Transcrie din text un vers care să conţină o imagine vizuală şi o imagine auditivă.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere în versuri.

2 puncte

14. Explică semnificaţia ultimului vers din text.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Cristian / Cristina Iliescu, locuieşti în Oradea, pe strada Avântului, la numărul 12. Redactează, pe o pagină distinctă, o telegramă prin care îl anunţi pe bunicul tău, care locuieşte în satul Cândeşti de lângă Ploieşti, când vei sosi să-l vizitezi.

În telegramă, trebuie:

- să respecţi cerinţele acestui tip de text;

4 puncte

- să redactezi conţinutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecţi normele de ortografie, de exprimare corectă şi de punctuaţie.

2 puncte

Atenţie! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării telegramei este 15.09.2006.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie povestirea *basmului popular* studiat la şcoală, în 1 – 2 pagini, pe baza celor cinci momente ale subiectului operei epice.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- identificarea secvenţelor narative şi a celor cinci momente ale subiectului operei epice;

4 puncte

- prezentarea coerentă a conţinutului naraţiunii, conform planului de idei;

4 puncte

- identificarea personajelor corespunzătoare secvenţelor narative menţionate („caracterizarea succintă” se punctează);

4 puncte

- relevarea relaţiei conţinutului naraţiunii cu momentele subiectului operei; relatarea la persoana a III-a; transformarea textului dialogat în text narativ; utilizarea timpurilor verbale adecvate etc.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 5

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Azi sunt îndrăgostit. E-un curcubeu
Deasupra lumii sufletului meu.
Izvoarele s-au luminat şi sună
Oglizile ritmându-şi-le-n dans,
Şi brazii mei vuiesc fără furtună
Într-un ameţitor, sonor balans.
În vii vibrează struguri străvezii –
Cristalurile cântecelor grele –
Şi stropi scăpărători de melodii
Ca rouă nasc în ierburile mele.
Eu curg întreg în acest cântec sfânt:
Eu nu mai sunt, e-un cântec tot ce sunt.

(Nicolae Labiş, **Primele iubiri**)

A. Limba română

1. Construieşte propoziţii cu omografele: *strópi – stropí; súnă – sunắ.* **4 puncte**

2. Indică procedeul intern de îmbogăţire a vocabularului prin care s-au format cuvintele: *vuiesc, ameţitor, scăpărători, ritmând.* **4 puncte**

3. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*E-un curcubeu / deasupra lumii sufletului meu.*" **4 puncte**

4. Transcrie din text două verbe de conjugarea a IV-a şi două verbe de conjugarea I. **4 puncte**

5. Alcătuieşte o propoziţie în care verbul *a lumina* să aibă funcţia sintactică de complement direct. **4 puncte**

6. Precizează funcţia sintactică a verbelor din primul vers. **4 puncte**

7. Menţionează modul şi timpul verbelor: *s-au luminat, vibrează, sunt, curg.* **4 puncte**

8. Transcrie din text două adjective pronominale posesive. **4 puncte**

9. Construieşte o frază în care să existe o propoziţie subordonată predicativă, introdusă prin conjuncţia subordonatoare *dacă.* **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Identifică, în text, două mărci specifice operei lirice.

2 puncte

11. Transcrie din text o structură care conține o comparație.

2 puncte

12. Menționează cele două teme ilustrate în fragmentul citat.

2 puncte

13. Transcrie un vers care să conțină o imagine auditivă.

2 puncte

14. Explică semnificația versului: „*Eu nu mai sunt, e-un cântec tot ce sunt.*"

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Dan / Dana Negru, locuiești în Mangalia, pe Bulevardul Independenței, la numărul 23, și ești elev / elevă în clasa a VIII-a, la Școala Generală Nr. 10. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev necesare pentru înscrierea la concursul municipal de atletism. În cerere, trebuie:

- să respecți convențiile specifice tipului de text solicitat;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură și într-un stil adecvate;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 15.04.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Recitește textul dat la partea I. Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să faci comentariul literar al versurilor lui Nicolae Labiș.

În realizarea comentariului, vei avea în vedere:

- încadrarea textului, cu ajutorul argumentelor, într-un gen literar și într-un anume tip de text literar;

4 puncte

- prezentarea ideilor și a caracteristicilor textului, cu citate ilustrative;

4 puncte

- evidențierea modalităților de expresivitate artistică, precizarea structurii textului;

4 puncte

- exprimarea unui punct de vedere personal, referitor la semnificația titlului și a textului.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 6

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Se-apropie aniversarea frunzelor lovite de ploaie.
Amintirea întâmplărilor mele
vine din viitor, nu din trecut.
Deci spun: se vor dărâma mari frânghii de ploaie
prin aerul umed care ne-a-nfăşurat
înserările.

Inima, inima, planetă misterioasă,
suflete, suflete, aer prin care se-apropie
imaginile tale tandre, puţin fluturate
de respiraţia mea.

Se-apropie aniversarea frunzelor lovite de ploaie,
aniversarea pietrelor de caldarâm în care
potcoava lunii va izbi, când voi trece ridicat în şa –
aniversarea bicicletelor rezemate de zid, aniversarea
numerelor de licean purtate în mânecă,
aniversarea tuturor vorbelor care
ţin în dinţii literelor
dorinţele, dragostea...

(Nichita Stănescu, **Frunzişuri**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *întâmplări, viitor, suflete, tandre.*

4 puncte

2. Identifică două cuvinte derivate; precizează cuvintele de bază de la care s-au format.

4 puncte

3. Menţionează cele trei valori ale cuvântului *care* din ultima strofă: „aniversarea tuturor vorbelor *care* / ţin în dinţii literelor...".

4 puncte

4. Transcrie din text două substantive în cazul genitiv şi două substantive în cazul nominativ.

4 puncte

5. Indică genul şi numărul primelor patru substantive din text.

4 puncte

6. Precizează felul articolului care determină substantivele din versurile: „*... ţin în dinţii literelor / dorinţele, dragostea...*".

4 puncte

7. Alcătuieşte un enunţ în care să existe un articol posesiv (genitival) şi un articol demonstrativ (adjectival).

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

8. Explică folosirea virgulei în versul *„Inima, inima, planetă misterioasă, / suflete...”*.

4 puncte

9. Ilustrează, în două enunțuri, valorile morfologice ale cuvântului *cel.*

4 puncte

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Precizează numărul versurilor din fiecare strofă.

2 puncte

11. Transcrie din text un vers care să conțină o repetiție.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în structura: *„... se vor dărâma mari frânghii de ploaie...”*.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că versurile citate aparțin unei opere lirice.

2 puncte

14. Explică semnificația versului: *„țin în dinții literelor...”*.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Viorel / Viorela Roman, locuieşti în Arad şi eşti elev / elevă în clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îi comunici gândurile şi sentimentele, cu ocazia participării tale la o excursie în Poiana Braşov, celui mai bun prieten, Radu. În scrisoare, trebuie:

- să respecți cerințele / convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conținut şi un stil adecvate situației propuse;

4 puncte

- să respecți normele de exprimare corectă, de ortografie şi de punctuație.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 17.05.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi un *personaj secundar* din schița studiată la școală. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru modalități de caracterizare existente în textul studiat şi ilustrarea acestora cu exemple sugestive;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului;

4 puncte

- ilustrarea acestor trăsături, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relației personajului secundar cu alte personaje din schița studiată.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 7

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Zi cu soare, ger cu stele!... Hai, iubită, la plimbare,
Caii muşcă-a lor zăbale, surugiul e călare;
Săniuța, cuib de iarnă, e cam strâmtă pentru doi...
Tu zâmbeşti?... Zâmbirea-ți zice că e bună pentru noi.

Caii scutură prin aer sunătoarele lor salbe,
Răpind sania uşoară care lasă urme albe.
Surugiul chiuieşte; caii zboară ca doi zmei
Prin o pulbere de raze, prin un nour de scântei.

Pe câmpia înălbită, netedă, strălucitoare,
Se văd insule de codri, s'aud câni la vânătoare;
Iar în lunca prunduită cu mărunt mărgăritar
Salt-o veveriță mică pe o creangă de stejar.
(Vasile Alecsandri, **Sania**)

A. Limba română

1. Precizează numărul de litere şi de sunete din cuvintele: *chiuieşte, terecem.* **4 puncte**

2. Transcrie din text patru verbe la modul indicativ. **4 puncte**

3. Menționează doi termeni din familia lexicală a substantivului *stea.* **4 puncte**

4. Identifică triftongii din cuvintele: *vedeau, şerpoaică, stropeai, inimioară.* **4 puncte**

5. Stabileşte diateza verbelor din prima strofă. **4 puncte**

6. Alcătuieşte un enunț în care verbul *a vedea* să fie la diateza activă, modul indicativ, timpul perfect simplu. **4 puncte**

7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: „*Surugiul <u>chiuieşte</u>, caii zboară ca <u>doi</u> zmei...*”. **4 puncte**

8. Construieşte patru enunțuri pentru a ilustra polisemia verbului *a bate.* **4 puncte**

9. Precizează raportul sintactic dintre propozițiile următoare: „*Acum trecem prin poiene, acum trecem prin zăvoaie...*”. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Precizează modul de expunere din textul citat.

2 puncte

11. Transcrie din text un vers care să conțină o imagine dinamică.

2 puncte

12. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul dat este un pastel.

2 puncte

13. Menționează o figură de stil identificată în versul „*Pe câmpia înălbită, netedă, strălucitoare...*".

2 puncte

14. Explică semnificația versului: „*Tu zâmbești... Zâmbirea-ți zice că e bună pentru noi.*"

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Realizează o compunere narativă de 15 – 20 de rânduri, cu titlul „A venit iarna".

În redactarea compunerii, trebuie:

- să respecți cerințele unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate (cel puțin două moduri de expunere și două figuri de stil);

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi *personajul principal* din *balada populară* studiată la școală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru modalități / procedee de caracterizare, existente în textul studiat și ilustrarea lor cu exemple adecvate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului;

4 puncte

- ilustrarea celor patru trăsături, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relației dintre personajul principal și alte două personaje ale operei.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 8

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Cu-apusul luna albă căzu în eleşteu:
Pe floarea-i ca pe-un nufăr se-aşază brotăceii,
Şi cântecul lor straniu, prin umbrele aleii,
Cu zile descântate m-ar urmări mereu,

De n-ar începe-acuma ca-n amintiri să sune
Lung clopotele-ncete ce vin de la zăvoi,
Dar vacile în noaptea albastrului trifoi
Treptat se depărtează prin vis şi prin păşune.

(Ion Pillat, **În luncă**)

A. Limba română

1. Scrie antonimele cuvintelor: *lung, acuma, vin, noaptea.*

4 puncte

2. Transcrie din text patru cuvinte care conţin diftongi.

4 puncte

3. Alcătuieşte propoziţii cu omografele: *úmbrele* şi *umbréle.*

4 puncte

4. Precizează cazul primelor patru substantive din text.

4 puncte

5. Precizează funcţia sintactică a substantivelor din versurile: *„Şi cântecul lor straniu, prin umbrele aleii, / Cu zile descântate m-ar urmări mereu...”.*

4 puncte

6. Construieşte un enunţ în care substantivul *cântec* să aibă funcţia sintactică de nume predicativ în cazul genitiv.

4 puncte

7. Transcrie două adjective propriu-zise din text; precizează topica acestora şi gradul de comparaţie la care sunt folosite în text.

4 puncte

8. Scrie patru adjective fără grade de comparaţie.

4 puncte

9. Analizează morfologic şi sintactic elementul de relaţie care introduce subordonata atributivă *„ce vin de la zăvoi...”.*

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text un vers care să conțină o inversiune.

2 puncte

11. Precizează ritmul și rima versurilor citate.

2 puncte

12. Selectează din text o structură / un vers care sugerează contexul temporal al descrierii.

2 puncte

13. Menționează figura de stil identificată în sintagmele: „*luna albă*", „*cântecul straniu*", „*albastrului trifoi*".

2 puncte

14. Motivează preferința lui Ion Pillat pentru natură.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Realizează o compunere narativă de 15 – 20 de rânduri, cu titlul „Cu familia în deltă".

În redactarea compunerii, trebuie:

- să respecți cerințele unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate (cel puțin două moduri de expunere și două figuri de stil);

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că *fabula* studiată la școală este *operă epică.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea caracteristicilor unei opere epice;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din fabula studiată;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului și a structurii fabulei;

4 puncte

- prezentarea personajelor, prin raportare la două situații semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 9

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Întârziată fără vreme
Se plimbă Toamna prin grădini
Cu faldurii hlamidei plini
De crizanteme.

Şi cum abia plutește-n mers
Ca o marchiză,
De parcă-ntregul univers
Privește-n urmă-i cu surpriză,
Un liliac nedumerit
De-alura ei de domnişoară
S-a-ngălbenit, s-a zăpăcit
Şi de emoție-a-nflorit
A doua oară.

(George Topîrceanu, **Octombrie**)

Explicație: *hlamidă*, s.f. – mantie, bucată de stofă purtată pe umeri de vechii greci şi romani

A. Limba română

1. Explică procedeul de formare a cuvintelor: *îngălbenit, înflorit.* **4 puncte**

2. Transcrie din text patru cuvinte din vocabularul fundamental. **4 puncte**

3. Analizează fonetic cuvântul *marchiză.* **4 puncte**

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *„Şi cum abia plutește-n mers...".* **4 puncte**

5. Alcătuieşte o propoziție în care un adverb de mod să aibă funcția sintactică de nume predicativ. **4 puncte**

6. Scrie antonimele adverbelor: *niciodată, ieri, da, pretutindeni.* **4 puncte**

7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *„Privește-n urmă-i cu surpriză."* **4 puncte**

8. Construieşte enunțuri cu locuțiunile adverbiale: *în față, din când în când.* **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

9. Scrie o frază în care să existe o subordonată subiectivă, având ca regent un adverb predicativ.

4 puncte

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Precizează măsura primelor două versuri din poezie.

2 puncte

11. Transcrie din text un vers care să conțină o imagine vizuală.

2 puncte

12. Menționează figura de stil folosită preponderent în versurile citate.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că versurile citate aparțin unei opere lirice.

2 puncte

14. Explică semnificația titlului poeziei.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Redactează o compunere descriptivă de 10 – 15 rânduri, cu titlul „Pastel de toamnă".

În realizarea compunerii, trebuie:

- să adaptezi conținutul la titlul propus, respectând cerințele unei compuneri;

4 puncte

- să utilizezi un stil adecvat (cel puțin trei figuri de stil);

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie rezumatul fragmentelor din *romanul* studiat la școală.

În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- identificarea secvențelor narative;

4 puncte

- prezentarea succintă a faptelor esențiale, în ordinea logicii textului;

4 puncte

- identificarea personajelor care participă la acțiune și a ideilor principale ale textului de rezumat;

4 puncte

- respectarea cerințelor specifice redactării rezumatului.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin 200 de cuvinte.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 10

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Cu firea ei cea arzătoare
Sosit-a vara înapoi.
Toţi pomii sunt în sărbătoare,
În tei stă floare lângă floare...
E dulce vara pe la noi!

Când dimineaţa se iveşte
Din al văzduhului fund,
Tot câmpul parcă-ntinereşte,
Iar, deşteaptă de pe prund,
Cireada satului porneşte...

În urma ei un roi de grauri
Ca nişte valuri cenuşii
S-amestecă prin bălării,
S-aşază-n coarne pe la tauri,
Fac fel de fel de nebunii...

(Duiliu Zamfirescu, **Vara**)

A. Limba română

1. Scrie diminutivele cuvintelor: *floare* şi *val.* **4 puncte**

2. Transcrie din text două cuvinte care conţin diftongi şi două cuvinte care conţin vocale în hiat. **4 puncte**

3. Menţionează doi termeni din familia lexicală a adjectivului *dulce.* **4 puncte**

4. Precizează cazul substantivelor colective identificate în text. **4 puncte**

5. Numeşte procedeul de îmbogăţire a vocabularului prin care s-au format substantivele colective: *tineret* şi *aluniş.* **4 puncte**

6. Transcrie din text două prepoziţii simple, o prepoziţie compusă şi o locuţiune prepoziţională. **4 puncte**

7. Indică regimul cazual al prepoziţiilor: *despre, graţie, pe, contrar.* **4 puncte**

8. Construieşte enunţuri în care să existe o locuţiune prepoziţională cu regim cazual de acuzativ şi o locuţiune adverbială. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

9. Transcrie enunțurile de mai jos, făcând corect acordul predicatului cu subiectul:

Un stol de vrăbii a / au zburat din aluniș.
Ciurda de vaci a / au pornit spre sat. **4 puncte**

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Menționează două motive literare identificate în textul citat.
2 puncte

11. Selectează din text patru elemente terestre ale peisajului descris.
2 puncte

12. Transcrie din text un vers care să conțină o comparație.
2 puncte

13. Menționează figura de stil identificată în ultimele două versuri.
2 puncte

14. Explică semnificația versului: „*E dulce vara pe la noi*!".
4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Redactează o compunere descriptivă de 15 – 20 de rânduri cu titlul „Tablou de iarnă".
În realizarea compunerii, trebuie:

- să adaptezi conținutul la titlul propus, respectând cerințele unei compuneri;
4 puncte
- să utilizezi un stil adecvat (cel puțin trei figuri de stil);
4 puncte
- să respecți normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.
2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că *nuvela* studiată la școală este *operă epică.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea caracteristicilor nuvelei, ca operă epică;
4 puncte
- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din opera lirică;
4 puncte
- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a întâmplărilor / a secvențelor reprezentative pentru acțiune);
4 puncte
- prezentarea personajelor, prin raportarea la două situații semnificative.
4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 11

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

S-a înserat. Uşor se-nalţă fumul
De prin ogeaguri către bolta vastă,
Domol coboară turma de pe coastă,
Umplând cu larma de talange drumul.

Blând, florile, în liniştea lor castă,
Îşi dăruiesc văzduhului parfumul,
Şi noaptea-şi cerne peste toate scrumul...
Ici-colo numai licăre-o fereastră...

Un clopot plânge-o clipă, şi-apoi tace...
Luceafărul în alba-i strălucire
Răsare sus... Şi-atâta sfântă pace

Domneşte-acum peste-ntreaga fire,
Că sufletul aripele-şi desface
Ca să se piardă în nemărginire...

(Ştefan Octavian Iosif, **Înserare**)

Explicaţie: *ogeac* – hogeag, s.n. (reg.) – coş (la o casă)

A. Limba română

1. Identifică semivocalele în cuvintele: *coastă, fereastră, întreaga, piardă.* **4 puncte**

2. Alcătuieşte enunţuri în care cuvintele *coastă* şi *cerne* să aibă sens propriu. **4 puncte**

3. Transcrie din text două pronume reflexive şi precizează cazul acestora. **4 puncte**

4. Conjugă verbal *a-şi aminti* la modul indicativ, timpul viitor, diateza reflexivă. **4 puncte**

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Umplând cu larma de talange drumul*". **4 puncte**

6. Construieşte o propoziţie în care verbul *a tremura* la modul gerunziu să aibă funcţia sintactică de atribut adjectival. **4 puncte**

7. Conjugă verbul *a pierde* la modul conjunctiv, timpul prezent, diateza pasivă. **4 puncte**

8. Rescrie propoziţia următoare, folosind verbul la diateza pasivă: *Copiii au înălţat un zmeu.* Precizează funcţia sintactică a cuvintelor din propoziţie. **4 puncte**

9. Numeşte procedeul lexical prin care s-au format cuvintele: *numai, nemărginire.* **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text două elemente terestre și două elemente cosmice.

2 puncte

11. Menționează o figură de stil identificată în penultima strofă a poeziei.

2 puncte

12. Transcrie din text un vers care să conțină o imagine auditivă.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul citat este un pastel.

2 puncte

14. Motivează folosirea epitetelor în descrierea peisajului.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Aurel / Aura Popa, locuieşti în Iaşi şi ai absolvit clasa a VIII-a. Te afli într-o tabără județeană de creație literară la Răşinari, lângă Sibiu. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care să-i comunici impresii din această tabără, profesoarei tale de limba română. În scrisoare, trebuie:

- să respecți formele și convențiile adecvate acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil specifice situației precizate;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 12.03.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi faptul că o operă literară studiată la şcoală este *basm.*

În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale basmului, ca specie literară;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din opera literară studiată;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a secvențelor narative reprezentative din derularea acțiunii);

4 puncte

- prezentarea unui personaj prin raportare la întâmplări / situații semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 12

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Am zărit lumină pe pământ,
Şi m-am născut şi eu
Să văd ce mai faceţi.

Sănătoşi? Voinici?
Cum o mai duceţi cu fericirea?

Mulţumesc, nu-mi răspundeţi.
Nu am timp de răspunsuri,
Abia dacă am timp să pun întrebări.

Dar îmi place aici –
E cald, e frumos,
Şi atâta lumină încât
Creşte iarba.

Iar fata aceea, iată,
Se uită la mine cu sufletul...
Nu, dragă, nu te deranja să mă iubeşti.

O cafea neagră voi servi, totuşi,
Din mâna ta.
Îmi place că tu ştii s-o faci
Amară.

(Marin Sorescu, **Am zărit lumină...**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *fericirea, lumină, neagră, place.*

4 puncte

2. Transcrie din text două cuvinte monosilabice şi două cuvinte plurisilabice.

4 puncte

3. Scrie antonimele cuvintelor: *iubeşti, lumină, aici, amară.*

4 puncte

4. Indică conjugarea verbelor: *am zărit, faceţi, am, se uită.*

4 puncte

5. Transcrie din text patru verbe la modul conjunctiv.

4 puncte

6. Explică ortografia verbului *ştii.*

4 puncte

7. Precizează cazul pronumelor personale din versurile: *„Îmi place că tu ştii s-o faci amară.”*, *„Nu, dragă, nu te deranja să mă iubeşti.”*

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

8. Stabileşte valoarea morfologică a cuvântului subliniat din versul: *„Se uită la mine cu sufletul...”*; alcătuieşte o propoziţie în care cuvântul *mine* să aibă altă valoare morfologică, precizeaz-o.

4 puncte

9. Transcrie din text o propoziţie subordonată consecutivă.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Precizează genul literar căruia îi aparţine textul citat.

2 puncte

11. Transcrie din text două cuvinte cu sens figurat.

2 puncte

12. Identifică, în text, două mărci specifice operei lirice.

2 puncte

13. Precizează măsura ultimelor două versuri.

2 puncte

14. Explică semnificaţia versurilor: *„Am zărit lumină pe pământ, / Şi m-am născut şi eu, / Să văd ce mai faceţi.”*

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Mihai / Mihaela Rusu, locuieşti în Ploieşti şi eşti elev / elevă în clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care să îi dai veşti despre tine Ioanei, verişoara ta din Constanţa. În scrisoare, trebuie:

- să respecţi formulele / cerinţele specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;

4 puncte

- să respecţi normele de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

2 puncte

Atenţie! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 17.02.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că un *basm* studiat la şcoală este *operă epică*. În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea caracteristicilor basmului, ca operă epică;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din basmul studiat;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a secvenţelor reprezentative ale acţiunii);

4 puncte

- prezentarea personajelor prin raportare la două situaţii semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 13

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Codrule, codruţule,
Bunule, drăguţule,
Ian desfă-ţi cărările,
Să-mi duc supărările,
Dorul mândrei arzător,
Că mă face călător.
Plouă, plouă, iarba creşte,
Dorul mândrei mă topeşte.
Plouă, plouă, iarba-nspică,
Dorul mândrei rău mă strică,
Inima mi se despică.

(Folclor, **Doină**)

A. Limba română

1. Numeşte silaba accentuată în cuvintele: *codrule, codruţule.*

4 puncte

2. Precizează cazul substantivelor: *codrule, mândrei, iarba, inima.*

4 puncte

3. Indică modul verbelor din versurile: „*Ian desfă-ţi cărările, / Să-mi duc supărările...*”.

4 puncte

4. Alcătuieşte enunţuri cu verbele *a fi* şi *a duce* la modul imperativ, persoana a II-a, singular, forma negativă.

4 puncte

5. Transcrie din text două verbe tranzitive.

4 puncte

6. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Plouă, plouă, iarba-nspică, / Dorul mândrei rău mă strică...*”.

4 puncte

7. Explică folosirea cratimei în ortograma „*iarba-nspică*”.

4 puncte

8. Construieşte două enunţuri în care cuvântul *rău* să aibă alte valori morfologice decât aceea din text; precizează-le.

4 puncte

9. Rescrie cuvântul potrivit contextului din perechile paronimice:
- tanc petrolier / petrolifer;
- reuniune familiară / familială;
- greutăţi familiale / familiare;
- zăcământ carbonier / carbonifer.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Numește sentimentul exprimat de eul liric.

2 puncte

11. Precizează ritmul și rima versurilor.

2 puncte

12. Transcrie din text un vers care să conțină o repetiție.

2 puncte

13. Identifică în text un motiv literar frecvent întâlnit în lirica populară.

2 puncte

14. Enumeră patru trăsături specifice operei populare.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Dan / Dana Radu și ești elev / elevă în clasa a VIII-a, la Școala Generală Nr. 10 din Pitești. Pentru elevii claselor a VIII-a din școala ta, se va desfășura un concurs de cultură generală, pe 10 mai 2007, la ora 14^{30}, în sala de festivități. Scrie, pe o pagină distinctă, o invitație directorului școlii, pentru a-l ruga să participe la acest concurs, în calitate de observator.

În invitație, trebuie:

- să respecți cerințele / convențiile tipului de text solicitat;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi *personajul principal* din *fabula* studiată la școală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru procedee de caracterizare existente în textul studiat și ilustrarea lor cu exemple adecvate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului principal;

4 puncte

- ilustrarea acestor trăsături, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relației personajului principal cu alte personaje ale fabulei.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 14

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Floricică, floricea,
Mândră, mândruleana mea,
Ochii tăi şi toate-s bune
Sprâncenele-ţi fac minune,
Ochii tăi ţi toate-mi plac
Sprâncenele moarte-mi fac.
Floricică gingăşea,
Ochii tăi mă bagă-n frică,
Sprâncenele mă ridică.
Floricică gingăşea,
Mândră, mândruleana mea,
Sprâncenele dumitale,
Pene de privighetoare.
Când le sui, când le ridici,
Rău la inimă mă strici;
Când le sui, când le cobori,
Din picioare mă dobori.

(Folclor, **Doină**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *sprâncenele, dumitale, privighetoare, picioare.*

4 puncte

2. Precizează numărul de litere şi de sunete din cuvintele: *privighetoare, picioare.*

4 puncte

3. Transcrie din text patru diminutive.

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Mândră, mândruleana mea / Sprâncenele dumitale*...".

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care pronumele personal de politeţe *dumnealui* să aibă funcţia sintactică de complement circumstanţial de timp.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

6. Transcrie din text o propoziție dezvoltată cu predicat nominal.

4 puncte

7. Transformă propoziția „*Sprâncenele mă ridică.*" în propoziție interogativă, negativă, simplă.

4 puncte

8. Contrage propoziția „*Când le sui...*" în partea de propoziție corespunzătoare; numește-o.

4 puncte

9. Însoțește substantivele *ochii, minune, inimii, florilor* cu articolele nehotărâte corespunzătoare.

4 puncte

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Menționează tipul de doină ilustrat de versurile citate.

2 puncte

11. Transcrie din text cuvinte / grupuri de cuvinte care prezintă trăsăturile fizice ale mândrei.

2 puncte

12. Selectează un vers care conține o repetiție.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul citat este o doină.

2 puncte

14. Explică semnificația versului „*Din picioare mă dobori.*"

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Ion / Ioana Pop, locuiești la Pașcani, pe strada Carpați, la numărul 19 și ești elev / elevă în clasa a VIII-a, la Școala Generală „Mihail Sadoveanu". Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, în care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, din care să reiasă că ai obținut premiul al treilea la concursul de șah organizat în școală. În cerere, vei avea în vedere:

- cerințele / convențiile specifice tipului de text solicitat;

4 puncte

- utilizarea unui stil și a unui conținut adecvat;

4 puncte

- respectarea normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 11.05.2007.

Scanned with OKEN Scanner

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi *personajul principal* din *romanul* studiat la şcoală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru modalităţi / procedee de caracterizare, existente în textul studiat şi ilustrarea lor cu exemple; **4 puncte**
- numirea a patru trăsături ale personajului; **4 puncte**
- ilustrarea acestor trăsături, prin referire la situaţii semnificative; **4 puncte**
- prezentarea relaţiei protagonistului cu alte personaje ale romanului (fragmentele studiate). **4 puncte**

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 15

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Vânt mare bate peste lume,
Veni-va vremea şi acum e
Când lanţuri n-o să mai auzi
Că n-or avea pe cin-să strângă
Şi-au să dispară ochii uzi
Că nimeni n-o mai fi să plângă. [...]

Vânt mare bate peste lume,
Veni-va vremea şi acum e
Când miliarde-ntr-un avânt
Cânta-vom cântecul iubirii
Şi-acest împăciuit pământ
Va fi căminul omenirii.

(Nichifor Crainic, **Imnul păcii**)

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte care conţin diftongi şi două cuvinte care conţin vocale în hiat.

4 puncte

2. Scrie cuvântul de bază de la care s-au format cuvintele derivate *împăciuit, omenirii.*

4 puncte

3. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Veni-va vremea...*"; „*Şi-au să dispară...*"; „*Cânta-vom cântecul*".

4 puncte

4. Analizează sintactic propoziţia „*Vânt mare bate peste lume...*".

4 puncte

5. Identifică predicatul din propoziţia „*Şi-acest împăciuit pământ / Va fi căminul omenirii.*"

4 puncte

6. Construieşte o frază în care să existe o subordonată predicativă introdusă prin conjuncţia subordonatoare *de.*

4 puncte

7. Transcrie din text două verbe la viitorul popular şi două verbe la timpul viitor I, cu formă inversă.

4 puncte

8. Conjugă verbul *a plăcea* la viitor anterior; menţionează verbele auxiliare care intră în forma acestui timp compus.

4 puncte

9. Alcătuieşte două enunţuri în care predicatul verbal să fie exprimat printr-o locuţiune verbală şi o locuţiune adverbială predicativă.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie un vers care să conțină o repetiție.

2 puncte

11. Precizează genul literar căruia îi aparține textul citat.

2 puncte

12. Identifică două cuvinte / expresii care exprimă ideea fundamentală a poeziei.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că versurile citate aparțin unui imn.

2 puncte

14. Explică semnificația versurilor *„Și-acest împăciuit pământ / Va fi căminul omenirii."*

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Redactează o compunere narativă de 15 – 20 de rânduri, cu titlul „O aventură pe malul mării". În realizarea compunerii, trebuie:

- să respecți cerințele unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil și adecvate (cel puțin două moduri de expunere și două figuri de stil);

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi *personajul principal* dintr-o *schiță* studiată la școală. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru modalități de caracterizare, existente în schița studiată și ilustrarea lor cu exemple adecvate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului și ilustrarea acestora, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- locul personajului în operă, simbolistica numelui;

4 puncte

- prezentarea relației protagonistului cu alte personaje din schiță.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 16

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Viaţă!
Cine?... Cine?...
Te-a iubit, te-a blestemat mai mult,
mai cald, mai ne-mpăcat ca mine?!... [...]

M-aprind
Şi ard,
Mă-mbuib
Şi scad şi pier,
Ca orice fior adânc de deznădejde ori de bucurie...
Pentru tot ce tu mi-ai dat şi mi-ai furat şi pângărit apoi...
Cu toată ura şi iubirea mea: Viaţă – slavă ţie!...

(Aron Cotruş, **Imn**)

A. Limba română

1. Transcrie două cuvinte derivate; indică cuvântul de bază de la care s-au format.

4 puncte

2. Identifică semivocalele din cuvintele: *toată, iubirea, mea, apoi.*

4 puncte

3. Menţionează valoarea morfologică a cuvântului *ce* în text. Alcătuieşte un enunţ în care cuvântul *ce* să aibă valoare morfologică; numeşte-o.

4 puncte

4. Indică funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „...*ce tu mi-ai dat şi mi-ai furat...*".

4 puncte

5. Transcrie din text un adjectiv pronominal nehotărât şi un pronume interogativ.

4 puncte

6. Construieşte o propoziţie în care să existe un adjectiv pronominal interogativ în cazul dativ.

4 puncte

7. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Ca orice fior adânc de deznădejde ori de bucurie...*".

4 puncte

8. Dezvoltă cuvântul *adânc* (fior *adânc*) din atribut, prin expansiune, în propoziţia subordonată corespunzătoare.

4 puncte

9. Transcrie din text o subordonată atributivă.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Identifică cuvinte / expresii care exprimă ideea fundamentală a poeziei.

2 puncte

11. Transcrie, din text, cuvinte care pot constitui serii antonimice.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în versul „*Ca orice fior adânc de deznădejde ori de bucurie...*”.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că versurile citate aparțin unei opere lirice.

2 puncte

14. Desprinde și formulează, succint, mesajul versurilor.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Mihai / Mihaela Petrescu, locuiești în Constanța, pe Bulevardul Victoriei, la numărul 57 și ești elev / elevă în clasa a VIII-a, la Școala Generală „Ion Minulescu”. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesare obținerii unei vize pentru deplasarea în Rusia, ca turist. În cerere, trebuie:

- să respecți convențiile specifice acestui tip de text;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 13.02.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi *personajul principal* din *basmul* studiat la școală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru modalități / procedee de caracterizare, existente în textul studiat și ilustrarea lor cu exemple adecvate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului;

4 puncte

- ilustrarea acestor trăsături, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relațiilor dintre personajul principal și alte personaje ale basmului.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

A. Lectura. Teoria literară. Textul

Genul epic

- **Balada populară**
- **Fabula**
- **Basmul**
- **Schița**
- **Nuvela**
- **Romanul**

B. Practica raţională şi funcţională a limbii: tipuri de comunicare

- *Comunicarea scrisă*
  - **Scrierea funcțională**
  - **Scrierea reflexivă**
  - **Scrierea imaginativă**
  - **Textul literar**
- *Elemente de construcţie a comunicării*
  - **Fonetica**
  - **Lexicul**
  - **Morfologia**
  - **Sintaxa**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 17

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Şi Novac tot aştepta
Ca să-i vină Gruiţa;
Dar în zadar aştepta,
Că Gruia nu mai venea. [...]
Apoi iute, cât gândeşti,
Ţipa hainele domneşti
Şi-mbrăca călugăreşti.
Moş călugăr se făcea,
Armele şi le-ascundea,
Murgul îl încăleca
Şi îndată el pleca,
Şi la turci că se ducea...[...]
Atunci Novac ce-mi făcea?...
Galbeni pe jos răsfira.
Turcii-a strânge se-ntrecea,
Iar Novac se întorcea
Şi sabia ş-o scotea
Şi pe toţi turcii tăia,
Niciunul nu rămânea.
Apoi afară ieşea,
La temniţă se ducea,
Unde era-nchis Gruia,
Lacătele le rupea
Şi pe Gruia îl scotea...

(Folclor, **Gruia lui Novac**)

A. Limba română

1. Scrie numărul literelor şi al sunetelor din cuvintele: *făcea, întorcea.*

4 puncte

2. Transcrie din text două cuvinte care conţin vocale în hiat.

4 puncte

3. Menţionează doi termeni din familia lexicală a substantivului *gând.*

4 puncte

4. Identifică în text două conjuncţii coordonatoare şi două conjuncţii subordonatoare.

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „...*Şi pe toţi turcii tăia / Niciunul nu rămânea.*"

4 puncte

6. Alcătuieşte o propoziţie în care un pronume negativ simplu să aibă funcţia sintactică de complement direct.

4 puncte

7. Indică modul şi timpul verbelor: *aştepta, să vină, gândeşti, a strânge.*

4 puncte

8. Construieşte două propoziţii în care să ilustrezi polisemantismul substantivului *unde.*

4 puncte

9. Identifică, în text, o propoziţie subordonată circumstanţială de loc, introdusă prin adverbul relativ *unde.*

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Precizează genul și specia literară în care se încadrează textul citat.

2 puncte

11. Identifică modul de expunere folosit.

2 puncte

12. Menționează figura de stil identificată în versurile: *„Și pe toți turcii tăia, / Niciunul nu rămânea."*

2 puncte

13. Numește două trăsături morale ale lui Novac desprinse din versurile citate.

2 puncte

14. Explică semnificația titlului operei din care face parte fragmentul citit.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Valer / Valeria Cristescu, locuiești în Suceava și ești elev / elevă la Școala Generală Nr. 8, în clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îi comunici lui Marius Olteanu, prieten de familie, gândurile și sentimentele tale înaintea testării naționale.

În scrisoare, trebuie:

- să respecți cerințele / convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate situației imaginate;

4 puncte

- să respecți normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 23.03.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie rezumatul *baladei populare* studiate la școală.

În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- identificarea secvențelor narative;

4 puncte

- prezentarea succintă a faptelor / evenimentelor esențiale;

4 puncte

- identificarea personajelor care participă la acțiune;

4 puncte

- respectarea cerințelor specifice redactării rezumatului.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o jumătate de pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 18

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Iar ceauşul poterii,
Slujitorul domniei,
De-l vedea,
Îi tot zicea: [...]
– Iancule, român turcit,
Lasă-te de haiducit...!
– Ba eu, zău, nu m-oi lăsa:
Tu cu boieria ta,
Eu cu haiducia mea;
Că ce câştigi tu-ntr-o vară,
Eu câştig numa-ntr-o seară
Şi beau cu mândra-ntr-o toamnă!
M-a făcut maica voinic
Să n-am frică de nimic;
M-a făcut maica fecior,
Să dau taichii ajutor:
Să mă ţin pe la strâmtori,
Pe la munţi, în trecători,
În drum, pe la negustori,
Când se-ntorc din Râureni
Cu punga de gălbiori
Şi cu murgii sprinteori!

(Folclor, **Iancu Jianul**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *slujitorul, domniei, haiducia, mândra.* **4 puncte**

2. Transcrie din text două cuvinte derivate cu sufix diminutival. **4 puncte**

3. Menţionează doi termeni din familia lexicală a substantivului *boier.* **4 puncte**

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*M-a făcut maica voinic*...". **4 puncte**

5. Construieşte o propoziţie cu verbul copulativ *a se face*; precizează funcţia sintactică a acestuia. **4 puncte**

6. Transcrie din text patru arhaisme şi indică partea vocabularului căreia îi aparţin. **4 puncte**

7. Explică folosirea virgulelor în versul „*Iancule, român turcit, / Lasă-te de haiducit...*". **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

8. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Iar ceauşul poterii / Slujitorul domniei...*”.

4 puncte

9. Alcătuieşte o frază în care să existe o propoziţie subordonată atributivă, având ca termen regent substantivul *domnitor*.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Precizează momentul subiectului căruia îi aparţine fragmentul citat.

2 puncte

11. Transcrie din text o structură care să conţină o repetiţie.

2 puncte

12. Încadrează textul citat în tipul de baladă corespunzător.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparţine unei balade populare.

2 puncte

14. Explică semnificaţia sintagmei „*Să mă ţin pe la strâmtori...*”.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Alin / Alina Georgescu, locuieşti în Bacău, ai absolvit clasa a VIII-a şi te afli la mătuşa ta din Arad, în vacanţa de vară. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care să îi relatezi o întâmplare personală, cu sfârşit hazliu, prietenei tale Ileana, care s-a mutat recent într-o altă localitate. În scrisoare, trebuie:

- să respecţi formulele / cerinţele specifice;

4 puncte

- să utilizezi un conţinut şi un stil adecvate situaţiei propuse;

4 puncte

- să respecţi normele de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

2 puncte

Atenţie! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 11.07.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie rezumatul unui *basm popular* studiat la şcoală.
În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- identificarea secvenţelor narative;

4 puncte

- prezentarea succintă a faptelor esenţiale;

4 puncte

- identificarea personajelor care participă la acţiune;

4 puncte

- respectarea cerinţelor specifice redactării rezumatului.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 19

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Stigletu' s-a prins în laţ, cum e mai greu
Şi deznădăjnuit de moarte se zbătea,
Iar ciocârlanul acela rău
De el încă râdea
Zicând: – Ce nătărău!
Se poate ziua mare,
Să cazi în laţ aşa de tare;
Când eu n-am frică
De nimica!?
Dar învârtindu-se pe lângă stigleţel
S-a prins în laţ şi el.
Vezi, dupa fapta sa
Plata:
Să nu mai râzi de nimeni niciodată.

(Alexandru Donici, **Stigletul şi ciocârlanul**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *stigleţel, fapta, nătărău, niciodată.*

4 puncte

2. Transcrie din text un cuvânt derivat cu prefix şi un cuvânt compus.

4 puncte

3. Precizează cazul pronumelor negative din text.

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *„Iar ciocârlanul acela rău / De el încă râdea...”.*

4 puncte

5. Construieşte o propoziţie în care cuvântul *acela* să aibă altă valoare morfologică decât aceea din text; precizeaz-o.

4 puncte

6. Explică scrierea cuvântului *stigletu'.*

4 puncte

7. Transcrie din text un verb la gerunziu şi o prepoziţie compusă.

4 puncte

8. Alcătuieşte o propoziţie în care pronumele demonstrativ *aceea* să aibă funcţia sintactică de complement indirect.

4 puncte

9. Construieşte o frază în care să existe o subordonată subiectivă introdusă prin elementul de relaţie *cum.*

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie versurile care exprimă morala.

2 puncte

11. Precizează procedeul literar folosit de poet pentru prezentarea celor două personaje din lumea păsărilor.

2 puncte

12. Identifică în text două moduri de expunere.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul citat este o fabulă.

2 puncte

14. Explică semnificația sintagmei „*Să nu mai râzi de nimeni niciodată.*"

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Valer / Valeria Barbu, locuieşti în Cluj şi ai absolvit clasa a VIII-a. Te afli în tabără la Suceava. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care să-i comunici impresii din această tabără prietenei tale Anca, fostă colegă de bancă.

În scrisoare, trebuie:

- să respecți formulele / convențiile adecvate acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil specifice situației precizate;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 21.02.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Reciteşte textul dat la partea I. Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi că poezia „Stigletul şi ciocârlanul", de Al. Donici este *fabulă*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- menționarea a patru argumente, cu motivarea corespunzătoare;

4 puncte

- ilustrarea argumentelor cu exemple (citate din poezie);

4 puncte

- evidențierea caracterului epic al operei;

4 puncte

- structura fabulei, modurile de expunere, elementele de expresivitate artistică.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 20

Partea I (48 de puncte)
Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Un şoarece de neam, şi anume Raton
Ce fusese crescut sub pat la pension,
Şi care, în sfârşit, după un nobil plan,
Petrecea retirat într-un vechi parmazan,
Întâlni într-o zi pe chir Pisicovici,
Cotoi care avea bun nume-ntre pisici.
Cum că domnul Raton îndată s-a gătit
Să o ia la picior, nu e de îndoit.
Dar smeritul cotoi, cu ochii în pământ,
Cu capu-ntre urechi, cu un aer sfânt,
Începu a striga: „De ce fugi, domnul meu?
Nu cumva îţi fac rău? Nu cumva te gonesc?
Binele şoricesc cât de mult îl doresc
Şi cât îmi eşti de scump, o ştie Dumnezeu![...]
Eu carne nu mănânc; ba încă socotesc,
De va vrea Dumnezeu, să mă călugăresc."
La ast frumos cuvânt, Raton înduplecat,
Văzând că Dumnezeu de martor e luat,
Îşi ceru iertăciuni şi-l pofti a veni,
Cu neamul şoricesc a se-mprieteni. [...]
Dar într-o zi, când toţi îi deteră un bal,
După ce refuză şi limbi şi caşcaval,
Zicând că e în post şi nu poate mânca,
Pe prietenii săi ceru a-mbrăţişa.
Ce fel de-mbrăţişări! Ce fel de sărutat!
Pe câţi gura punea,
Îndată îi jertfea;
Încât abia doi-trei cu fuga au scăpat.

Cotoiul cel smerit
E omul ipocrit.

(Grigore Alexandrescu, **Şoarecele şi pisica**)

Explicaţie: *chir*, s.m. – domn, jupân;
parmazan = parmezan, parmezane, s.n. – specialitate italienească de caşcaval (uscat).

A. Limba română
1. Identifică diftongii în cuvintele: *avea, cotoi, iertăciuni, poate.*

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

2. Numeşte procedeul lexical prin care s-au format cuvintele: *binele, şoricesc, cumva, -mbrăţişa.*

4 puncte

3. Transcrie din text două adjective pronominale posesive.

4 puncte

4. Alcătuieşte două propoziţii în care *al nostru* să fie, pe rând, pronume posesiv şi adjectiv pronominal posesiv.

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*...s-a gătit / Să o ia la picior*..."; scrie sinonimul corespunzător.

4 puncte

6. Construieşte o frază în care să existe o subordonată consecutivă, având ca regent verbul *a cânta.*

4 puncte

7. Identifică părţile principale din propoziţia „*Cotoiul cel smerit / E omul ipocrit.*"

4 puncte

8. Analizează propoziţia „*Nu te gonesc*" după criteriile de clasificare cunoscute.

4 puncte

9. Transcrie din text o subordonată condiţională.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Menţionează figura de stil la care apelează poetul pentru a prezenta personajele din lumea animalelor.

2 puncte

11. Prezintă structura fabulei.

2 puncte

12. Identifică o figură de stil în versul „*Iar smeritul cotoi, cu ochii în pământ...*".

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice încadrarea textului citat în genul epic.

2 puncte

14. Explică versificaţia fabulei citite.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Viorel / Viorela Marinescu şi eşti elev / elevă în clasa a VIII-a la Şcoala Generală Nr. 10, din Arad. Scrie, pe o pagină distinctă, o invitaţie vecinilor tăi, iubitori de cultură, pentru a participa la inaugurarea noii biblioteci a şcolii, în data de 7 martie 2007, la ora 17^{00}.

Scanned with OKEN Scanner

În invitație, trebuie:

- să respecți cerințele / convențiile tipului de text solicitat;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că *imnul* studiat la școală este *operă lirică*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea argumentelor cu motivarea corespunzătoare;

4 puncte

- susținerea argumentelor cu exemple / citate din imnul studiat;

4 puncte

- evidențierea mărcilor liricului; ipostaza autorului (eul liric);

4 puncte

- structura operei, elementele de expresivitate artistică etc.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 21

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Zice şi Greuceanu:

– Corbule, corbule, mie să-mi aduci un cioc de apă dulce, căci eu ţi-oi da de mâncare trei leşuri de zmeu şi trei de cal.

Auzind corbul aceste cuvinte, aduse lui Greuceanu un cioc de apă dulce şi îi astâmpără setea; căci începţoşaseră nevoie mare. Atunci Greuceanu mai prinse la suflet, şi împuternicindu-se, unde ridică, nene, o dată pe zemeu, şi trântindu-mi-l îl băgă în pământ până la gât şi-i puse piciorul pe cap, ţinându-l aşa.

(Folclor, **Greuceanu**)

A. Limba română

1. Transcrie din seria următoare doar cuvintele care conţin diftong: *Greuceanu, cioc, trei, zmeu, setea, ţi-oi, mai.*

4 puncte

2. Menţionează doi termeni din familia lexicală a adjectivului *dulce.*

4 puncte

3. Precizează cazul cuvintelor subliniate: „*Corbule, corbule, mie să-mi aduci un cioc de apă dulce...*”.

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*... eu ţi-oi da de mâncare trei leşuri de zmeu...*”.

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care numeralul *trei* să aibă valoare substantivală.

4 puncte

6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Auzind corbul aceste cuvinte, aduse lui Greuceanu un cioc de apă dulce...*”.

4 puncte

7. Completează spaţiile punctate cu adjectivele pronominale de întărire corespunzătoare:

Ancăi ...	copiilor ...
fratele ...	ţie (fem. sg) ...

4 puncte

8. Construieşte un enunţ în care pronumele de întărire *însine* să aibă funcţia sintactică de subiect.

4 puncte

9. Precizează felul conjuncţiei *şi* (ultima din text) şi rolul acesteia în context.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text cifra simbolică (magică) proprie basmului.

2 puncte

11. Transformă în text narativ primele enunțuri redate în vorbire directă.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în textul citat.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul citat aparține unei opere epice.

2 puncte

14. Argumentează că textul citat aparține unui basm.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Dan / Dana Olteanu și locuiești în Iași. Este finalul anului școlar. Premianta clasei este chiar colega ta de bancă, Maria Popescu. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare cu această ocazie.

În redactarea scrisorii, vei avea în vedere:

- cerințele / convențiile tipului de text solicitat;

4 puncte

- utilizarea unui conținut și a unui stil adecvate situației imaginate;

4 puncte

- respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii de felicitare este 13.05.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că poezia studiată la școală este *doină populară.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru argumente cu motivarea corespunzătoare;

4 puncte

- susținerea argumentelor cu exemple / citate din doina populară studiată;

4 puncte

- evidențierea caracterului liric al operei;

4 puncte

- structura operei, elementele de expresivitate artistică etc.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 22

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

A fost ce-a fost că dacă n-ar fi fost nici nu s-ar povesti. A fost odinioară un împărat care avea trei fete, dintre care cea mai mare era frumoasă, cea mijlocie mai frumoasă, iar cea mai tânără, Ileana, atâta de frumoasă, încât şi Sfântul Soare se oprea în cale, ca s-o vadă şi să se desfăteze de frumuseţea ei.

Într-o zi, împăratul primi carte şi veste de la vecinul său, împărat mare şi puternic, cum că, iacă, nu e bine, şi că are să se bată cu dânsul pentru o mare pricină împărătească.

(Ioan Slavici, **Ileana cea şireată**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *împărat, frumuseţea, puternic, pricină.*

4 puncte

2. Explică modul de formare a cuvintelor: *frumuseţea* şi *împărătească.*

4 puncte

3. Transcrie din text două verbe la modul condiţional-optativ.

4 puncte

4. Alcătuieşte o propoziţie cu verbul *a plăcea* la modul condiţional-optativ, timpul prezent.

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate:
„... *are să se bată cu dânsul pentru o mare pricină împărătească.*"

4 puncte

6. Menţionează gradul de comparaţie al adjectivelor subliniate:
„... *cea mai mare era frumoasă, cea mijlocie mai frumoasă...*".

4 puncte

7. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „... *primi carte şi veste de la vecinul său, împărat mare şi puternic, cum că, iacă, nu e bine...*".

4 puncte

8. Construieşte o propoziţie cu un subiect neexprimat inclus.

4 puncte

9. Transcrie din text o propoziţie subordonată circumstanţială de scop.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Transcrie din text o formulă specifică basmului.

2 puncte

11. Precizează cărui moment al subiectului îi corespunde textul citat.

2 puncte

Scanned with OKEN Scanner

12. Numeşte genul şi specia literară cărora le aparţine opera din care face parte fragmenteul citat.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul citat este o naraţiune.

2 puncte

14. Explică semnificaţia sintagmei *„A fost ce-a fost...”*.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Vasile / Vasilica Tănăsescu, eşti elev / elevă în clasa a VIII-a, la Şcoala Generală Nr. 7, din Mangalia şi locuieşti pe Bulevardul Unirii, la numărul 15. Ai ajuns la vârsta la care poţi obţine buletinul de identitate / cartea de identitate. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată comandantului Poliţiei, în care soliciţi eliberarea acestui document.

În cerere, trebuie:

- să respecţi cerinţele / convenţiile tipului de text solicitat;

4 puncte

- să redactezi conţinutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecţi normele de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

2 puncte

Atenţie! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 09.01.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că o operă literară studiată la şcoală este *nuvelă.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale nuvelei, ca specie literară a genului epic;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente adecvate din opera studiată;

4 puncte

- prezentarea secvenţelor narative semnificative;

4 puncte

- prezentarea unui personaj în relaţie cu alte personaje şi ilustrarea a două procedee de caracterizare.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 23

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

După un moment, se-ntoarce cu cheseaua goală; o pune pe masă, se apropie de mine, îmi ia de pe mescioară tabachera cu ţigarete regale, scoate una, o pune în gură şi mă salută milităreşte, ca orice soldat care cere unui ţivil să-i împrumute foc. Eu nu ştiu ce trebuie să fac. Mama, râzând, îmi face cu ochiul, şi mă-ndeamnă să servesc pe domnul maior. Întind ţigareta mea, militarul o aprinde pe a lui şi, fumând, ca orice militar, se plimbă foarte grav... Eu nu-l pot admira îndestul, pe când mama îl scuipă, să nu-l deoache, şi îmi zice:

– Scuipă-l, să nu mi-l deochi!

(Ion Luca Caragiale, **Vizită**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *ochiul, aprinde, mescioară, cheseaua.*

4 puncte

2. Numeşte procedeul lexical prin care s-au format cuvintele: *ţigareta, milităreşte, orice, mescioară.*

4 puncte

3. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „... *mă salută <u>milităreşte</u>, ca <u>orice</u> soldat <u>care</u> cere <u>unui</u> ţivil...*”.

4 puncte

4. Identifică subiectele din propoziţiile:

- „*Eu nu-l pot admira...*”;
- „*mama îl scuipă...*”
- „... *îmi zice...*”;
- „*– Scuipă-l...*”.

4 puncte

5. Construieşte o frază în care să existe o subordonată subiectivă, având ca regent o expresie verbală impersonală.

4 puncte

6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Întind <u>ţigareta</u> mea, militarul <u>o</u> aprinde...*”.

4 puncte

7. Alcătuieşte o propoziţie în care pronumele nehotărât *orice* să aibă funcţia sintactică de complement direct.

4 puncte

8. Contrage propoziţia subordonată completivă directă „... *care cere unui ţivil / <u>să-i împrumute foc</u>*” în partea de propoziţie corespunzătoare.

4 puncte

9. Precizează felul propoziţiilor din fraza: „*Eu nu ştiu ce trebuie să fac.*”

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Identifică modurile de expunere folosite în text.

2 puncte

11. Precizează cărui moment al subiectului îi corespunde fragmentul citat.

2 puncte

12. Transcrie din text o structură care să conțină o comparație.

2 puncte

13. Precizează genul și specia literară cărora le aparține opera din care face parte textul citat.

2 puncte

14. Explică relația autor – narator – personaj.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Aurel / Aura Munteanu și locuiești în Ploiești. Prietena ta, Iulia Petrescu, din Suceava, împlinește 14 ani, în ziua de 13 ianuarie și dorești să o feliciți. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare.

În redactarea scrisorii, trebuie:

- să respecți cerințele / convențiile tipului de text solicitat;

4 puncte

- să utilizezi un stil și un conținut adecvate situației imaginate;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 10.01.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi faptul că o poezie studiată la școală este *imn.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru argumente cu motivarea corespunzătoare;

4 puncte

- susținerea argumentelor cu exemple / citate din textul studiat;

4 puncte

- evidențierea caracterului liric al operei;

4 puncte

- structura operei, elementele de expresivitate artistică etc.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 24

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Lăsasem în ajun undiţa acolo, într-un tufiş... O caut: nimic. Zic: «Să ştii că mi-a furat-o cineva». Când mă uit mai bine, o văz mai departe, pe jos. Dau să o ridic: aţa deşirată de pe băţ şi încurcată în richită. Mă iau după fir şi ce văz? Parcă şi acum mi se sfâşie inima...

Lăsasem râma în cârligul undiţei; şi biata privighetoare, umblând după demâncare, a înghiţit cârligul!... Sărăcuţa! cât trebuie să se fi zbătut, cât trebuie să se fi chinuit!... Acum sta moartă, cu aripioarele întinse...

(Ioan Al. Brătescu-Voineşti, **Privighetoarea**)

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte derivate cu sufix.

4 puncte

2. Precizează numărul de litere şi de sunete din care este format cuvântul *privighetoarea.*

4 puncte

3. Scrie forma literară a cuvinteloe: *văz* şi *richită.*

4 puncte

4. Alcătuieşte o propoziţie în care verbul *a pescui* să fie la modul supin.

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Lăsasem în ajun undiţa acolo, într-un tufiş...*”.

4 puncte

6. Indică modul, timpul şi conjugarea verbelor:
lăsasem, să ştii, a furat, văz.

4 puncte

7. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Lăsasem în ajun undiţa acolo, într-un tufiş...*”; „*... o văz mai departe, pe jos.*”

4 puncte

8. Dezvoltă complementul circumstanţial de loc *acolo* din propoziţia „*Lăsasem în ajun undiţa acolo...*”, în propoziţia subordonată corespunzătoare.

4 puncte

9. Precizează regentul propoziţiilor subiective din text.

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Identifică modurile de expunere din text.

2 puncte

11. Precizează persoana la care sunt relatate întâmplările.

2 puncte

Scanned with OKEN Scanner

12. Menționează figura de stil identificată în structura: „... *și biata privighetoare... a înghițit cârligul...*”.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unei opere epice.

2 puncte

14. Explică semnificația sintagmei „*Parcă și acum mi se sfâșie inima...*”.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Valer / Valeria Ionescu, locuiești în Brașov, pe strada Turnului, la numărul 11. Redactează, pe o pagină distinctă, o telegramă adresată prietenului tău Mihai Anghel, din Craiova, strada 1 Decembrie, nr. 9, pentru a-l invita la nunta fratelui tău, peste două zile.

În telegramă, trebuie:

- să respecți convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de de ortografie, de punctuație și exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării telegramei este 10.04.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi că o operă literară studiată la școală este *schiță*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale schiței, ca specie literară;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din opera literară;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a întâmplărilor / secvențelor reprezentative pentru acțiune);

4 puncte

- prezentarea personajelor prin raportare la două situații semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 25

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Îţi dai seama că, faţă de monotonia de-acasă, unde n-aveam nici o prietenă, unde rătăceam singură prin casa aia ca un cavou, drumurile până la tanti Aura şi zilele petrecute acolo mi se păreau nişte evenimente miraculoase. Grădina, camionul, Gigi şi Chombe, Marcel şi fetele, câmpul nesfârşit şi cerul arcuit deasupra, albastru şi plin de o turmă de norişori, făceau ca acele zile să se detaşeze pe fundalul vieţii mele ca nişte perle răzleţe.

(Mircea Cărtărescu, **Rem**)

A. Limba română

1. Transcrie din text un cuvânt derivat cu prefix şi un cuvânt derivat cu sufix diminutival.

4 puncte

2. Identifică grupurile de sunete din cuvintele: *păreau, monotonia, prietena, cavou.*

4 puncte

3. Menţionează partea vocabularului căreia îi aparţin cuvintele: *monotonia* şi *miraculoase.*

4 puncte

4. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „... *rătăceam <u>singură</u> prin casa <u>aia</u> ca un cavou...*".

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care adverbul *încet* să aibă funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod.

4 puncte

6. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „... *câmpul nesfârşit şi cerul arcuit <u>deasupra</u>, <u>albastru</u> <u>şi</u> plin de o turmă <u>de</u> norişori...*".

4 puncte

7. Alcătuieşte un enunţ în care cuvântul *deasupra* să aibă altă valoare morfologică decât aceea din text, precizeaz-o.

4 puncte

8. Transcrie din text o locuţiune prepoziţională şi un substantiv colectiv.

4 puncte

9. Construieşte o frază în care să existe o subordonată circumstanţială de mod introdusă prin locuţiunea conjuncţională *ca şi cum.*

4 puncte

B. Înţelegerea şi interpretarea textului

10. Transcrie din text o structură care conţine o comparaţie.

2 puncte

Scanned with OKEN Scanner

11. Selectează din text două cuvinte care denumesc elemente ale spațiului miraculos.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în ultimul enunț.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice că textul citat aparține unei opere epice.

2 puncte

14. Explică semnificația ultimului enunț din text.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Viorel / Viorela Popescu, locuieşti în Botoşani, pe strada Tudor Vladimirescu, la numărul 21 şi eşti elev / elevă în clasa a VIII-a, la Şcoala Generală „Mihai Eminescu". Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii şcolii tale, prin care soliciți eliberarea unui nou carnet de elev, deoarece săptămâna trecută ți-ai pierdut acest act.

În cerere, trebuie:

- să respecți convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație şi de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 13.03.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să caracterizezi un *personaj secundar* dintr-un *roman*, pe baza fragmentelor studiate la şcoală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a patru procedee de caracterizare existente în fragmentele studiate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului secundar din romanul studiat;

4 puncte

- ilustrarea celor patru trăsături menționate, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relației dintre personajul secundar şi alte personaje (principale / secundare) ale romanului.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 26

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Marta era de aproape şaptesprezece ani, adică începuse să fie cam-cam fată bătrână, căci Safta se măritase la vârsa de 15 ani. Să nu ne prindă mirarea că ea, încă de mai mulţi ani, era gata să-şi primească peţitorii. Nu împlinise încă 15 ani când troanele de zestre, împodobite cu flori tăiate în scândură de tei, erau pline de altiţe şi acoperite cu fel de fel de velinţe lucrate cu mult meşteşug; iară de atunci Marta lucrează mereu, ţese, coase şi aruncă flori pe gherghef, încât se poate aduna; fiindcă cinstea nevestei tinere este să le facă mireselor daruri de nuntă.

(Ioan Slavici, **Gura satului**)

Explicaţie: *troane* = *tron, tronuri*, s.n. – ladă în care ţăranii îşi păstrează diverse obiecte, mai ales de îmbrăcăminte;

velinţă, velinţe, s.f. – pătură, covor, cuvertură ţărănească ţesută din lână groasă albă sau vărgată.

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte monosilabice şi două cuvinte plurisilabice.

4 puncte

2. Numeşte procedeul lexical prin care s-au format cuvintele: *şaptesprezece, împodobite, tăiate, fiindcă.*

4 puncte

3. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „... *fiindcă cinstea nevestei tinere este să le facă mireselor daruri de nuntă.*"

4 puncte

4. Selectează din text patru verbe la diateza activă.

4 puncte

5. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate:
„... *iară de atunci Marta lucrează mereu.*"

4 puncte

6. Alcătuieşte o propoziţie în care verbul *a culege* la modul supin să aibă funcţia sintactică de complement circumstanţial de timp.

4 puncte

7. Transcrie din text o subordonată circumstanţială de timp.

4 puncte

8. Completează enunţurile următoare cu formele corespunzătoare ale pronumelui relativ *care* în genitiv, precedat de articol genitival (posesiv):

Am citit romanele ... autor a fost premiat.

Ai cumpărat haina ... nasturi sunt mai mari.

4 puncte

9. Precizează felul ultimei propoziţii subordonate din text.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Precizează persoana la care sunt narate întâmplările.

2 puncte

11. Selectează din text două cuvinte care denumesc obiectele ce compun zestrea unei tinere fete.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în text.

2 puncte

13. Precizează genul și specia literară cărora le aparține textul citat.

2 puncte

14. Explică semnificația sintagmei „*cinstea nevestei tinere este să le facă mireselor daruri de nuntă*".

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Realizează o compunere narativă de 10 – 15 rânduri, cu titlul „O vacanță la bunici".

În redactarea compunerii, trebuie:

- să respecți cerințele unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate (cel puțin două moduri de expunere și două figuri de stil);

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi că o *schiță* studiată la școală este *operă epică*.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea caracteristicilor schiței, ca operă epică;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din opera literară;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a întâmplărilor / a secvențelor reprezentative pentru acțiune);

4 puncte

- prezentarea personajelor prin raportarea la două situații semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 27

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Emanuel urcă scara întunecoasă; mirosea în aer vag a produse farmaceutice şi a cauciuc ars. În fundul coridorului îngust, recunoscu uşa albă care îi fusese indicată. Intră fără să mai bată. Încăperea în care se găsi părea mai veche încă şi mai mucegăită decât coridorul.

Lumina venea printr-un singur geam şi răspândea o claritate albastră şi nesigură peste dezordinea din salonaş, unde revistele zăceau răvăşite pretutindeni, acoperind masa de marmură şi scaunele solemne, învelite în halate albe ca în nişte haine comode de voiaj, înainte de mutare.

Emanuel mai mult căzu decât se aşeză într-un fotoliu. Observă cu surprindere umbre parcurgând odaia şi descoperi subit că geamul din fund era în realitate un acvarium în care pluteau lent peşti negri, bulbucaţi şi graşi. Câteva secunde rămase cu ochii mari deschişi urmărindu-le alunecarea leneşă, uitând aproape pentru ce venise. Într-adevăr, pentru ce venise aici? Aha! îşi aduse aminte şi tuşi încetişor pentru a-şi anunţa prezenţa, dar nimeni nu răspunse.

(Max Blecher, **Inimi cicatrizate**)

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte care conţin vocale în hiat şi două cuvinte care conţin diftongi.

4 puncte

2. Menţionează doi termeni din familia lexicală a substantivului *lumină*.

4 puncte

3. Precizează felul predicatelor din enunţul „*Încăperea în care se găsi părea mai veche încă şi mai mucegăită decât coridorul.*”

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Câteva secunde rămase cu ochii mari deschişi urmărindu-le alunecarea leneşă...*”.

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care substantivul *produs* să aibă funcţia sintactică de complement indirect.

4 puncte

6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „... *recunoscu uşa albă care îi fusese indicată.*”

4 puncte

7. Transcrie din text patru neologisme.

4 puncte

8. Identifică în text un verb la diateza activă şi un verb la diateza pasivă.

4 puncte

9. Construieşte o frază în care să existe o subordonată completivă indirectă, având ca regent locuţiunea verbală „*a-şi aduce aminte*”.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text o structură care să conțină un epitet.

2 puncte

11. Precizează momentul subiectului căruia îi aparține fragmentul citat.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în enunțul: „... *descoperi subit că geamul din fund era în realitate un acvarium în care pluteau lent pești negri, bulbucați și grași*".

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul citat aparține unei opere epice.

2 puncte

14. Explică semnificația enunțului : „*Emanuel mai mult căzu decât se așeză într-un fotoliu.*"

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Ion / Ioana Roman, locuiești în Pitești și ești elev / elevă în clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îi comunici gândurile și sentimentele, cu ocazia vizionării unui film de succes, celei mai bune prietene, Angela.

În scrisoare, trebuie:

- să respecți cerințele / convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate situației propuse;

4 puncte

- să respecți normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 17.05.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motivezi că o *doină* studiată la școală este *operă lirică.* În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea argumentelor cu motivarea adecvată;

4 puncte

- susținerea celor patru argumente cu exemple / citate din textul studiat;

4 puncte

- evidențierea caracterului liric al poeziei;

4 puncte

- structura operei, elementele de expresivitate artistică etc.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 28

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Eram în biroul lui şi era singur, însemna că era mare şef... La intrare zărisem o sală imensă, cu zeci de funcţionari, toţi la un loc, unii la mese, în faţa unor maşini mici, alţii în picioare, în faţa altor maşini...

– Vreau să muncesc, i-am spus, de-aia am şi venit la dumneavoastră.

– Vrei să munceşti, vrei să munceşti, se izmeni el cu gândul pesemne la altcineva, fiindcă nu vedeam de ce m-ar fi imitat pe mine... Am mai angajat unul, a continuat el ... ca pe urmă să nu stea nici două săptămâni... S-a cărat... Păi în ce situaţie mă puneţi, bă? [...] Avea un glas subţire, fără forţă, dar indignarea în el era mare...

– Ei, ce studii ai? Şi auzind răspunsul meu iar maimuţări pe cineva, dar cu cuvintele mele (refuzam să cred că se referea la mine, nu-i făcusem nimic şi nu înţelegeam de ce ar fi fost atât de pornit împotriva mea), am patru clase normale, am patru clase normale, astea sunt studii?

– Sunt, toată familia mea a muncit ca să le urmez, ca să ajung frizer nu era nevoie de atâta trudă.

(Marin Preda, **Viaţa ca o pradă**)

A. Limba română

1. Numeşte silabele accentuate în cuvintele: *însemna, domnul, făcusem, patru.*

4 puncte

2. Transcrie din text două cuvinte derivate şi două cuvinte compuse.

4 puncte

3. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Păi în ce situaţie mă puneţi, bă?*"; „*Ei, ce studii ai*?".

4 puncte

4. Identifică pronumele şi adjectivele pronominale nehotărâte din enunţul: „*La intrare zărisem o sală imensă, cu zeci de funcţionari... unii la mese, în faţa unor maşini mici, alţii în picioare, în faţa altor maşini...*".

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care un pronume nehotărât compus să aibă funcţia sintactică de complement circumstanţial de cauză.

4 puncte

6. Transcrie din text o locuţiune prepoziţională şi un adverb de mod fără funcţie sintactică.

4 puncte

7. Menţionează felul propoziţiilor din enunţul: „*Vreau să muncesc, i-am spus, d-aia am şi venit la dumneavoastră.*"

4 puncte

8. Precizează felul predicatelor din fraza: „*...toată familia mea a muncit ca să le urmez, ca să ajung frizer nu era nevoie de atâta trudă.*"

4 puncte

9. Transcrie din text o subordonată circumstanţială de cauză.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text o structură care să conțină o repetiție.

2 puncte

11. Identifică în text modul de expunere dominant.

2 puncte

12. Menționează specia literară căreia îi aparține opera din care face parte fragmentul citat.

2 puncte

13. Argumentează că textul aparține unei opere culte.

2 puncte

14. Explică semnificația enunțului : „*...toată familia mea a muncit ca să le urmez...*".

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numeşti Andrei / Andreea Petrescu, locuieşti în Timişoara, pe Bulevardul Victoriei, la numărul 43, şi eşti elev / elevă în clasa a VIII-a la Şcoala Generală „Ioan Slavici". Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesare obținerii unei vize pentru deplasarea în Anglia, ca turist.

În cerere, trebuie:

- să respecți convențiile / cerințele specifice acestui tip de text;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării cererii este 13.05.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să motovezi faptul că *balada populară* studiată la școală este *operă epică*. În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale baladei, ca specie literară;

4 puncte

- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente / citate din opera literară studiată;

4 puncte

- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a secvențelor narative reprezentative din derularea acțiunii);

4 puncte

- prezentarea unui personaj prin raportare la situații semnificative.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 29

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Otilia opri pe Felix în faţa femeii mai mature. Era o doamnă cam de aceeaşi vârstă cu Pascalopol, cu părul negru pieptănat bine într-o coafură japoneză. Faţa îi era gălbicioasă, gura cu buzele subţiri, acre, nasul încovoiat şi acut, obrajii brăzdaţi de câteva cute mari, acuzând o slăbire bruscă. Ochii îi erau bulbucaţi ca aceia ai bătrânului, cu care semăna puţin, şi avea de altfel aceeaşi mişcare moale a pleoapelor. Era îmbrăcată cu bluză de mătase neagră cu numeroase cerculeţe, strânsă la gât cu o mare agrafă de os şi sugrumată la mijloc cu un cordon de piele, în care se vedea, prinsă de un lănţişor, urechea unui cesuleţ de aur. Doamna care juca table cu Pascalopol, în vreme ce ceilalţi priveau, ridică o faţă scrutătoare şi examină din cap până în picioare pe Felix, ridicându-şi în acelaşi timp cu multă demnitate mâna spre a-i fi sărutată:

– Hm! spuse ea arţăgos şi cu glas răguşit, însă forte. Eşti flăcău în lege!

– Intră la universitate, Aglae, lămuri bătrânul, cu acelaşi supărător glas stins, însoţit de râsul fără rost.

– Da?! se miră sumbru doamna şi-şi continuă jocul cu Pascalopol.

– E tanti Aglae, sora lui papa, explică Otilia lui Felix, văzându-l cam nedumerit.

(George Călinescu, **Enigma Otiliei**)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *sugrumată, agrafă, obrajii, sumbru.*

4 puncte

2. Scrie cuvintele de bază de la care s-au format cuvintele: *cesuleţ, cerculeţe, slăbire, lănţişor.*

4 puncte

3. Transcrie din text o apoziţie dezvoltată.

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Hm! spuse ea arţăgos şi cu glas răguşit... Eşti flăcău în lege*!”.

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care adverbul *acolo* să aibă funcţia sintactică de atribut adverbial.

4 puncte

6. Explică folosirea virgulei în enunţul: „– *Intră la universitate, Aglae, lămuri bătrânul...*”.

4 puncte

7. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Otilia opri pe Felix în faţa femeii mai mature.*”

4 puncte

8. Construieşte un enunţ în care verbul *a intra* să aibă funcţia sintactică de atribut verbal.

4 puncte

9. Transcrie din text o subordonată circumstanţială de timp.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text patru epitete folosite în realizarea portretului doamnei Aglae.

2 puncte

11. Precizează numărul personajelor din fragmentul citat.

2 puncte

12. Prezintă două trăsături morale ale doamnei Aglae desprinse din text.

2 puncte

13. Menționează o figură de stil identificată în enunțul: „– *Intră la universitate, Aglae, lămuri bătrânul, cu același supărător glas...*".

2 puncte

14. Explică semnificația sintagmei : „*care juca table cu Pascalopol*".

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Mihai / Mihaela Popescu, locuiești în Oradea, pe strada Avântului, la numărul 9, și ești elev / elevă în clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o telegramă adresată unchiului tău, Petre Georgescu, domiciliat în Bacău, str. Horea, nr. 25, pe care-l inviți la sărbătorirea zilei tale de naștere, în 15 martie, când vei împlini 14 ani.

În telegramă, trebuie:

- să respecți cerințele tipului de text solicitat;

4 puncte

- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării telegramei este 12.03.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1 – 2 pagini, în care să demonstrezi că o poezie studiată la școală este *pastel.*

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale pastelului, ca specie literară;

4 puncte

- ilustrarea caracteristicilor cu elemente / citate din poezia studiată;

4 puncte

- evidențierea caracterului liric al operei;

4 puncte

- structura operei, elemente de versificație și de expresivitate artistică.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 30

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Când soseşte toamna, întinsele câmpii ţelinoase ale Munteniei dunărene se pun să trăiască, timp de-o lună, existenţa lor milenară.

Aceasta începe chiar în ziua de sfântul Pantelimon. În ziua aceea, vântul dinspre Rusia, pe care noi îl numim Muscalul sau Crivăţul, mătură cu suflarea lui de gheaţă nesfârşitele întinderi; dar, cum pământul arde încă, înfierbântat ca un cuptor, Muscalul îşi cam rupe dinţii în el. N-are a face! Barza, care stă pe gânduri de mai multe zile, îşi ţinteşte ochiu-i roşu asupra aceluia ce-o dezmiardă în răspăr, şi iat-o plecată spre ţinuturile calde, căci ei nu-i place Muscalul.

(Panait Istrati, **Ciulinii Bărăganului**)

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte derivate cu sufixe şi două cuvinte derivate cu prefixe.

4 puncte

2. Precizează numărul de litere şi de sunete din cuvintele: *gheaţă* şi *existenţă*.

4 puncte

3. Transcrie din text două atribute pronominale.

4 puncte

4. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „*Aceasta începe chiar în ziua de sfântul Pantelimon.*”

4 puncte

5. Alcătuieşte o propoziţie în care un pronume posesiv să aibă funcţia sintactică de atribut pronominal.

4 puncte

6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate: „*Când soseşte toamna, întinsele câmpii ţelinoase ale Munteniei dunărene se pun să trăiască...*”.

4 puncte

7. Construieşte un enunţ în care cuvântul *toamna* să aibă altă valoare morfologică decât aceea din text; precizeaz-o.

4 puncte

8. Transcrie din text o subordonată atributivă.

4 puncte

9. Contrage subordonata „*...ce-o dezmiardă în răspăr...*” în partea de propoziţie corespunzătoare; precizeaz-o.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text o structură care să conțină o comparație.

2 puncte

11. Precizează tema ilustrată de fragmentul citat.

2 puncte

12. Menționează o figură de stil identificată în structura *„Barza, care stă pe gânduri de mai multe zile...”*.

2 puncte

13. Transcrie din text o structură care conține o imagine vizuală.

2 puncte

14. Explică semnificația sintagmei: *„își țintește ochiu-i roșu asupra aceluia...”*.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Te numești Paul / Paula Cristescu, ai absolvit clasa a VIII-a și îți petreci vacanța de vară pe litoral, la Mamaia. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată iubitei tale bunici, în care să îi relatezi o întâmplare hazlie de la mare.

În scrisoare, trebuie:

- să respecți formele / convențiile specifice acestui tip de compunere;

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate situației imaginate;

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Atenție! **Nu folosi alte nume decât cele indicate!**
Data redactării scrisorii este 20.07.2007.

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie povestirea *nuvelei* studiate la școală, pe baza celor cinci momente ale subiectului operei epice.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- identificarea secvențelor narative și a celor cinci momente ale subiectului operei epice;

4 puncte

- prezentarea coerentă a conținutului narațiunii, conform planului de idei;

4 puncte

- identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narative menționate („caracterizarea succintă” se punctează);

4 puncte

- relevarea relației conținutului narațiunii cu momentele subiectului operei; relatarea la persoana a III-a; transformarea textului dialogat în text narativ; utilizarea timpurilor verbale adecvate etc.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

A. Lectura. Teoria literară. Textul

Genul dramatic

➢**Comedia**

B. Practica rațională și funcțională a limbii:
tipuri de comunicare

- *Comunicarea scrisă*
  - **Scrierea reflexivă**
  - **Textul literar**

- *Elemente de construcție a comunicării*
  - **Fonetica**
  - **Lexicul**
  - **Morfologia**
  - **Sintaxa propoziției**
  - **Sintaxa frazei**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 31

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

„JUPÂN DUMITRACHE: *„Ce-i, Chiriac, puiule? Ce-i, Veto?*
VETA: *Avem să te rugăm ceva.*
CHIRIAC: *Da'... să nu ne tratezi cu refuz.*
JUPÂN DUMITRACHE: *Orice, mă ştii cum ţiu la nevastă şi la tine.*
VETA: *Uite ce e: musiu Rică şi cu Ziţa compătimesc împreună.*
JUPÂN DUMITRACHE (încântat): *Ei! aşa e, ale tinereţii valuri!*
CHIRIAC: *Şi le e ruşine să-ţi spuie că ar vrea să...*
JUPÂN DUMITRACHE: *Să... ce?*
CHIRIAC: *Ei! nu ştii dumneata? să puie pirostriile! vrei şi dumneata?*
JUPÂN DUMITRACHE: *Ei! să vă fie de bine, şi ceasul ăl bun [...] să-l dea Pronia.* (Încet Ziţii:) *Să-ţi cinsteşti bărbatul: ăsta e om, nu glumă, ţi-ai găsit norocul.* [...]
JUPÂN DUMITRACHE (lui Rică, care a venit lângă el): *Toate ca toate, dar la onoarea de familist să ţii."*

(Ion Luca Caragiale, **O noapte furtunoasă**)

A. Limba română

1. Transcrie din text două cuvinte care conţin diftongi şi două cuvinte care conţin vocale în hiat.

4 puncte

2. Menţionează doi termeni din familia lexicală a adjectivului *tânăr*.

4 puncte

3. Precizează procedeul lexical prin care s-au format cuvintele *ceva* şi *orice*.

4 puncte

4. Transcrie din text două pronume nehotărâte.

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *„Şi le e ruşine să-ţi spuie că ar vrea..."*.

4 puncte

6. Alcătuieşte o propoziţie în care un pronume nehotărât să aibă funcţia sintactică de complement indirect.

4 puncte

7. Transcrie din text două substantive proprii în cazul vocativ.

4 puncte

8. Identifică în text o propoziţie subordonată, precizându-i felul.

4 puncte

9. Contrage subordonata *„care a venit lângă el"* în partea de propoziţie corespunzătoare; numeşte-o.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Numește genul și specia literară în care poate fi inclus textul de mai sus.

2 puncte

11. Indică modalitățile de portretizare din text.

2 puncte

12. Precizează o sursă a comicului din textul citat.

2 puncte

13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul citat aparține unei opere dramatice.

2 puncte

14. Explică rolul semnelor de punctuație prezente în text.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Redactează o compunere narativă de 10-15 rânduri, cu titlul „O reuniune familială".

În realizarea compunerii, trebuie:

- să respecți cerințele unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere);

4 puncte

- să utilizezi un conținut și un stil adecvate (cel puțin două moduri de expunere și două figuri de stil);

4 puncte

- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

2 puncte

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1–2 pagini, în care să caracterizezi un personaj literar dintr-o *comedie*, pe baza fragmentelor studiate la școală.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a patru procedee de caracterizare existente în fragmentele studiate;

4 puncte

- numirea a patru trăsături ale personajului literar din comedia studiată;

4 puncte

- ilustrarea celor patru trăsături menționate, prin referire la situații semnificative;

4 puncte

- prezentarea relației dintre personajul literar și alte personaje (principale/ secundare) ale comediei.

4 puncte

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 32

Partea I (48 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

JUPÂN DUMITRACHE (şezând pe scaun): *Hei! ia să vedem acum ce mai zice politica. Citişi ceva?*

IPINGESCU: *Bravos ziar, domnule! Ăsta ştiu că combate bine.*

JUPÂN DUMITRACHE: *Apoi nu-i zice lui degeaba* Vocea Patriotului Naţionale!

IPINGESCU (citeşte greoi şi fără interpretaţie): *„Bucureşti 15/27 Răpciune. Amicul şi colaboratorele nostru R. Vent..., un june scriitor democrat, a cărui asimuitate o cunoaşte de mult publicul cititor, ne trimite următoarea prefaţiune a unui nou op al său. I dăm astăzi locul de onoare, recomandând cu căldură poporului suveran scrierea amicului nostru,* Republica şi Reacţiunea *sau* Venitorele şi Trecutul. *– Prefaţiune. – «Democraţiunea romană, sau mai bine zis ţinta Democraţiunii romane este de a persuada pe cetăţeni, că nimeni nu trebuie a mânca de la datoriile ce ne impun solemnaminte pactul nostru fundamental, sfânta Costituţiune»...".*

JUPÂN DUMITRACHE (mulţumit): *Ei, bravos! Aici a adus-o bine.*

IPINGESCU (căutând şirul unde a rămas): *„... A mânca ... sfânta Costituţiune ...".*

JUPÂN DUMITRACHE (cam nedomirit): *Adică, cum s-o mănânce?*

IPINGESCU: *Stai să vezi ... că spune el ... „Sfânta Costituţiune, şi mai ales cei din masa poporului ...".*

JUPÂN DUMITRACHE (nedomirit): *E scris adânc.*

IPINGESCU: *Ba nu-i adânc de loc. Nu pricepi? Vezi cum vine vorba lui: să nu mai mănânce nimeni din sudoarea bunioară a unuia ca mine şi ca dumneata, care suntem din popor; adică să şază numai poporul la masă, că el e stăpân.*

(Ion Luca Caragiale, **O noapte furtunoasă**)

Explicaţie: *a persuada*, v. – a convinge pe cineva să creadă, să gândească sau să facă un anumit lucru

A. Limba română

1. Identifică grupurile de sunete din cuvintele: *scrierea, democraţiunea, sudoarea, datoriile.*

4 puncte

2. Scrie forma literară a cuvintelor: *prefaţiune, colaboratorele.*

4 puncte

3. Menţionează doi termeni din familia lexicală a verbului *a mânca.*

4 puncte

4. Transcrie din text două interjecţii.

4 puncte

5. Stabileşte valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: „... *să nu <u>mai</u> mănânce <u>nimeni</u> <u>din</u> sudoarea bunioară a unuia ca <u>mine</u>...*".

4 puncte

6. Alcătuieşte o propoziţie în care o interjecţie să aibă funcţia sintactică de predicat verbal.

4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: „*Aici a adus-o bine.*" „...*el* e *stăpân*."

4 puncte

8. Transcrie din text o propoziție subordonată atributivă.

4 puncte

9. Construiește o frază în care să existe o subordonată circumstanțială concesivă, având ca element corelativ adverbul *tot*. **4 puncte**

B. Înțelegerea și interpretarea textului

10. Transcrie din text două indicații scenice, utile regizorului pentru reprezentarea scenică a operei.

2 puncte

11. Numește modul de expunere prezent în text.

2 puncte

12. Menționează denumirea ziarului citit de Ipingescu.

2 puncte

13. Precizează două trăsături care să justifice faptul că textul dat aparține unei comedii.

2 puncte

14. Prezintă personajele din text și relația dintre acestea.

4 puncte

Partea a II-a (10 puncte)

Redactează o compunere descriptivă de 10 – 15 rânduri, cu titlul „Casa părintească". În realizarea compunerii, trebuie:

- să adaptezi conținutul la titlul propus, respectând cerințele unei compuneri; **4 puncte**
- să utilizezi un stil adecvat (cel puțin trei figuri de stil); **4 puncte**
- să respecți normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație. **2 puncte**

Partea a III-a (32 de puncte)

Scrie o compunere de 1–2 pagini, în care să motivezi faptul că o operă literară studiată la școală este *comedie*. În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- menționarea celor patru caracteristici ale comediei, ca specie literară; **4 puncte**
- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din fragmentele studiate; **4 puncte**
- prezentarea, pe scurt, a conținutului operei prin referire la trei secvențe reprezentative; **4 puncte**
- prezentarea personajelor prin raportare la întâmplări / situații semnificative. **4 puncte**

Notă! Vei primi **16 puncte** pentru **redactare**, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

BAREME DE CORECTARE ŞI DE NOTARE

Partea I

TESTUL 1

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte care conţin diftongi: *voaluri, cântau, viitoare*; cuvinte care conţin vocale în hiat: *miniatură, viitoare.*

2. Semivocalele: *spaţiu, armonioasă, vioare, graţioasă.*

3. *orchestră:* 9 litere, 8 sunete; *roze:* 4 litere, 4 sunete.

Reţine! **Noţiuni de fonetică**

- Sistemul **vocalic** cuprinde:

– **vocalele** (sunete care se rostesc liber, fără ajutorul altor sunete): a, ă, e, i, î (â), o, u;

Atenţie! Fiecare silabă conţine obligatoriu o vocală.

– **semivocalele** (sunete care nu pot fi pronunţate singure şi care intră în componenţa diftongilor şi a triftongilor): e̯, i̯, o̯, u̯.

Atenţie! Semivocalele **nu** formează singure o silabă.

- **Grupuri de sunete:**

– **diftongii** (o vocală şi o semivocală care se pronunţă în aceeaşi silabă): *toată, mei, scriu* etc.;

– **triftongii** (grupul de trei sunete, o vocală şi două semivocale, pronunţate în aceeaşi silabă): *şerpoaică, iau, tăiai;*

– **hiatul** (grupul de două vocale alăturate, aflate în silabe diferite): *po/et, şti/inţă, vi/e.*

Atenţie! O vocală şi o semivocală alăturate, care fac parte din silabe diferite, **nu** formează hiat: vo-uă, plănu-iai, ro-şi-oa-ră.

- Sistemul **consonantic** cuprinde **consoanele** (sunete care se rostesc numai cu ajutorul unei vocale): b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n etc.

Corespondenţa dintre sunete şi litere:

ce [č]; [če];	ghe [g']; [g'e];	ge [ğ]; [ğe];	che [k']; [k'e];
ci [č]; [či];	ghi [g']; [g'i];	gi [ğ]; [ği];	chi [k']; [k'i].

Exemple: cerc [čerc]; ceară [čară]; ghem [g'em]; gheară [g'ară].

Scanned with OKEN Scanner

4. Despărțirea în silabe:
Or/ches/tra / în/ce/pu / cu-o / in/dig/na/re / gra/ți/oa/să.

Reține! **Despărțirea cuvintelor în silabe**

Pentru a despărți corect cuvintele în silabe aplicăm:

– reguli morfologice pentru cuvintele derivate și compuse (se ține seama de structura cuvintelor); despărțirea se poate face ținând seama de pronunțare (DOOM-2005):

unt-de-lemn; *an-or-ga-nic / a-nor-ga-nic;*
de-spre / des-pre; *sub-li-ni-a / su-bli-nia;*

– reguli fonetice pentru celelalte cuvinte (se ține seama de calitatea sunetelor: vocale, consoane, grupuri de vocale și de consoane, din componența cuvintelor):

a-u-tor (vocale în hiat);
le-oai-că (triftong);
a-xă (litera x este considerată o unitate și este tratată ca o consoană între două vocale) etc.

Atenție! Nu se despart la sfârșit de rând:
– cuvintele formate prin abrevieri: ONU, CEC;
– prescurtări de felul: a.c., ș.a.m.d.;
– numeralele ordinale notate cu cifre romane sau arabe: al IV-lea, a IV-a etc.;
– prescurtarea printr-o literă (în general) a prenumelui, de numele de familie: M. Ionescu etc.

5. Cuvinte monosilabice: *alb, cu, un, vals, de* etc.;
cuvinte plurisilabice: *orchestra, infinit, întinsele, cântau.*

Reține! **Silaba** este sunetul (vocala) sau grupul de sunete, cuprinzând o vocală, pronunțate cu un singur efort expirator.

Cuvintele pot fi:
– **monosilabice** (formate dintr-o singură silabă):
cal, duc, spun, noi, să, sub, un, pe etc.;
– **plurisilabice** (formate din două sau mai multe silabe):
carte, dragoste, dramaturgie.

Silaba poate fi formată din:
- o singură vocală: *o*-pe-ră;
- mai multe sunete alăturate: *co-me-di*-e;
- două cuvinte rostite împreună: *mi-a* (spus), *l-am* (văzut);
- un cuvânt și un fragment de la începutul altui cuvânt: *n-a*-vem;
- un cuvânt și un fragment de la sfârșitul altui cuvânt: smul-*ge-n* (zbor).

6. Forma literară a cuvintelor: *tristețe* (tristeță); *viori* (vioare).
7. Valoarea morfologică a cuvintelor:
orchestra – substantiv comun;
cu – prepoziție simplă cu regim cazual de acuzativ;
o – articol nehotărât; *grațioasă* – adjectiv propriu-zis.

Scanned with OKEN Scanner

8. Funcția sintactică a cuvintelor:
balul – subiect simplu; *alb* – atribut adjectival;
întinsele – atribut adjectival; *pe cărări* – complement circumstanțial de loc.
9. Subordonată atributivă: *care vor veni* (care vor urma).

B. Total – 12 puncte

10. Epitete: „Orchestra începu cu o indignare *grațioasă.*"
„Spațiu, infinit, de o tristețe *armonioasă...*"
11. Imagine auditivă: „În aurora plină de vioare..."
12. Grupuri de cuvinte: „Salonul *alb*...", „roze *albe*", „voaluri *albe*", „balul *alb*".
13. Caracteristici ale operei lirice:
- eul liric exprimă direct propriile idei, gânduri, sentimente;
- prezența imaginilor artistice şi a figurilor de stil;
- forma operei: în versuri.

Reține! **Genurile literare** sunt:

- genul **liric** cuprinde operele literare în care autorul îşi exprimă sentimentele direct; specii literare lirice sunt **pastelul, imnul, doina;**
- genul **epic** cuprinde operele literare în care autorul îşi exprimă în mod indirect sentimentele, cu ajutorul personajelor şi al acţiunii; specii literare epice studiate sunt:
  - în proză – **basmul;** – **schița;** – **nuvela;** – **romanul;**
  - în versuri – **balada;** – **fabula;**
- genul **dramatic** cuprinde operele literare în care autorul transmite propriile idei prin intermediul personajelor care şi interpretează rolul pe scenă, respectând indicațiile scenice ale autorului-regizor; specia literară a genului dramatic studiată în şcoală este **comedia.**

14. Melancolia gravă este sugerată de vioară. Săruturile armonizate cu cântecul orchestrei devin simbolul iubirii împlinite.

De reținut!

Cuvintele următoare se despart în silabe astfel:

- **a-nal-fa-bet / an-al-fa-bet;**
- **a-nor-ga-nic / an-or-ga-nic;**
- **a-pla-u-da;**
- **fi-in-ță;**
- **nes-ta-bil / ne-sta-bil;**
- **los-tri-ță;**
- **onc-tu-os;**
- **un-gu-ent;**
- **ex-ha-us-tiv;**
- **şe-mi-neu;**
- **de-za-gre-a-bil / dez-a-gre-a-bil;**
- **in-o-por-tun / i-no-por-tun;**
- **scri-e-re;**
- **i-ne-gal / in-e-gal;**
- **simp-to-ma-tic;**
- **sanc-tu-ar;**
- **co-niac;**
- **su-bli-ni-a / sub-li-ni-a;**
- **re-în-no-i-re;**
- **la-bo-ri-os.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 2

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte care conţin vocale în hiat: *tăr<u>ia</u>, gl<u>ia</u>, căut<u>ăm</u>, bunu<u>im</u>.*

2. Antonimele cuvintelor: *-naltă – scundă; dezmărginim – mărginim; am uitat – (ne-) am amintit; să deschidem – să închidem.*

3. *tăr<u>ia</u>* – penultima silabă este accentuată;
căut<u>ăm</u>, alcătu<u>im</u> – ultima silabă este accentuată;
mi<u>tic</u> – silaba penultimă este accentuată.

Reţine! **Accentul** – pronunţarea mai intensă a unei silabe dintr-un cuvânt.
În limba română, accentul nu are loc fix (este liber).
Silaba accentuată poate fi:
- ultima: ac-tór;
- penultima: cár-te;
- antepenultima: ré-pe-de;
- a patra silabă: pré-pe-li-ţă;
- a cincea silabă: nó-uă-spre-ze-ce.

4. Cuvinte de bază: *verde, suflet, margine, floare.*

5. Valoarea morfologică a cuvintelor: *sub* – prepoziţie simplă; *veşminte* – substantiv comun; *ne* – pronume reflexiv; *ghicim* – verb predicativ.

6. Sinonime: *îngânând* – imitând, murmurând;
veşminte – haine, îmbrăcăminte;
tărâm – ţinut, meleag, regiune;
mitic – legendar, fabulos.

Reţine! **Clasificarea semantică** (după sens) a cuvintelor:

- cuvinte **monosemantice** (cuvinte cu un singur sens): electron, cilindru, mandibulă;
- cuvinte **polisemantice** (cuvinte cu două sau mai multe sensuri): *a veni* = a sosi, a merge, a intra, a creşte, a curge, a ajunge, a se trage;
- **omonime** (cuvinte cu aceeaşi formă, dar cu sens diferit): *lac* – apă stătătoare; – vopsea;
- **sinonime** (cuvinte cu formă diferită, dar cu sens identic sau asemănător):
  ignoranţă – incultură; dragoste – iubire;
  obligaţie – datorie; vocabular – lexic;
- **antonime** (cuvinte cu formă diferită şi sensuri opuse):
  prefaţă – postfaţă; adept – adversar;
  copilaş – copilandru; libertate – sclavie;
  a agonisi – a risipi; mereu – niciodată;
- **paronime** (cuvinte cu formă aproape identică, dar cu sens diferit):
  a evolua – a evalua; literal – literar;
  a adapta – a adopta; aliniat – alineat;
  text – test; vers – viers.

Scanned with OKEN Scanner

7. Funcția sintactică a cuvintelor:
pomii – subiect simplu; *de muguri* – atribut substantival prepozițional.
8. Am ajuns *unde* m-ai trimis. (adverb de loc)
Pe *unde* pluteau frunze jucăuşe. (substantiv comun)
9. *ce-l bănuim* – atributivă; *bănuit* – atribut adjectival.

B. Total – 12 puncte
10. Măsura versului – 8 silabe.
11. Imagine vizuală: „Focuri ard, albastre ruguri".
12. Ritmul este trohaic; rima este pereche.

Reține! **Elementele de versificație (prozodie)** sunt:

- **versul** este un rând dintr-o poezie;
- **strofa** poate fi alcătuită din unul sau mai multe versuri;
- **rima** este identitatea sunetelor de la sfârşitul versurilor, începând cu ultima vocală accentuată. Rima poate fi:
  – împerecheată (aabb);
  – încrucişată (abab);
  – îmbrățişată (abba);
  – monorimă (aaa);
  – variată (liberă);
- **asonanța** este o rimă imperfectă, rezultată din potrivirea numai a vocalelor accentuate, nu şi a tuturor consoanelor din finalul versurilor; apare des în poezia populară şi, uneori, în poezia cultă;
- **ritmul** este dat de succesiunea regulată a silabelor accentuate şi neaccentuate dintr-un vers;
  – ritmul **trohaic** – piciorul metric e bisilabic, prima silabă fiind accentuată; este caracteristic poeziei populare;
  – ritmul **iambic** – piciorul metric e bisilabic, a doua silabă fiind accentuată;
- **măsura** este dată de numărul de silabe dintr-un vers; de obicei, toate versurile dintr-o poezie au acelaşi număr de silabe; măsura versurilor populare este scurtă (şase – opt silabe); în poezia cultă versurile au măsuri variabile (scurte sau lungi, solemne).

13. Figura de stil: personificare.
14. Primăvara, sufletul este atras de mirajul nemărginirii, al infinitului şi însetat de necunoscut.

De reținut!

Se accentuează corect cuvintele:

- **ácvila**
- **piunéză**
- **fenomén**
- **laboriós**
- **pitorésc**
- **sculptúră**
- **miléniu**
- **avaríe**
- **regizór**
- **zgómot**
- **caractér**
- **tándru**
- **épocă**
- **răzmeriță**
- **butélie;**
- **Sófia**
- **arhivár**
- **debút**
- **scúlptor**
- **senatór**
- **studént**
- **Govóra**
- **vectór**
- **simból**
- **succés**
- **persán**
- **lógos**
- **lactée.**

Scanned with OKEN Scanner

7. Funcția sintactică a cuvintelor:
pomii – subiect simplu; *de muguri* – atribut substantival prepozițional.
8. Am ajuns *unde* m-ai trimis. (adverb de loc)
Pe *unde* pluteau frunze jucăuşe. (substantiv comun)
9. *ce-l bănuim* – atributivă; *bănuit* – atribut adjectival.

B. Total – 12 puncte
10. Măsura versului – 8 silabe.
11. Imagine vizuală: „Focuri ard, albastre ruguri".
12. Ritmul este trohaic; rima este pereche.

Reține! **Elementele de versificație (prozodie)** sunt:
- **versul** este un rând dintr-o poezie;
- **strofa** poate fi alcătuită din unul sau mai multe versuri;
- **rima** este identitatea sunetelor de la sfârşitul versurilor, începând cu ultima vocală accentuată. Rima poate fi:
  – împerecheată (aabb);
  – încrucişată (abab);
  – îmbrăţişată (abba);
  – monorimă (aaa);
  – variată (liberă);
- **asonanța** este o rimă imperfectă, rezultată din potrivirea numai a vocalelor accentuate, nu şi a tuturor consoanelor din finalul versurilor; apare des în poezia populară şi, uneori, în poezia cultă;
- **ritmul** este dat de succesiunea regulată a silabelor accentuate şi neaccentuate dintr-un vers;
  – ritmul **trohaic** – piciorul metric e bisilabic, prima silabă fiind accentuată; este caracteristic poeziei populare;
  – ritmul **iambic** – piciorul metric e bisilabic, a doua silabă fiind accentuată;
- **măsura** este dată de numărul de silabe dintr-un vers; de obicei, toate versurile dintr-o poezie au acelaşi număr de silabe; măsura versurilor populare este scurtă (şase – opt silabe); în poezia cultă versurile au măsuri variabile (scurte sau lungi, solemne).

13. Figura de stil: personificare.
14. Primăvara, sufletul este atras de mirajul nemărginirii, al infinitului şi însetat de necunoscut.

De reținut!

Se accentuează corect cuvintele:

• **ácvila**	• **avaríe**	• **butélie;**	• **Govóra**
• **piunéză**	• **regizór**	• **Sófia**	• **vectór**
• **fenomén**	• **zgómot**	• **arhivár**	• **simból**
• **laboriós**	• **caractér**	• **debút**	• **succés**
• **pitorésc**	• **tándru**	• **scúlptor**	• **persán**
• **sculptúră**	• **epocă**	• **senatór**	• **lógos**
• **miléniu**	• **răzmeriță**	• **studént**	• **lactée.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 3

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărţirea cuvintelor în silabe: *co-dri; um-bră; stră-lu-ci-re; în-flo-ri-te.*
2. Cuvinte derivate cu prefix: *străbate, strălucire, înflorite, străbătute.*

Reţine! **Mijloace de îmbogăţire a vocabularului**

- Interne:
  - derivarea cu sufixe şi cu prefixe;
  - compunerea;
  - conversiunea (schimbarea valorii gramaticale).
- Externe: împrumuturile.

➢ Cuvintele **derivate** se formează cu ajutorul sufixelor şi al prefixelor de la un cuvânt de bază.

❑ **Familia lexicală** este totalitatea cuvintelor înrudite ca sens şi formate de la acelaşi **radical.**

Atenţie! • Familia lexicală este alcătuită din totalitatea cuvintelor formate prin derivare, prin compunere şi prin conversiune de la acelaşi cuvânt de bază. (Theodor Hristea)

Nu intră în familia lexicală locuţiunile, expresiile şi diferitele grupări lexicale.

3. Antonimele cuvintelor: *viaţă – moarte; întuneci – luminezi; umbră – lumină; înflorite – aride.*
4. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   mii – numeralul cardinal; *scânteiază* – verb predicativ;
   ta – adjectiv pronominal posesiv; *fecioară* – adjectiv propriu-zis (= pură, curată).
5. Adjective pronominale relative: *câţi, câte;* pronume personal: *ţie.*
6. Funcţia sintactică a cuvintelor:
   lună – fără funcţie sintactică (substantiv în vocativ);
   a mării – atribut substantival genitival;
   a lunii – atribut substantival genitival;
   luneci – predicat verbal.
7. *Ce* citeşti? (pronume interogativ)
   Al tău este câştigător. (pronume posesiv)
8. Cuvinte din vocabularul de bază: *lună, tu, pe, boltă, viaţă, lumina* etc.

Reţine! **Structura vocabularului**

▪ *Vocabularul fundamental* (vocabularul de bază, fondul principal de cuvinte, lexicul activ) cuprinde un număr redus de cuvinte, aproximativ 1500 de cuvinte.

Caracteristici: cuvintele din vocabularul de bază:

– sunt cunoscute, înţelese şi folosite frecvent de toţi vorbitorii;

– sunt cuvinte foarte vechi şi au mare stabilitate în limbă;

Scanned with OKEN Scanner

– au o mare circulație;
– pot forma cuvinte derivate și compuse, locuțiuni sau expresii;
– denumesc obiecte sau exprimă noțiuni fundamentale:
• substantive: mână, inimă, mamă, soră, lup, vulpe, pâine etc.;
• verbe: a fi, a vedea, a veni, a lua, a da etc.;
• adjective: roșu, negru, galben, verde, mare, bun, cinstit etc.;
• pronume: noi, voi, tu, el etc.;
• numerale: unu, doi, opt, zece, douăzeci și trei etc.;
• prepoziții și conjuncții: în, peste, de la, și, ca să etc.

▪ *Masa vocabularului* cuprinde un număr mare de cuvinte:
– regionalisme; – termeni tehnico-științifici;
– arhaisme; – elemente de jargon;
– neologisme; – termeni argotici.

Caracteristici:
– originea acestor cuvinte este diversă;
– nu sunt cunoscute și folosite de toți vorbitorii;
– se utilizează în anumite regiuni ale țării, ocazional, de diferite grupuri sociale etc.

9. *când* – element de relație;
– adverb de timp;
– complement circumstanțial de timp.

B. Total – 12 puncte

10. Măsura primului vers – 16 silabe.

11. Inversiune „...pe a lunii boltă luneci...".

12. Cuvinte care denumesc locurile ce se găsesc sub lumina lunii: *pustiuri, codri, mări, țărmuri, palate, cetăți.*

13. Opera literară – argumente:
• tipul de text (literar);
• raportul realitate – ficțiune;
• ideile exprimate;
• sentimentele transmise cititorului;
• imagini artistice / figuri de stil;
• forma operei; elemente de versificație.

Reține! **Opera literară** este creația în care autorul își exprimă, cu ajutorul cuvintelor, gândurile, ideile, în mod direct sau indirect, trezind în sufletul cititorului emoții și sentimente.
Opera literară poate fi în versuri sau în proză, cultă sau populară. Genurile literare sunt: liric, epic, dramatic.

14. Luna domină cadrul romantic al nopții. Apariția ei măreață, plină de farmec, exercită o influență odihnitoare, binefăcătoare, înălțătoare. Pe boltă, ea trece gânditoare, indiferentă la tot ceea ce vede.

Scanned with OKEN Scanner

De reținut!

Cuvinte din *vocabularul fundamental*, după *structura etimologică:*

- de origine dacă: moș, mânz, pupăză, brad, baltă, Argeș, Olt;
- moștenite din latină: frate, soră, cap, ochi, mână, păr;
  pâine, casă, oaie, bou, cireș, timp;
  a veni, a dormi, a auzi, a vedea;
- împrumuturi lexicale vechi:
  - din slavă: muncă, veveriță, drag, sărac, a privi, a citi;
  - din maghiară: oraș, neam, gând;
  - din turcă: cafea, sarma, chiftea, pătlăgea, dușman, chirie;
  - din greacă: folos, cost, mătase etc.

Cuvinte din masa vocabularului:
Neologisme: enorm, a contempla, ameliorare, benefic – malefic, ilogic, ignorant.
Arhaisme: clucer, paharnic, postelnic, spahiu, ienicer etc.
Regionalisme: lubeniță, cătană, muiet, tină, pită, câne etc.

De reținut!

Sinonime neologice:

- **neclar – imprecis, estompat, confuz, indefinit, obscur;**
- **îndemn – impuls, stimul, stimulent;**
- **a iscodi – a analiza, a chestiona, a examina, a interoga;**
- **taină – enigmă, mister, secret;**
- **împrejurare – circumstanță;**
- **dovadă – argument;**
- **părere – opinie;**
- **pedeapsă – sancțiune;**
- **cutremur – seism;**
- **învățat – erudit;**
- **înfiorător – atroce;**
- **zadarnic – inutil;**
- **nevinovat – inocent;**
- **îngâmfat – infatuat;**
- **a începe – a debuta;**
- **a hotărî – a decide;**
- **a batjocori – a ridiculiza.**

Cuvinte formate prin derivare cu prefixe:

• **apolitic;**	• **antigripal;**	• **compune;**	• **desăra;**
• **analfabet;**	• **arhiplin;**	• **conlocui;**	• **descânta;**
• **antebrat;**	• **coautor;**	• **contraindicat;**	• **dezrobi;**
• **preacurat;**	• **răsufla;**	• **răzgândi;**	• **răscopt;**
• **subcapitol;**	• **superfin;**	• **ultrarapid;**	• **recuceri.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 4

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte
1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *cer-curi; braz-de; som-no-ros; în-flo-ri-tă.*
2. Cuvânt compus: *numai*; derivate: *domnitoare, înflorită, somnoros.*

Reține! **Compunerea** este procedeul lexical prin care două sau mai multe cuvinte se unesc alcătuind un cuvânt nou.

Se realizează prin:

• alăturare cu sau fără cratimă: rochița-rândunicii, câine-lup, Făt-Frumos, bloc-turn, Băile Herculane, douăzeci și patru, pe la, ca să etc.;

• contopire (sudare): untdelemn, (a) binevoi, așadar, cumsecade, dinspre, heirup, Câmpulung;

• abreviere (prescurtare) prin:
– inițiale unite: C.E.C., C.F.R., O.N.U.;
– inițiale și fragmente unite: TAROM, ASIROM;
– fragmente unite: aprozar, Agrosem.

3. Copilul *somnoros* este agitat. (adjectiv)
Vorbește *dulce.* (adverb)

Reține! **Schimbarea clasei gramaticale** (conversiunea) este un procedeu intern de îmbogățire a vocabularului; cuvântul nou se formează prin trecerea acestuia de la o parte de vorbire la alta.

• Un cuvânt își poate schimba valoarea gramaticală în funcție de context.
• Situații de conversiune:

– substantiv – adverb:	*Ziua* aceasta este însorită. *Ziua* luminează soarele.
– adjectiv – adverb:	Apa *limpede* curge la vale. Apa curge *limpede* la vale.
– adjectiv – substantiv:	Omul *leneș* nu mănâncă. *Leneșul* nu mănâncă.
– adverb – adjectiv:	Cântă *bine.* Omul *bine* este director.
– pronume personal – pronume reflexiv:	*Vă* laudă des. *Vă* lăudați des.

Atenție! Prin articulare se substantivizează diferite părți de vorbire:
• adjectivul (leneșul);
• adverbul (binele);
• pronumele (eul, un nimeni).

4. Forme literare: *aripile, cutreier, greier.*
5. Valoarea morfologică a cuvintelor:
iar – conjuncție coordonatoare simplă;
înflorită – adjectiv provenit din verb la participiu;
somnoros – adverb de mod;
suspin – verb predicativ.

Scanned with OKEN Scanner

6. Substantive în cazul nominativ: *lebedele, un grier;*
substantive în cazul acuzativ: *trestii, văpaie, cercuri.*
7. Funcția sintactică a cuvintelor:
în cercuri – complement circumstanțial de mod; *tremurânde* – atribut adjectival.
8. Termeni din familia lexicală a substantivului *floare: floricică, florăreasă, înflorit, înfloritor, floarea-soarelui.*
9. Propoziție principală: „...e atât de dulce zvonul...".

B. Total – 12 puncte
10. Măsura versului – 16 silabe.
11. Metaforă: „brazde de văpaie".
12. Imagini artistice: „Iar în iarba înflorită, somnoros suspin-un grier...".

Reține! Opera literară prezintă realitatea în conformitate cu sensibilitatea poetului și se bazează pe *imagini artistice* (aspecte ale realității transfigurate).

Atenție! Nu trebuie confundată imaginea artistică cu mijloacele de expresivitate artistică.

13. Cartacteristicile unei descrieri artistice:
– prezența elementelor descriptive;
– folosirea figurilor de stil și a imaginilor artistice;
– participarea afectivă a poetului.
14. Elementele de pastel presărate în țesătura imaginilor artistice evidențiază frumusețea de vis a naturii. Versul final exprimă încântarea, euforia unui suflet sensibilizat de armonia și pacea naturii.

De reținut!
- Cuvinte compuse cu *prefixoide* (elemente de compunere savantă cu etimologie greacă sau latină):

• **rectiliniu;**	• **cronologie;**	• **sofism;**	• **democrat;**
• **termometru;**	• **eterogen;**	• **topografie;**	• **filantrop;**
• **acvaplan;**	• **fotogen;**	• **anacronic;**	• **hipodrom;**
• **autodidact;**	• **logoped;**	• **cacofonie;**	• **macrocosmos;**
• **catalizare;**	• **neoclasic;**	• **criptogramă;**	• **policrom.**

- Cuvintele formate prin compunere cu elemente de compunere savantă sunt *neologisme.*

De reținut!
Sinonime frazeologice:
- **apa morților – fata morgana;**
- **ocluzie intestinală – încurcătură de mațe;**
- **a veni pe lume – a vedea lumina zilei;**
- **a tăia frunză la câini – a arde gazul;**
- **a-și face seama – a-și curma viața;**
- **lexicul principal – vocabularul fundamental;**
- **a-și lua picioarele la spinare – a o lua la fugă;**
- **a trece în neființă – a da ortul popii.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 5

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cad *stropi* reci de ploaie. Bunicul *stropí* răsadurile.
Clopoţelul *súnă* vesel. Trompetistul *sunắ* stingerea.

Reţine! **Omografele** sunt cuvinte care au aceeaşi formă, dar se accentuează diferit: comédie – comedíe, ţărînă – ţarínă, colónie – coloníe, adúnă – adunắ, cópii – copíi etc.

2. *Vuiesc, ameţitor, scăpărători, ritmând* – cuvinte formate prin derivare cu sufixe lexicale.

3. Valoarea morfologică a cuvintelor:
e – verb predicativ; *deasupra* – prepoziţie cu regim cazual de genitiv;
un – articol nehotărât; *sufletului* – substantiv comun.

Reţine! **Morfologia** studiază părţile de vorbire, precizând regulile după care se produc modificările formei cuvintelor în timpul vorbirii.

- Părţile de vorbire flexibile sunt:
  – substantivul (denumeşte obiecte: carte, băiat, fluviu);
  – articolul (exprimă poziţia vorbitorului faţă de obiectul denumit de substantiv: al, a, ai, ale, -l, -i etc., un, nişte, cel, cea etc.);
  – adjectivul (exprimă însuşiri ale obiectelor: mic, bun, curat);
  – pronumele (înlocuieşte un nume: noi, acel, nimic, ce, altul etc.);
  – numeralul (exprimă numărul sau ordinea obiectelor prin numărare: trei, prima, îndoit);
  – verbul (exprimă acţiuni: a obţine, a comunica, a pleca).
- Părţile de vorbire neflexibile sunt:
  – adverbul (arată calitatea unei acţiuni: aşa, astfel, bine);
  – prepoziţia (element de relaţie: de, la, despre);
  – conjuncţia (element de relaţie: şi, ca să, încât);
  – interjecţia (exprimă o stare sufletească sau imită sunete din natură: of! trosc!).

4. Verbe de conjugarea a IV-a: *sunt* (a fi); *vuiesc* (a vui);
verbe de conjugarea I: *sună* (a suna); *vibrează* (a vibra).

Reţine! **Verbul** este nucleul comunicării şi partea de vorbire flexibilă care exprimă acţiunea, starea sau existenţa.

- *Clasificarea verbelor:*
  - după conţinut:
    – verbe predicative (a studia, a conduce, a fugi);
    – verbe nepredicative – copulative (a deveni, a părea, a fi);
    – auxiliare [a fi, a avea, a voi (a vrea)];

Scanned with OKEN Scanner

– verbe personale (a spune, a obiecta);
– verbe impersonale (a ploua, a ninge, a trebui, a fulgera);
– verbe unipersonale (a oua, a mugi, a paşte).

• după forma de infinitiv (sufixul infinitivului scurt), verbele se împart în patru *conjugări*; verbele pot fi la conjugarea:
I: a d*a*, a atrig*a*, a demasc*a*;
a II-a: a ved*ea*, a b*ea*, a av*ea;*
a III-a: a trimit*e*, a spun*e*, a deschid*e;*
a IV-a: a urgis*i*, a iub*i*, a dobor*î*, a ur*î*.

▪ Flexiunea verbului după diateză, mod, timp, persoană şi număr se numeşte *conjugare.*

▪ *Modurile verbului:*

• Modurile *personale* (*predicative*) sunt:
– indicativ cu timpurile: prezent; imperfect; perfect simplu; perfect compus; mai mult ca perfect; viitor I, viitor anterior;
– conjunctiv – prezent şi perfect;
– condiţional-optativ – prezent şi perfect;
– imperativ prezent, numai persoana a II-a, singular şi plural.

• Modurile *nepersonale* (*nepredicative*) sunt:
– infinitiv – prezent şi perfect (a citi, a fi citit);
– participiu (citit, spus);
– supin (de citit, de spus);
– gerunziu (fug*ind,* spun*ând*).

Atenţie! La modurile personale, verbele pot îndeplini funcţia sintactică de predicat verbal sau nominal.
La modurile nepersonale, verbele nu pot avea funcţia sintactică de predicat, dar pot îndeplini funcţiile sintactice de:
– subiect, nume predicativ, atribut, complement.

5. Luna a început *a lumina* mai tare. (complement direct)
6. Funcţia sintactică a verbelor: *sunt îndrăgostit* – predicat nominal;
e – predicat verbal.
7. Modul şi timpul verbelor: *s-au luminat* – indicativ, perfect compus;
vibrează, sunt, curg – indicativ, prezent.
8. Adjective pronominale posesive: (sufletului) *meu*, (brazii) *mei*.
9. Întrebarea mea este [1]/ **dacă** ne vom revedea. [2]/
P_1 = propoziţie principală regentă; P_2 = subordonată predicativă (dacă).

B. Total – 12 puncte

10. Mărci ale liricului: – verbe la persoana I: *curg, sunt;*
– pronume personale şi adjective pronominale posesive la persoana I: *eu, meu, mei, mele.*
11. Comparaţie: „Şi stropi scăpărători de melodii
Ca rouă nasc în ierburile mele."

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Comparația** este figura de stil care evidențiază trăsăturile specifice ale unui obiect, persoane, idei, acțiuni, prin alăturarea a doi termeni cu însușiri asemănătoare. Comparația este construită din doi termeni, unul care trebuie definit și altul cu care se aseamănă. Legătura dintre termeni se realizează cu ajutorul cuvintelor: ca, precum, cât, a părea, a fi, asemenea. Cu ajutorul comparațiilor, scriitorii creează impresii mai durabile, mai sugestive, inedite, despre obiectele, ființele, ideile, acțiunile prezentate („feciori înalți ca niște brazi").

12. Temele ilustrate: iubirea și natura.
13. Imagini auditive: „Și brazii mei vuiesc fără furtună";
„Eu curg întreg în acest cântec sfânt...".
14. Iubirea, coordonată esențială a existenței, este izvor al bucuriei de a fi, o modalitate de a trăi în armonie plenară cu natura.

De reținut!

Omografe:

- **éra – erá;**
- **déși – deși;**
- **tórturi – tortúri;**
- **cắi – căí;**
- **alúngă – alungắ;**
- **dúduie – dudúie;**
- **répede – repéde;**
- **snópi – snopí;**
- **fúgi – fugí.**

De reținut!

Formele verbale corecte în contextele următoare sunt:

- Copiii **contractează** / ~~contractă~~ mai ușor boli infecțioase.
- Minerii **manifestează** / ~~manifestă~~ nestingheriți pentru obținerea drepturilor lor.
- În studioul de la Buftea **se turnează** / ~~toarnă~~ un nou film după romanul „Neamul Șoimărești".
- Îmi **trebuie** / ~~trebuiesc~~ bani mulți pentru a-mi cumpăra patine cu rotile.

De reținut!

Formele corecte în următoarele structuri sunt:

- **invitați proaspăt sosiți / ~~proaspeți~~ sosiți;**
- **acuzați total nevinovați / ~~total~~ nevinovați;**
- **mere excesiv de scumpe / ~~excesive~~ de scumpe;**
- **intenții ușor de realizat/ ~~ușoare~~ de realizat;**
- **scutece pentru nou-născuți / ~~noi~~-născuți;**
- **cât mai numeroși / ~~câți~~ mai numeroși oameni;**
- **altă dată importantă / ~~altădată~~ importantă;**
- **alt fel de muzică / ~~altfel~~ de muzică;**
- **o dată memorabilă / ~~odată~~ memorabilă;**
- **într-una din zile / ~~într-una~~ din zile.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 6

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *în-tâm-plări; vi-i-tor; su-fle-te; tan-dre.*
2. Cuvinte derivate: *înserările, misterioasă;*
   cuvinte de bază: *seară, mister.*
3. Valorile cuvântului *care:*
   • pronume relativ; • subiect simplu; • element de relație subordonator.
4. Substantive în cazul genitiv: *frunzelor, întâmplărilor;*
   substantive în cazul nominativ: *aniversarea, amintirea.*

Reține! **Substantivul** este partea de vorbire care denumește obiecte (ființe, lucruri, fenomene ale naturii, stări, însușiri).

• Clasificarea substantivelor după formă:
  – simple (casă, copil);
  – compuse (câine-lup, bunăcuviință etc.).
• Categoriile gramaticale ale substantivului:
  – genul: masculin, feminin, neutru;
  – numărul: singular, plural;

➢ substantive defective de număr: unt, miere, foame, sete, ochelari, zori etc.;
➢ substantive colective: armată, grup, stol, brădet, tineret, studențime etc.;
➢ substantive cu forme multiple la plural:
  pas – pași – pasuri;
  timp – timpi – timpuri;
  corn – corni – coarne – cornuri;
  cot – coți – coate – coturi;
  – cazul: nominativ, acuzativ, genitiv, dativ, vocativ.

Atenție! Substantivul poate fi folosit în diferite enunțuri:
  – nearticulat: băiat (*acest* băiat);
  – articulat – cu articol hotărât: *băiatul;*
  – cu articol nehotărât: *un* băiat etc.

• Substantivul poate fi determinat de:
  – un adjectiv propriu-zis: băiatul *înalt*;
  – un adjectiv pronominal: *acest* băiat, *alt* băiat etc.
• **Locuțiunile substantivale:**

aduceri aminte;	bătaie de cap;
părere de rău;	nod în papură;
încetare din viață;	verzi și uscate.

Atenție! Locuțiunea substantivală are în structura sa obligatoriu un substantiv.

Scanned with OKEN Scanner

5. *aniversarea, amintirea* – substantive feminine, singular;
frunzelor – substantiv feminin, plural;
ploaie – substantiv feminin, singular.

6. *dinții, literelor, dorințele, dragostea* sunt substantive articulate cu articole hotărâte (*-i,-lor, -le, -a*).

Reține! **Articolul** este partea de vorbire flexibilă care exprimă relația dintre vorbitor şi obiectul denumit de substantiv.

• *Clasificare:*
– articolul *hotărât:* băiatu*l*, băieț*ii*, băiatu*lui*, băieț*ilor;*
casa, case*le*, case*i*, case*lor;*
Maria, Mariei; Monica, Monic*ăi*;
lui Gabi, *lui* Jeni, *lui* Andrei, *lui* Vasile;
– articolul *nehotărât: un* băiat, *nişte* băieți, *unui* băiat, *unor* băieți;
o casă, *nişte* case, *unei* case, *unor* case.
– articolul *genitival* (posesiv): *al, a, ai, ale* se acordă în gen şi în număr cu substantivul regent; intră în structura pronumelui posesiv (*a* mea, *a* ta, *al* nostru etc.);
– articolul *demonstrativ* (adjectival): *cel, cea, cei, cele* însoțește, de obicei, un adjectiv: oraşul *cel* mare.
• Adjectivul însoțit de articolul demonstrativ devine substantiv prin conversiune: *Cel* mare e fratele meu.

Atenție! Observați ortografia:
• substantivelor masculine terminate la N.–Ac. singular nearticulat în *-iu:* fiu, fii, fiii;
• femininelor terminate la N.– Ac. singular nearticulat în *-ie*: poezie, poezii, poeziile, poeziilor;
• substantivelor neutre terminate la N.– Ac. singular nearticulat în *-iu*: exercițiu, exerciții, exercițiile, exercițiilor.
Se vor folosi formele corecte ale articolelor genitivale în context:
culegerea de exerciții *a* colegei; tărâmul de groază *al* zmeilor.

7. Fântâna *cea* renumită *a* satului a secat.
a – articol posesiv (genitival); *cea* – articol demonstrativ (adjectival).

8. Virgulele marchează termenii unei repetiții („Inima, inima…") şi apoziția dezvoltată „planetă misterioasă".

9. Valorile morfologice ale cuvântului *cel*:
Norul *cel* mare vesteşte furtună. (articol demonstrativ)
Cel de acolo este Alin. (pronume demonstrativ)
Cel băiat este Alin. (adjectiv pronominal demonstrativ)

Scanned with OKEN Scanner

B. Total – 12 puncte

10. Numărul versurilor: 6 versuri (prima strofă), 4 versuri (strofa a doua), 8 versuri (strofa a treia).

11. Repetiție: „…suflete, suflete, aer prin care se-apropie…".

12. Figuri de stil: inversiunea, metafora.

Reține! Limbajul devine expresiv prin utilizarea cuvintelor care aparțin unor teme diferite (un termen propriu este substituit prin altul impropriu, cu sens figurat) pe baza analogiei. Astfel se realizează **metafora.**

13. Trăsături ale operei lirice: sentimentele eului liric sunt exprimate direct; prezența adjectivelor pronominale posesive la persoana I (*mele, mea*); forma operei: în versuri.

14. Versul exprimă speranța că iubirea se va împlini.

De reținut!

Sunt corecte formele următoarelor cuvinte:

- **anticameră** (nu antecameră);
- **a apărea** (nu a apare);
- **asterisc** (nu asterix);
- **să aibă** (nu să aivă, aibe);
- **cacao** (nu cacaua);
- **chebap** (nu chebab);
- **chibrituri** (nu chibrite);
- **coli** (nu coale);
- **coperte / coperți**;
- **delincvent** (nu delicvent);
- **dicție / dicțiune**;
- **erbivor** (nu ierbivor);
- **ferăstrău / fierăstrău**;
- **foarfecă** (nu foarfeci).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 7

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. *chiuieşte* – 9 litere, 8 sunete; *trecem* – 6 litere, 6 sunete.
2. Verbe la modul indicativ: *muşcă, lasă, e, saltă, trecem, ning* etc.

Reţine! Modul **indicativ** exprimă o acţiune sigură, reală.

Timpurile indicativului sunt:

- prezent: cânt, văd, scriu, iubesc;
- imperfect: cântau, vedeau, scriau, iubeau;
- perfect simplu: cântai, văzui, scrisei, iubii;
- perfect compus: am cântat, am văzut, am scris, am iubit;
- mai mult ca perfect: cântasem, văzusem, scrisesem, iubisem;
- viitor: voi citi, voi vedea, voi scrie, voi iubi;
- viitor anterior: voi fi citit, voi fi văzut, voi fi scris, voi fi iubit.

Atenţie! • Modul indicativ nu are nicio marcă gramaticală;

• are forme pentru a exprima cele trei timpuri ale desfăşurării acţiunii:

• *trecut;*	• *prezent;*	• *viitor I;*
– imperfect;		• viitor anterior;
– perfect compus;		
– perfect simplu;		
– mai mult ca perfect;		

• la modul indicativ, verbele pot îndeplini funcţia sintactică de predicat (verbal sau nominal);

• timpul perfect simplu are o arie de întrebuinţare limitată (Oltenia, Banat, vestul Munteniei);

• viitorul are uneori valoare imperativă: *Vei cere* imediat iertare, pentru că ai greşit!

• ortografia unor verbe: eu *vin* / tu *vii;* el (ea) *aşază*, eu *citii;* eu *agreez.*

3. Termeni din familia lexicală a substantivului *stea*: *stelar, steluţă, înstelat.*
4. Triftongi: *eau* (*vedeau*); *oai* (*şerpoaică*); *eai* (*stropeai*); *ioa* (*inimioară*).
5. Verbele din prima strofă (*muşcă, e, zâmbeşti, zice*) sunt la diateza activă.

Reţine! **Diateza activă** arată că subiectul gramatical face acţiunea care va fi suportată de un obiect (direct sau indirect).

Elevii *citesc* lecţia, apoi o *repetă.*

La diateza activă, verbul nu are nicio marcă gramaticală:

Am practicat tenisul de câmp.
Voi cerceta acest caz cu multă atenţie.
Coborâţi cu grijă!
Ar vrea să plece la bunici.
Ajungând acasă, *aţi început a învăţa.*

Scanned with OKEN Scanner

6. Noi *văzurăm* eclipsa de ieri.
7. Funcția sintactică a cuvintelor: *chiuieşte* – predicat verbal;
doi – atribut adjectival.
8. *A bate* – polisemantic:
Vântul *bate* tare. (suflă) Tata *bate* covorul. (curăță)
El *bate* un cui. (înfige) Vecinul *își bate* copilul. (maltratează)
9. Între cele două propoziții există un raport de coordonare prin juxtapunere.

B. Total – 12 puncte
10. Modul de expunere: descrierea.
11. Imagune dinamică: „Surugiul chiuieşte, caii zboară ca doi zmei."
12. Trăsături specifice pastelului: • operă lirică;
• descrierea unui aspect din natură;
• participarea afectivă a eului liric.

Reține! **Pastelul** este opera lirică în care eul liric descrie un aspect din natură, un peisaj şi îşi exprimă sentimentele în raport cu acesta. Paleta coloristică a peisajului ilustrează stările sufleteşti ale poetului, viziunea acestuia asupra naturii.

- În pastel sunt folosite **imagini artistice** (vizuale, auditive, olfactive, tactile) care îi permit cititorului să contemple cu toate simțurile frumusețile naturii.
- Pastelul este o creație **cultă** realizată numai în **versuri** care, de obicei, sunt grupate în catrene.
- Modul de expunere prezent în pastel este **descrierea.**
- Figurile de stil folosite frecvent în pastel sunt:
  - epitetul / epitetul *cromatic*;
  - comparația;
  - personificarea;
  - repetiția;
  - enumerația;
  - hiperbola etc.

13. Figuri de stil: epitet, enumerație.
14. Versul ultim din prima strofă exprimă sentimentele de iubire, de emoție, de optimism ale celor doi îndrăgostiți de peisajul hibernal.

De reținut!

A. *Ortografierea neologismelor:*
- **spray;** • **show;** • **fairplay;** • **job;**
- **surfing;** • **business;** • **management;** • **staff.**

B. *Articularea enclitică a substantivelor proprii:*
- I-am dat **lui** Viorel o veste bună.
- I-am oferit **lui** Lili o floare.
- Îi voi trimite **lui** Katy o ciocolată.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 8

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Antonime: lung – *scurt*, acuma – *atunci*, vin – *pleacă*, noaptea – *ziua*.
2. Cuvinte care conțin diftongi: *floarea*, *straniu*, *mereu*, *zăvoi*.
3. Propoziții cu omografele *úmbrele* și *umbréle:*
   Umbrele turnurilor sunt proiectate pe apă.
   Ai cumpărat două *umbrele*?
4. Cazul substantivelor: *apusul* – acuzativ; *luna* – nominativ; *eleșteu* – acuzativ; *floarea* – acuzativ.

Reține! **Cazurile și funcțiile sintactice ale substantivului** sunt:

- *nominativul:*
  – subiect: *Vântul* bate cu furie.
  – nume predicativ: Cartea este *un obiect* cultural.
  – apoziție: Domnul *Trandafir* a fost învățător.
- *acuzativul:*
  – complement direct: Bunica spune *o poveste*. L-am văzut *pe Mihai*.
  – complement indirect: Am vorbit *despre vacanță*.
  – complement circumstanțial de loc: Merg *spre casă*.
  – complement circumstanțial de timp: Am așteptat *o săptămână*.
  – complement circumstanțial de mod: Pe umeri pletele-i curg *râu*.
  – complement circumstanțial de cauză: S-a îmbujorat *de fericire*.
  – complement circumstanțial de scop: Învață *pentru viață*.
  – complement de agent: Copilul este iubit *de părinți*.
  – nume predicativ: Podul este *din lemn*.
  – atribut substantival prepozițional: Ora *de muzică* s-a terminat.
- *genitivul:*
  – atribut substantival genitival: Gândul *omului* zboară.
  – nume predicativ: Caietul este *al colegului* meu.
    Suntem *împotriva nedreptății*.
  – complement indirect: Ea s-a declarat *împotriva fumatului*.
  – complement circumstanțial – de loc: S-a oprit *înaintea casei*.
    – de timp: A sosit *înaintea părinților*.
    – de mod: Va fi apreciat pe *măsura ambiției*.
    – de cauză: A plecat *din cauza colegului*.
    – de scop: Va participa la concurs cu *scopul obținerii* unei medalii.

Atenție! Substantivul în cazul genitiv poate fi precedat de:
– articolul genitival (posesiv): al, a, ai, ale;
– o prepoziție / locuțiune prepozițională specifică acestui caz: asupra, contra, împotriva, înapoia, în jurul, în fața, în spatele, în dreptul etc.;

Scanned with OKEN Scanner

• *dativul:*
– complement indirect: I-am vorbit *fratelui meu.*
– atribut substantival: Pregătirea *conform planului* a dat roade.
– nume predicativ: Intervenţia ta a fost *conform înţelegerii.*

Atenţie! În cazul dativ, substantivul poate fi precedat de una din prepoziţiile: datorită, graţie, mulţumită, conform, aidoma, contrar.

• *vocativul* este cazul adresării directe;
– substantivul în cazul vocativ nu are funcţie sintactică; se desparte prin virgulă de restul comunicării, indiferent de poziţie: Acum, *Ioane,* te ascult!

Atenţie! Cazurile şi funcţiile sintactice ale substantivului se regăsesc în studiul celorlalte părţi de vorbire care se declină:
• adjectivul;
• pronumele;
• numeralul cu valoare substantivală sau adjectivală.

5. Funcţia sintactică a substantivelor: *cântecul* – subiect simplu;
(prin) umbrele – complement circumstanţial de loc;
aleii – atribut substantival genitival; *(cu) zile* – complement indirect.
6. Notele muzicale scrise aici sunt *ale* noului *cântec.* (nume predicativ)
7. Adjective propriu-zise: *straniu* – postpus substantivului determinat „cântecul"; gradul de comparaţie – pozitiv; *albastrului* – antepus substantivului determinat *„trifoi"* – pozitiv.

Reţine! **Adjectivul** exprimă însuşirea unui obiect denumit de substantiv.
Este o parte de vorbire flexibilă (se declină, adică îşi modifică forma după caz).
Se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul determinat.
Topica adjectivului: poate sta înaintea substantivului determinat, dar, mai ales, după acesta: câmpia *vastă; vasta* câmpie.

Atenţie! Adjectivul poate fi articulat când precede cuvântul determinat: galbenii conduri.
Când este antepus, adjectivul are valoare stilistică (*inversiune / epitet*).
Clasificarea adjectivelor:
• adjective propriu-zise: albastru, blând, înalt, bun etc.;
• adjective obţinute prin conversiune:
– din verbe la participiu: poezia *creată,* visul *împlinit;*
– din verbe la gerunziu: coşurile *fumegânde,* mâna *tremurândă;*
– din adverbe: bărbat *bine,* doamnă *bine,* haine *gata, aşa* carte;
• adjective derivate cu sufixe adjectivale: carte *folositoare,* material *lemnos,* costum *tineresc,* copil *îndărătnic,* culoare *aurie,* femeie *vorbăreaţă;*
• adjective pronominale: – demonstrative (cartea *aceasta*);
– posesive (cartea *mea*);
– interogative (*care* carte...?);

Scanned with OKEN Scanner

– relative (*care* carte);
– nehotărâte (*orice* carte);
– negative (*nicio* carte);
– de întărire (*însăşi* cartea).

- după alcătuire:
  - adjective *simple: negru, bun, mare, frumos;*
  - adjective *compuse: binevoitor, galben-auriu* etc.
- după capacitatea de a-şi schimba forma, adjectivele sunt:
  - variabile – cu două terminaţii: *bun, bună, buni, bune;*
    – cu o terminaţie: *mare, verde, fierbinte;*
  - invariabile: *gri, orange, atroce, perspicace* etc.

• *Gradele de comparaţie* ale adjectivelor propriu-zise:
– pozitiv: *înalt;*
– comparativ – de superioritate: *mai înalt;*
– de egalitate: *la fel de înalt, tot aşa de înalt;*
– de inferioritate: *mai puţin înalt;*
– superlativ – relativ – de superioritate: *cel mai înalt;*
– de inferioritate: *cel mai puţin înalt;*
– absolut – de superioritate: *foarte înalt;*
– de inferioritate: *foarte puţin înalt.*

Adjective fără grade de comparaţie: *viu, etern, optim, inferior* etc.

• *Funcţiile sintactice* ale adjectivului:
– atribut adjectival: Copiii sunt o comoară *vie.*
– nume predicativ: Fata împăratului era *frumoasă.*

• Locuţiuni adjectivale: om *de treabă;* copil *fără minte;*
scriitor *de geniu;* om *cu stare.*

8. Adjective fără grade de comparaţie: *gol, inferior, etern, viu.*
9. Element de relaţia *ce*:
valoare morfologică: pronume relativ simplu, invariabil;
funcţie sintactică: subiect simplu.

B. Total – 12 puncte

10. Inversiune: „Pe floarea-i ce pe-un nufăr se-aşază brotăceii...".

Reţine! **Inversiunea** este un artificiu artistic de inversare a topicii sintactice normale prin care se atrage atenţia asupra unor cuvinte cu valoare deosebită în contextul operei. Adjectivul antepus substantivului determinat devine epitet („tăcutul crai...", „cumplita iarnă").

11. Ritmul versurilor e trohaic; rima este îmbrăţişată.
12. Contextul temporal în care este descris peisajul:
„...Cu-apusul luna albă căzu în eleşteu..."
„...să sune / Lung clopotele-ncete ce vin de la zăvoi...".

Scanned with OKEN Scanner

13. Figura de stil: epitet.

14. Poetul este fascinat de pitorescul naturii şi dornic să o contemple, să-i descifreze tainele, să o reveleze cu emoţie.

De reţinut!

Să evităm pleonasmele:

- **muncă laborioasă;**
- **mimica feţei;**
- **averse de ploaie;**
- **avansaţi înainte;**
- **căsuţă mică;**
- **copilandru mare;**
- **coborâţi în jos;**
- **mare magnat;**
- **telecomandă la distanţă.**

De reţinut!

Pleonasmul este o greşeală de exprimare care constă în alăturarea unor cuvinte care repetă inutil aceeaşi idee.

Exemple corectate:

autoportret ~~propriu~~	**babă ~~bătrână~~**
calitate ~~bună~~	**~~cel mai~~ superior**
protagonist ~~principal~~	**a reveni ~~iar~~**
hemoragie ~~de sânge~~	**~~foarte~~ perfect**
a se substitui ~~în locul~~	**alcoolemie ~~în sânge~~**
migrenă ~~de cap~~	**~~prima~~ prioritate.**
dună ~~de nisip~~	

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 9

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte

1. Cuvintele *îngălbenit* şi *înflorit* s-au format prin derivare cu prefixe şi sufixe.
2. Cuvintele din vocabularul fundamental: *fără, vreme, cu, grădini.*
3. Analiza fonetică a cuvântului *marchiză*:
   - cuvânt trisilabic:
   - accentuată este silaba penultimă;
   - conţine 8 litere şi 7 sunete;
   - nu conţine grupuri de sunete;
   - conţine grupul de litere *chi*.
4. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   şi – conjuncţie coordonatoare simplă; *abia* – adverb de mod;
   pluteşte – verb predicativ; *-n* – prepoziţie simplă.

Atenţie! **Adverbul** este partea de vorbire neflexibilă care determină, de cele mai multe ori, un verb: Tu înveţi *bine.*

- *Clasificarea* adverbelor:
  – după *formă:*
    – adverbe simple: aici, acum, aşa, foarte, bine etc.;
    – adverbe compuse: ieri-seară, niciodată, altfel etc.;
  – după *sens:*
    – de loc: acolo, departe, sus, jos, înainte, dincolo etc.;
    – de timp: azi, mâine, niciodată, curând, mâine-seară etc.;
    – de mod: tare, încet, aievea, alene, chiorâş, degeaba etc.
      * alte adverbe de mod: cam, cât, chiar, tocmai, numai etc.;
    – adverbe relative: unde, când, cum;
  – după *origine:*
    – adverbe propriu-zise: apoi, azi, lesne etc.;
    – adverbe formate prin derivare cu sufixe lexicale: bătrâneşte, pieptiş, realmente, târâş;
    – adverbe provenite din alte părţi de vorbire:
      - din adjective: Cântă *frumos.*
      - din substantive care denumesc anotimpuri, zile: vara, luni, seara etc.; *Iarna* plecăm la Sinaia.
      - din pronumele relativ *ce* când determină un substantiv şi are valoare adverbială: *Ce* frumoasă e această zi!
- Unele adverbe pot avea grade de comparaţie ca şi adjectivele:
  El locuieşte *mai departe.*

5. *Aşa* era bunica în copilărie. (nume predicativ)
6. Antonime: niciodată – *totdeauna*; ieri – *mâine*;
   da – *nu*; pretutindeni – *nicăieri.*
7. Funcţia sintactică a cuvintelor:
   -n urmă – complement circumstanţial de loc;
   -i – dativ posesiv.
8. S-a oprit *în faţă. Din când în când* ne vizităm.

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Locuțiunile adverbiale** sunt grupuri de două sau mai multe cuvinte care au înțeles unitar și valoare de adverb.

Exemple: în față, în spate;
din nou, pe săturate;
cu una cu două;
din vreme în vreme;
din când în când;
calea-valea, talmeș-balmeș, târâș-grăpiș etc.

9. Desigur [1]/ că-ți voi telefona. [2]/
desigur – adverb predicativ;
P_1 – propoziție principală regentă; P_2 – subordonată subiectivă.

B. Total – 12 puncte

10. Măsura versurilor: 9, 8 silabe.
11. Imagine vizuală: „Se plimbă Toamna prin grădini...".
12. Figura de stil: personificarea.

Reține! **Personificarea** este o figură de stil prin care se atribuie însușiri omenești ființelor necuvântătoare, lucrurilor sau fenomenelor naturii.

Prin personificare, ființele necuvântătoare, fenomenele naturii, lucrurile primesc trăsături umane sau se însuflețesc.

Personificarea este folosită frecvent în fabule și în basme.

13. Trăsături ale operei lirice:
– eul liric își exprimă direct ideile și sentimentele;
– frecvența figurilor de stil (epitet, personificare, comparație etc.);
– cumul de imagini poetice;
– forma – în versuri.

14. Titlul este scurt și sugestiv, format dintr-un singur substantiv „Octombrie" care denumește o lună specială a toamnei. Poetul este încântat de decorul spectaculos al toamnei.

De reținut!

Paronime:

- **a adapta – a adopta;**
- **temporar – temporal;**
- **urgie – orgie;**
- **dental – dentar;**
- **destins – distins;**
- **dependență – dependință;**
- **eminent – iminent – imanent;**
- **exploda – explora;**
- **indolent – insolent;**
- **alienare – alienație;**
- **tocă – togă;**
- **virtuoz – virtuos;**
- **colectare – corectare;**
- **a elucida – a eluda;**
- **emigra – imigra – migra;**
- **evalua – evolua;**
- **a gera – a gira;**
- **a investi – a învesti.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 10

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Diminutive: *floricică, vălurel.*
2. Cuvinte care conțin diftongi: *firea, arzătoare;*
   cuvinte care conțin vocale în hiat: *grauri, tauri.*
3. Termeni din familia lexicală a adjectivului *dulce: dulceață, îndulcit, neîndulcit* etc.
4. Cazul substantivelor colective: *cireada, un roi* – nominativ.

Reține! **Substantivele colective** au formă de singular, dar înțeles de plural:
- stol, cârd, popor, neam, armată, turmă;
- tineret, făget, aluniș, țărănime, stufăriș etc., formate prin derivare cu ajutorul sufixelor colective: -et; -iș; -ime etc.

5. Substantivele colective *tineret* și *aluniș* s-au format prin derivare cu sufixele *-et* și *-iș.*
6. Prepoziții simple: *cu, lângă;*
   - prepoziții compuse: *pe la, de pe;*
   - locuțiune prepozițională: *în urma.*

Reține! **Prepoziția** este partea de vorbire neflexibilă care leagă:
- atributul de substantiv: Podul *de* lemn s-a prăbușit.
- complementul de verb: Vorbește *cu* tine.

- *Clasificarea*, după formă:
  - simple: de, la, pe, peste, sub etc.;
  - compuse: de la, de pe la, de pe lângă, dinspre, despre;
- locuțiuni prepoziționale: în fața, din cauza, față de, în loc de, în josul etc.;

Sunt folosite ca prepoziții și locuțiuni prepoziționale:
- adverbe și locuțiuni adverbiale: împotriva, asupra, aidoma, de-a lungul, de-a latul;
- substantive: grație, mulțumită;
- participii: datorită.

- Cazurile cerute de prepoziții și locuțiuni prepoziționale:
  - Ac.: de, la, de lângă, despre, sub, printre etc.;
  - G.: deasupra, împotriva, înaintea, de-a latul etc.;
  - D.: grație, contrar, datorită, mulțumită, asemenea etc.

Atenție! Prepozițiile și locuțiunile prepoziționale nu au sens singure și se analizează sintactic împreună cu părțile de vorbire pe care le însoțesc:
S-au oprit *în fața casei.* (complement circumstanțial de loc; substantivul „casei" este precedat de locuțiunea prepozițională „în fața").

Scanned with OKEN Scanner

7. Regimul cazual al prepoziţiilor:
deasupra – genitiv; *graţie* şi *contrar* – dativ; *pe* – acuzativ.
8. Ne-au mutat *alături de* voi. (locuţiune prepoziţională)
Am garat maşina *în spate*. (locuţiune adverbială)
9. Un stol de vrăbii *a* zburat din aluniş.
Ciurda de vaci *a* pornit spre sat.

B. Total – 12 puncte
10. Motive literare: *tei, floare, câmp* etc.

Reţine! *Motivul* este subordonat unei opere literare şi reprezintă o situaţie, un aspect cu caracter generalizator, un personaj sau un număr simbolic, un obiect sau o formulă care se repetă pentru a îmbogăţi cu noi sensuri creaţia literară.

11. Elemente terestre ale peisajului descris: *pomii, tei, floare, câmpul, satul, grauri* etc.
12. Comparaţie: „...un roi de grauri / Ca nişte valuri cenuşii...".
13. Figura de stil: personificarea.
14. Vrăjit de frumuseţea, căldura şi dinamismul verii, *eul liric* este copleşit de emoţie.

De reţinut!

Serii antonimice:

- **acord – divergenţă;**
- **a augmenta – a diminua;**
- **colectiv – individual;**
- **decadenţă – ascensiune;**
- **exigent – indulgent;**
- **harnic – leneş;**
- **sus – jos;**
- **dedesubt – deasupra;**
- **antebelic – postbelic;**
- **măturică – măturoi;**
- **hipotensiv – hipertensiv;**
- **arid – fertil;**
- **avar – generos;**
- **contra – pro;**
- **celebru – obscur;**
- **fast – nefast;**
- **om – neom;**
- **etern – efemer;**
- **a veni – a pleca;**
- **copilaş – copilandru;**
- **supraapreciat – subapreciat;**
- **prefaţă – postfaţă.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 11

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Semivocalele din cuvintele *coastă, fereastră, întreaga, piardă,* sunt: *o, e, e, i.*
2. În accident şi-a rupt o *coastă.* (sens propriu)
   Bunica *cerne* făina pentru colaci. (sens propriu)
3. Pronume reflexive: *se, îşi*; cazul acuzativ şi cazul dativ.
4. Îmi voi aminti — ne vom aminti
   îţi vei aminti — vă veţi aminti
   îşi va aminti — îşi vor aminti

Reţine! **Diatezele verbului**

Diateza exprimă relaţia dintre acţiune şi autorul ei (subiectul gramatical).

Diatezele sunt:
- activă;
- pasivă;
- reflexivă.

Diateza reflexivă exprimă o acţiune pe care o săvârşeşte subiectul şi o suferă în acelaşi timp. La diateza reflexivă, verbele sunt însoţite de pronume reflexive fără funcţie sintactică, având rolul de *marcă gramaticală* a diatezei reflexive:

Ion *se gândeşte.*
Eu *îmi închipui.*

Atenţie!
- Pronumele reflexiv, în acuzativ sau dativ, cu formă neaccentuată, este instrument gramatical fără funcţie sintactică şi intră în alcătuirea diatezei reflexive. *Ne temem* de furtună.

În astfel de situaţii, pronumele reflexiv este solidar cu verbul, nu poate fi înlocuit cu un pronume personal formă accentuată şi nu are funcţia sintactică de complemet direct.

Verbele *se gândeşte, îmi închipui, ne temem* sunt la *diateza reflexivă.*

- El *se* spală. (se spală pe sine, nu pe mine).

se = pronume reflexiv cu funcţia sintactică de complement direct;
se spală = verb la diateza activă pronominală.

5. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   umplând – verb, mod gerunziu; *de* – prepoziţie simplă;
   larma, drumul – substantive comune.
6. Îşi puse mâinile *tremurânde* pe masă. (atribut adjectival)

Reţine! **Modul gerunziu** arată o acţiune în desfăşurare, fără referire la autorul sau la momentul acţiunii.
- Se formează adăugând sufixele *-ind* sau *-ând* la rădăcina verbului: cit*ind,* cânt*ând.*

Scanned with OKEN Scanner

Atenție! Se scriu cu *-ii-* la gerunziu:

ştiind; pustiind; fiind;
sfâşiind; înmiind; împrăştiind etc.

• Gerunziul poate avea funcții sintactice:

Mă privea cu ochii *strălucind* de bucurie. (atribut verbal)
Aud *cântând.* (complement direct).
Ajungând acasă, a învățat la fizică. (complement circumstanțial de timp).
Păsările zboară *ciripind.* (complement circumstanțial de mod).

7. Să fiu pierdut (-ă) să fim pierduți (-te)
să fii pierdut (-ă) să fiți pierduți (-te)
să fie pierdut (-ă) să fie pierduți (-te)

8. Zmeul a fost înălțat de copii.
zmeul – subiect simplu; *a fost înălțat* – predicat verbal;
de copii – complement de agent.

Reține! **Diateza pasivă** arată că subiectul gramatical suferă acțiunea realizată de un subiect logic (complement de agent).

• Diateza pasivă se exprimă cu ajutorul verbului auxiliar *a fi* şi cu participiul verbului de conjugat.

Copilul *este iubit* de (către) părinți.
copilul – subiect gramatical;
este iubit – predicat verbal (verb la diateza pasivă);
de părinți – complement de agent.

Atenție!

▪ Pot apărea la diateza pasivă numai verbele tranzitive.

Părinții îl iubesc pe copil.
iubesc – predicat verbal (verb tranzitiv);
părinții – subiect gramatical;
pe copil – complement direct.

▪ Predicatul exprimat prin verb la diateza pasivă este *predicat verbal* şi nu nominal, deoarece verbul *a fi* din forma verbului la diateza pasivă este auxiliar şi nu copulativ.

• Noi *suntem lăudați* de bunica. (diateza pasivă: *suntem lăudați; suntem* – verb auxiliar; *lăudați* – verb de conjugat la modul participiu); *suntem lăudați* – predicat verbal;

• Noi *suntem curajoşi.* [(diateza activă: *suntem; suntem* – verb copulativ; *curajoşi* – adjectiv (nume predicativ)]; *suntem curajoşi* – predicat nominal.

9. Cuvântul *numai* s-a format prin compunere, prin contopire; *nemărginire* – derivare cu prefix şi sufix.

Scanned with OKEN Scanner

B. Total – 12 puncte

10. Elemente terestre: *turma, florile, fereastră, ogeaguri*;
elemente cosmice: *bolta, văzduh, luceafăr, nemărginire.*

11. Figuri de stil: personificare, epitet.

Atenție! **Epitetul** este figura de stil care exprimă o însuşire, o calificare inedită a unui obiect, a unei stări sau a unei acțiuni.
Epitetul **cromatic** prezintă culoarea unui obiect, cu simbolul cunoscut: florile *argintii.*
Epitetul **personificator** exprimă caracteristicile umane ale unui obiect: câmpia *tristă.*

12. Imagine auditivă: „Umplând cu larma de talange drumul."
„Un clopot plânge-o clipă, şi-apoi tace...".

13. Trăsături specifice pastelului: modul de expunere – descrierea;
imagini artistice, figuri de stil;
participarea afectivă a eului liric.

14. Epitetele realizează imaginea coloristică a peisajului şi ilustrează stările sufleteşti ale poetului, viziunea acestuia asupta naturii.

De reținut!

Verbe la diateza activă pronominală:

- **a-şi şterge;**
- **a-şi lua;**
- **a se saluta;**
- **a se iubi;**
- **a se spăla;**
- **a-şi croi (drum);**

Verbe la diateza reflexivă:

- **a se mândri;**
- **a-şi imagina;**
- **a se ruga;**
- **a se strădui;**
- **a se apuca;**
- **a-şi uita;**
- **a se căi;**
- **a se mira.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 12

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *fe-ri-ci-rea; lu-mi-nă; nea-gră; pla-ce.*
2. Cuvinte monosilabice: *am, văd, să, cum, mai* etc.;
   cuvinte plurisilabice: *lumină, pământ, sănătoși, întrebări.*
3. Antonime: iubeşti – *urăşti*; lumină – *întuneric*; aici – *acolo*; amară – *dulce.*
4. Conjugarea verbelor: *am zărit* (a zări) – conjugarea a IV-a;
   faceți (a face) – conjugarea a III-a;
   am (a avea) – conjugarea a II-a;
   se uită (a se uita) – conjugarea I.
5. Verbe la modul conjunctiv: *să văd, să pun, să iubeşti, s-(o) faci.*

Reține! **Modul conjunctiv** exprimă o acțiune posibilă, realizabilă.
- Marca gramaticală a conjunctivului este conjuncția *să.*

- *Timpurile* conjunctivului sunt:
  – *prezent* (include momentul vorbirii, dar şi etapa ulterioară acestui moment):

a lua		
să iau	să luăm	(*să* + formele
să iei	să luați	indicativului
să ia	să ia	prezent)

  – *perfect* (exprimă o acțiune trecută față de momentul vorbirii, având un caracter ireal):

a lua		
să fi luat	să fi luat	(conjuncția *să* + *a fi* la infinitiv
să fi luat	să fi luat	prezent + verbul de
să fi luat	să fi luat	de conjugat la participiu).

Bunica i-a spus *să meargă să culeagă* flori din grădină.
să meargă, *să culeagă* } conjunctiv prezent.
Să fi avut bani, mi-aş fi cumpărat cartea.
să fi avut – conjunctiv perfect.

Reține! La conjunctiv prezent, la persoana a II-a, singular, se scriu cu *ii,* verbele *a veni, a ține, a obține, a şti* etc.:

să vii	să obții
să ții	să știi

6. Ortografia verbului *știi:*
   • ultimul **i** este desinență de persoana a II-a, singular, indicativ, prezent;
   • penumtimul **i** face parte din tema verbului.
7. Cazul pronumelor personale: *îmi* – dativ; *tu* – nominativ;
   -o – acuzativ; *mă* – acuzativ.

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Pronumele personal** înlocuiește un nume de persoană care participă la actul comunicării;

- are forme pentru cele trei persoane:
  - persoana I: eu / noi;
  - persoana a II-a: tu / voi;
  - persoana a III-a: el, ea / ei, ele; dânsul, dânsa / dânșii, dânsele.
- în flexiune:
  - la Ac. și D. are forme accentuate și neaccentuate;
  - la N., G. și V. are numai forme accentuate (eu / noi; el / ei; (al, a, ai, ale) lui / lor; tu! voi! etc.);
  - nu are forme pentru G. la persoana I și a II-a și pentru V. la persoana I și a III-a.

Atenție! Formele **i** și **o** pot avea diferite valori morfologice:

i: Oferă-*i* ce-**i** mai scump.
- *i* = pronume personal;
- **i** = verb.

o: Am întâlnit-*o* cu **o** fată și doi băieți.
- *o* = pronume personal;
- **o** = numeral cardinal.

8. *mine* – pronume personal; Aceste *mine* au fost închise recent. (substantiv comun)

9. Propoziție subordonată consecutivă: „...încât / Crește iarba."

B. Total – 12 puncte

10. Genul literar – liric.

11. Cuvinte cu sens figurat: *lumină, se uită cu sufletul, amară.*

Reține! **Sensul cuvintelor**

- Sensul **propriu** (de bază, principal) este sensul obișnuit, denotativ, al cuvântului care redă imaginea precisă a obiectului, a acțiunii sau însușirii și care poate fi înțeles liber de context: gură, picior.
- Sensul **secundar** este realizat pe baza unui element de asemănare cu sensul principal: *gura* podului, *gura* peșterii; *piciorul* scaunului, *piciorul* mesei. Sensul secundar al cuvintelor este precizat în **context.**
- Sensul **figurat** este un sens mai puțin obișnuit, conotativ, folosit de scriitori în operele litrerare. Se realizează prin transferul denumirii unui obiect (acțiune, însușire) asupra altuia, pe baza unei asemănări, de cele mai multe ori exterioare a obiectelor respective (acțiuni, însușiri).

Cuvinte cu sens figurat sunt figurile de stil: epitetul, comparația, metafora, alegoria etc.

Exemplu: „Pe-un *picior de plai*
Pe-o *gură de rai [...]*" (metafore).

Scanned with OKEN Scanner

12. Mărci specifice operei lirice: verbe la persoana I (*am zărit, m-am născut, voi servi* etc.); pronume personale la persoana I (*eu, -mi, mine, îmi*).

13. Măsura versurilor: 8/3 silabe.

14. Eul liric contemplă lumea terestră, interpretează existențialul, contrastul dintre gravitatea problemelor existențiale și banalitatea cotidiană, punând în ecuație stările de spirit și relațiile interumane atât de fragile.

De reținut!

Mână – *expresii și locuțiuni:*

- **de mână** (lucrat manual);
- **a pune mâna-n foc** (a garanta);
- **mână de ajutor** (sprijin);
- **a pune mâna** (a captura, a fura);
- **cu mâinile încrucișate** (inactiv);
- **mână largă** (generos, darnic);
- **mână spartă** (cheltuitor, risipitor);
- **a fi mână de fier** (energic, autoritar).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 13

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Silaba accentuată: *códrule* – silaba antepenultimă;
codrúțule – silaba antepenultimă.
2. Cazul substantivelor: *codrule* – vocativ; *mândrei* – genitiv;
iarba, inima – nominativ.
3. Modul verbelor: *desfă*(-ți) – imperativ; *să duc* – conjunctiv.

Reține! **Modul imperativ** exprimă o poruncă, un îndemn, o rugăminte, o chemare.

- are forme numai la persoana a II-a, singular și plural, afirmative sau negative:

învață!	nu învăța!	fii!	fiți!
învățați!	nu învățați!	nu fi!	nu fiți!

Atenție! Unele forme verbale au valoare imperativă:
Să plecați imediat! (conjunctiv)
Veți merge împreună! (indicativ viitor).

4. *Nu fi* atât de gălăgios!
Nu duce câinele la plimbare!
5. Verbe tranzitive: *strică, despică.*

Reține! Verbele **tranzitive** pot avea un complement direct (sunt și verbe tranzitive care pot fi construite cu două complemente directe: **a anunța, a întreba, a implora** etc.); verbele **intranzitive** nu pot fi construite cu complement direct (exemple: verbele copulative și impersonale, verbele de mișcare și cele care arată existența, verbele la diateza pasivă etc.).

6. Valoarea morfologică a cuvintelor:
plouă – verb impersonal, unipersonal; *dorul* – substantiv comun;
rău – adverb de mod; *mă* – pronume personal.
7. Cratima marchează absența sunetului î din forma verbului (*înspică*) și rostirea împreună a ultimei silabe din cuvântul *iarba* (substantiv comun) și a silabei de la începutul cuvântului *-nspică.*
8. Afară latră un câine *rău.* (adjectiv)
Binele învinge *răul.* (substantiv)
Cel rău latră tare. (substantiv)
9. Paronime corespunzătoare contextului:

tanc petrolier;	reuniune familială;
greutăți familiale;	zăcământ carbonifer.

Scanned with OKEN Scanner

B. Total – 12 puncte

10. Confesiunea eului liric exprimă dorul şi dragostea după fiinţa iubită.
11. Ritmul versurilor – trohaic; rima pereche.
12. Repetiţie: „Plouă, plouă, iarba creşte…".

Reţine! **Repetiţia** este procedeul artistic care constă în folosirea de mai multe ori a unui sunet, a unui cuvânt sau a unui grup de cuvinte pentru a sublinia o idee, un sentiment, un obiect sau o acţiune.

13. Motivul dorului este frecvent întâlnit în lirica populară.
14. Trăsături specifice operei literare: caracter oral, anonim, colectiv, popular, sincretic.

De reţinut!

- *verbe tranzitive* (pot avea un complement direct):
  - **a citi;**
  - **a tăia;**
  - **a povesti;**
  - **a spăla;**
  - **a comenta** etc.;
- *verbe tranzitive* care pot avea două complemente directe:
  - **a anunţa;**
  - **a ruga;**
  - **a întreba;**
  - **a implora** etc.;
- *verbele intranzitive* nu pot fi construite cu un complement direct:
  - **verbele copulative;**
  - **verbele impersonale;**
  - **verbele de mişcare şi cele care arată existenţa;**
  - **verbele la diateza pasivă.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 14

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *sprân-ce-ne-le; du-mi-ta-le; pri-vi-ghe-toa-re; pi-cioa-re.*

2. *privighetoare* – 13 litere, 12 sunete; *picioare* – 8 litere, 7 sunete.

3. Diminutive: *floricică, floricea, gingășea, mândruleana.*

4. Valoarea morfologică a cuvintelor: *mândră* – substantiv comun; *mea* – adjectiv pronominal posesiv; *sprâncenele* – substantiv comun; *dumitale* – pronume personal de politețe.

Reține! **Pronumele de politețe** exprimă respectul față de persoane (dumneata, dumnealui, dumneavoastră etc.).

• Formele *Domnia-ta, Domnia-sa, Domnia-voastră, Domniile-lor, Excelența sa* sunt forme ceremonioase care se folosesc numai în stilul solemn, pentru a exprima respectul față de persoane importante.

Pronumele personal de politețe are forme numai pentru:

	singular	plural
• persoana a II-a	dumneata (d-ta) dumitale (d-tale)	dumneavoastră (dv., dvs., d-voastră)
• persoana a III-a	dumnealui (d-lui) dumneaei (d-ei)	dumnealor (d-lor)

• regional, în locul formelor *dumneata, dumitale* se folosesc formele: *mata, matale;*

• să nu uităm formele ceremonioase, solemne: Domnia-sa, Domnia-voastră, Excelența voastră etc.

• pronumele personal de politețe are aceleași funcții sintactice ca substantivul înlocuit:

Dumneata pleci. (subiect)
Prietena ei ești *dumneata.* (nume predicativ)
Sosirea *dumitale* ne-a bucurat. (atribut pronominal)
Te-am întâlnit pe *dumneata.* (complement direct) etc.

5. Mihai a sosit acasă *după dumnealui.* (complement circumstanțial de timp).

6. Propoziție dezvoltată: „Floricică, floricea,
Mândră, mândruleana mea,
Ochii tăi și toate-*s bune*...” (predicat nominal)

Reține!

• **Enunțul** poate fi propoziția sau fraza.

• **Propoziția** este o comunicare cu un singur predicat.

Părțile de propoziție sunt:
– principale: – predicatul;
– subiectul;
– secundare: – atributul;
– complementul.

Scanned with OKEN Scanner

Atenție! Elementul principal de recunoaștere a propoziției este **predicatul.**

Clasificarea propozițiilor se face:

• după alcătuire (structură):

– propoziția *simplă* (formată din părțile principale de propoziție):

Plouă. Ionel și Viorel sunt veseli.

– propoziția *dezvoltată* (formată din părți principale și părți secundare de propoziție): Acum plouă tare.

• după scopul comunicării, propoziția poate fi:

– *enunțiativă* (comunică o informație, o constatare; la sfârșitul propoziției enunțiative se pune punct): Frunza se scaldă în albastrul văzduhului.

– propoziția enunțiativă este:

– propriu-zisă: Luna răsare la orizont.

– optativă: Eu aș merge în excursie.

– imperativă: Fiți perseverenți!

– *interogativă* (exprimă o întrebare; la sfârșitul propoziției interogative se pune semnul întrebării): De ce vorbești așa?

– *exclamativă* (exprimă un îndemn, o poruncă, admirația; la sfârșitul propoziției exclamative se pune semnul exclamării): Vino repede!

• după aspectul predicatului:

– propoziția *afirmativă:* Tu spui adevărul.

– propoziția *negativă:* Tu *nu* spui adevărul.

• după înțeles:

– propoziția *principală* (cu înțeles deplin);

– propoziția *secundară* (depinde de înțelesul altei propoziții);

• după relațiile sintactice:

– propoziția – *regentă*

– *subordonată*

– *coordonată.*

7. Sprâncenele nu ridică? (propoziție interogativă, negativă, simplă)

8. Contrage: „când le sui" – *suindu*-le (complement circumstanțial de timp).

9. Substantive articulate cu articol nehotărât: *niște* ochi; o *minune*; *unei* inimi; unor *flori.*

B. Total – 12 puncte

10. Poezia este o doină de dragoste.

11. Cuvinte / grupuri de cuvinte: „Ochii tăi și toate-s bune", „sprâncenele".

12. Versul – repetiție: „Mândră, mândruleana mea".

13. Trăsături specifice doinei:

• creație lirică;

• motive literare prezente în doină: comuniunea om – natură;

• modul de expunere folosit: descrierea.

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Doina** este o poezie specific românească și exprimă complexitatea dorului.

• Creație lirică, doina exprimă în mod direct sentimentele autorului (de jale, de dragoste, de bucurie, de înstrăinare etc.).

• Motive literare prezente în doină: codrul, comuniunea omului cu natura, frunza verde etc.

• Doina este creată în versuri, cu măsură scurtă, cu ritm trohaic și rimă împerecheată sau monorimă.

• Modul de expunere dominant în doină este descrierea.

• Figurile de stil folosite sunt:
  – epitetul;
  – personificarea;
  – repetiția;
  – enumerația etc.

14. Versul citat ilustrează dragostea și admirația eului liric față de ființa iubită.

De reținut!

Inimă – *expresii și locuțiuni:*

- **după pofta inimii** (nestingherit);
- **a i se rupe inima** (a-i fi milă);
- **a unge la inimă** (a-i face plăcere);
- **a-i veni inima la loc** (a-și recăpăta calmul);
- **a-și lua inima în dinți** (a-și face curaj);
- **inimă de aur** (om bun);
- **inimă rea** (amărăciune);
- **cu inimă** (inimos, energic);
- **din inimă** (din tot sufletul).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 15

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte care conţin diftongi: *vremea, omenirii, iubirii*;
cuvinte care conţin vocale în hiat: *auzi, împăciuit*.

2. Cuvinte de bază: *pace* (împăciuit), *om* (omenirii).

3. Valoarea morfologică a cuvintelor: *va, vom, au* – verbe auxiliare; *să* – conjuncţie subordonatoare.

Reţine! **Verbele auxiliare** (ajutătoare) sunt instrumente gramaticale de ordin morfologic care ajută la formarea modurilor şi a timpurilor compuse şi a diatezei pasive.

Verbele auxiliare sunt:

- *a avea* – pentru:
  - indicativ, perfect compus (am, ai, a, am, aţi, au);
  - condiţional-optativ, prezent şi perfect:

aş	am
ai	aţi
ar	ar

  - forme ale viitorului popular:
    am să merg
    ai să mergi
    are să meargă etc.;
- *a fi* – pentru:
  - indicativ, viitor anterior (voi *fi* mers);
  - conjunctiv perfect (să *fi* mers);
  - condiţional-optativ, perfect (aş *fi* mers);
  - infnitiv, perfect (a *fi* mers);
  - diateza pasivă (*sunt* lăudat, *eram* lăudat; *fusesem* lăudat etc.);
- *a vrea (a voi)* – pentru:
  - indicativ, viitor (*voi* merge);
  - indicativ, viitor anterior (*voi* fi mers).

4. Analiza sintactică a propoziţiei „Vânt mare bate peste lume.”
bate – predicat verbal; *mare* – atribut adjectival;
vânt – subiect simplu; *peste lume* – complement circumstanţial de loc.

Reţine! **Predicatul verbal** atribuie subiectului o acţiune şi arată ce face subiectul.

- Întrebările la care răspunde sunt: ce face subiectul? ce se spune despre subiect?
- Poate fi exprimat prin:
  – verb predicativ (la un mod personal): *Se joacă* şi el.
  – locuţiune verbală (la un mod personal): *A luat-o la fugă* spre casă.
  – interjecţie predicativă: *Hai* la scăldat!
  – adverb predicativ: **Fireşte** / că *va ploua.*
  – locuţiune adverbială: **Cu siguranţă** / că *pleacă* mâine.
- *Topica:* predicatul verbal stă, de obicei, după subiect; poate sta şi înaintea subiectului:
  Viorel *s-a întors* singur. *S-a întors* singur **Viorel?**
- *Punctuaţia:* nu se desparte de subiect prin virgulă.
  Ei nu vor face apel.

Scanned with OKEN Scanner

5. Predicat nominal – *va fi căminul.*
6. Întrebarea mea este [1]/ **de** vei accepta cele spuse de Ana. [2]/
   P_1 – propoziție principală regentă;
   P_2 – subordonată predicativă (*de*).

Reține! **Propoziția subordonată predicativă** (PR) corespunde unui nume predicativ pe lângă verbul copulativ din propoziția regentă.

• *Termenul (elementul) regent:* un verb copulativ:
– a fi (= a deveni);
– a se face (= a deveni, a se preface);
– a rămâne (≠ a staționa, a se opri);
– a părea;
– a deveni;
– a ajunge (= a deveni);
– a însemna (≠ a nota, a scrie, a face semn).

• *Elemente de relație:*
– conjuncții subordonatoare: că, să, ca ... să, dacă, de (= dacă);
– locuțiuni conjuncționale subordonatoare: ca și cum, ca și când, după cum etc.;
– pronume relative: cine, care, ce, ceea ce, însoțite sau nu de prepoziții;
– pronume nehotărâte: oricare, orice;
– adverbe relative: unde, când, cum, cât.

• *Element corelativ*: adverbul de mod, de întărire, fără funcție sintactică *și:*
Cum e trunchiul *și* așchia.

• *Topica:* – predicativa stă, de obicei, după propoziția regentă:
Dorința mea este / *să învăț mai bine.*
El va deveni / *ceea ce dorește.*
Mama mea pare / *că este tare fericită.*
– predicativa poate sta, foarte rar, înaintea regentei, când se insistă asupra ei și când conține adverbul corelativ *și:*
Ce sunteți voi / suntem și noi.

• *Punctuația:* indiferent de topică, predicativa nu se desparte prin virgulă de propoziția regentă.
Întrebarea mea este / *când ne vom mai întâlni.*

Atenție! Când propoziția regentă este alcătuită numai din verbul copulativ *a însemna,* propoziția antepusă regentei este subiectivă, iar propoziția următoare (situată după regentă) este predicativă:
Dacă înveți [1] / înseamnă [2] / *că* vei obține note mari [3]./
1. SB (2);
2. Principală regentă;
3. PR (2).

7. Verbe la viitorul popular : „n-o să auzi", „n-o fi", „au să dispară", „n-o vrea"; verbe la timpul viitor I, cu formă inversă: *veni-va, cânta-vom.*

Reține! **Viitorul popular** se formează:
• cu formele verbului auxiliar *a avea* la indicativ prezent și conjunctivul verbului de conjugat:

am să cânt;	avem să cântăm;
ai să cânți;	aveți să cântați;
are să cânte;	au să cânte;

Scanned with OKEN Scanner

• cu ajutorul cuvântului *o* şi conjunctivul verbului de conjugat:

o să vin;	o să venim;
o să vii;	o să veniți;
o să vină;	o să vină.

8. Conjugarea verbului *a plăcea*: voi fi plăcut — vom fi plăcut
vei fi plăcut — veți fi plăcut
va fi plăcut — vor fi plăcut

Verbe auxiliare care ajută la formarea viitorului anterior sunt *a voi (a vrea)* şi *a fi.*

9. *Mi-am adus aminte* de el. (locuțiune verbală)
Cu certitudine că ne vom întâlni. (locuțiune adverbială predicativă)

B. Total – 12 puncte

10. Repetiție: „Vânt mare bate peste lume…";
„Veni-va vremea şi acum e…".
11. Genul literar-liric.
12. Cuvinte / expresii care exprimă ideea poeziei:
„Veni-va vremea…"; „au să dispară ochii uzi";
„Cânta-vom cântecul iubirii…"
13. Trăsături specifice imnului: • eul liric exprimă direct idei, gânduri, sentimente;
• se preamărește pacea, iubirea între oameni;
• operă cultă cu caracter solemn.

Reține! **Imnul** este operă lirică cultă, cu caracter solemn, în care se preamăresc patria, evenimente istorice, eroii neamului.

14. Credința eului liric într-un viitor luminos al omenirii, fundamentat pe iubire şi pace, este formulată în versurile citate.

De reținut!

• Se scriu cu **-ii** la persoana a doua singular, timpul prezent, indicativ, verbele:

• **a ține (ții)**	• **a veni (vii);**
• **a conține;**	• **a conveni;**
• **a deține;**	• **a deveni;**
• **a menține;**	• **a preveni;**
• **a reține;**	• **a reveni** etc.

• Verbul **a crea** se conjugă la modul indicativ, timpul prezent, astfel:

creez;	**creăm;**
creezi;	**creați;**
creează;	**creează.**

• Se scriu cu **-ii** la persoana I singular, timpul perfect simplu, verbele:

• **a cuceri (cucerii);**	• **a citi;**
• **a deveni;**	• **a auzi;**
• **a veni;**	• **a fugi** etc.

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 16

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte derivate: *deznădejde, iubirea;*
   cuvinte de bază: *nădejde, (a) iubi.*
2. Semivocale: *o* (to̯ată); *i, e* (iu̯birea); *e* (me̯a); *i* (apoi̯).
3. Valoarea morfologică a cuvântului *ce* – pronume relativ.
   Ce carte bună citeşti! (adjectiv pronominal relativ).

Reţine! **Pronumele relativ** substituie un substantiv într-o propoziţie secundară şi stabileşte relaţii de subordonare între aceasta şi propoziţia regentă.

• *Clasificare:*
  – simple: care, cine, ce, cât etc.;
  – compuse: ceea ce.

Mi-a promis / *ceea ce* visam. (ceea ce = complement direct);
Se ştie / *cine* va fi campion. (cine = subiect simplu)

• *Adjectivul pronominal relativ* are funcţia sintactică de atribut adjectival:
Nu ştiu *cărei* fete să-i vorbesc.

4. Funcţia sintactică a cuvintelor: *ce* – complement direct;
   tu – subiect simplu; *ai dat* – predicat verbal; *mi* – complement indirect.
5. Adjectiv pronominal nehotărât – *orice*;
   pronume interogativ – *cine.*

Reţine! • Pronumele **interogativ** înlocuieşte un substantiv şi cere informaţii despre obiectul denumit de acesta.

• Pronumele interogativ înlocuieşte denumirea obiectului aşteptat ca răspuns la o întrebare: Cine scrie?
Elevul scrie.

• Formele pronumelor interogative sunt:

care;	cât;
cine;	câtă;
ce;	câţi / câte;

  – aceste forme apar numai în enunţuri interogative;
  – nu sunt elemente de relaţie în frază;
  – nu trebuie confundate cu formele pronumelor relative;
  – în propoziţie, pronumele interogative au funcţia sintactică a substantivelor înlocuite.
  Cui îi telefonezi? *Mamei* îi telefonezi?
  cui = complement indirect;
  mamei = complement indirect.

Scanned with OKEN Scanner

Atenție! • Când pronumele interogative **care, ce, cât** determină substantive, acestea devin **adjective pronominale interogative.**

Ce ai citit? *ce* – pronume interogativ;
Ce carte ai citit? *ce* – adjectiv pronominal interogativ.

• Adjectivul pronominal interogativ are funcția sintactică de *atribut adjectival.*

Câți sportivi aleargă?
câți – atribut adjectival.

6. *Cărui* coleg îi vorbești? (adjectiv pronominal interogativ în dativ).
7. Funcția sintactică a cuvintelor:
orice, adânc – atribute adjectivale;
de deznădejde, de bucurie – atribute substantivale prepoziționale.

Reține! **Atributul** este partea secundară de propoziție care determină un substantiv sau un substitut al acestuia.

• Răspunde la *întrebările:* care? ce fel de? al, a, ai, ale cui? câți? câte? adresate termenului regent (substantiv, locuțiune substantivală, pronume, numeral).

• **Tipuri de atribute:**

• *atributul adjectival* poate fi exprimat prin:
– adjectiv propriu-zis: norii *grei*
– locuțiune adjectivală: poet *de seamă*
– adjectiv pronominal: – de întărire: noi *înșine*
– posesiv: tatăl *meu*
– demonstrativ: *acel* deal
– nehotărât: *fiecare* floare
– negativ: *nicio* casă
– interogativ: *Ce* poezie știi?
– relativ: *Ce* mină obosită!
– numeral cu valoare adjectivală: *trei* iezi
– verb la participiu și la gerunziu acordat cu substantivul: carte *scrisă;* mâna *tremurândă.*

• *atributul substantival;*
• *atributul pronominal;*
• *atributul verbal;*
• *atributul adverbial.*

Atenție! • Atributul se poate transforma într-o propoziție subordonată atributivă prin *expansiune.*

• *Expansiunea* este procedeul prin care părțile de propoziție se dezvoltă în subordonatele corespunzătoare.

8. Propoziție atributivă: „...fior / *care este adânc*...".
9. Subordonată atributivă: „...ce tu mi-ai dat...".

Scanned with OKEN Scanner

B. Total – 12 puncte

10. Cuvinte / expresii: viață, te-a iubit, mi-ai dat, iubirea mea, slavă ție.
11. Perechi antonimice: a iubit – a blestemat; ai dat – ai furat; deznădejde – bucurie; ura – iubirea.
12. Figuri de stil: epitet, comparație.

Reține! Figurile de stil / procedeele artistice prezente în textele literare studiate la școală sunt:

- **epitetul;**
- **metafora;**
- **pesonificarea;**
- **comparația;**
- **alegoria;**
- **repetiția;**
- **enumerația;**
- **hiperbola;**
- **inversiunea;**
- **antiteza.**

13. Tonul confesiunii lirice este solemn; mărci ale liricului (pronume personale și adjective pronominale la persoana I: mă, m-, mea; verbe la persoana I: ard, scad, pier etc.).

14. Poezia transmite un mesaj clar: dragostea de viață cu împlinirile și insuccesele ei; sentimentele de iubire și ură, de admirație și blestem, de acceptare și de negare, aflate în relație antitetică, în final, conduc la recunoașterea vieții ca dar suprem oferit omului.

De reținut!

Locuitorii următoarelor orașe se numesc:

- **Giurgiu – giurgiuvean;**
- **Mangalia – mangaliot;**
- **Mediaș – mediășean;**
- **Miercurea-Ciuc – miercurean;**
- **Roman – romașcan;**
- **Târgu-Jiu – târgujian;**
- **Madrid – madrilen;**
- **Neapole – napolitan;**
- **Tokio – tokiot;**
- **Sofia – sofiot.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 17

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Numărul literelor şi al sunetelor din cuvintele: *făcea* – 5 litere, 4 sunete; *întorcea* – 8 litere, 7 sunete.

2. Cuvinte care conţin vocale în hiat: *Gruiţa, sabia*.

3. Termeni din familia lexicală a substantivului *gând*: *gândire, gânditor, negândit* etc.

4. Conjuncţii coordonatoare: *dar, iar, şi;*
conjuncţii subordonatoare: *ca să, că.*

Reţine! **Conjuncţia** este partea de vorbire neflexibilă care exprimă raporturi de coordonare între două părţi de propoziţie şi raporturi de coordonare sau de subordonare între două propoziţii.

• Conjuncţia leagă:
– în propoziţie, două părţi de propoziţie de acelaşi fel sau diferite, având acelaşi regent:
Ionel *şi* Monica merg cu noi.
V-am aşteptat atunci *şi* acolo.
– în frază, două propoziţii diferite sau de acelaşi fel:
Dansează *dacă* le cânţi.
Cântă *şi* dansează.

• *Clasificare*:
– după formă (structură):
– simple: şi, dar, că, să etc.;
– compuse: ca să, ci şi, fiindcă etc.;
– locuţiuni conjuncţionale (grupuri de cuvinte cu înţeles unitar care au rol de conjuncţie): din cauză că, din pricină că, pe motiv că, cu toate că, măcar să etc.
– după sens:
– coordonatoare – copulative: şi, nici;
– disjunctive: sau, ori, fie;
– adversative: dar, iar, însă, ci;
– conclusive: deci, aşadar, prin urmare;
– subordonatoare: că, să, ca să, dacă, încât, deoarece, deşi etc.
Alte părţi de vorbire cu rol de conjuncţii:
– adverbe relative: unde, când, cum;
– pronume relative: care, cine, ce, cât;
– pronume nehotărâte: oricare, oricăruia, oricăreia, orice;
– alte adverbe: aşadar, doar, oricum, oricând, oriunde.

Scanned with OKEN Scanner

Atenție! • Conjuncția nu are funcție sintactică în propoziție.

• Cuvântul *și* poate avea diferite valori morfologice:

– conjuncție coordonatoare:

– copulativă: Viorel *și* Ana cântă.

– adversativă: I-am vorbit, *și* (= dar) nu m-a ascultat.

– conclusivă: Mi-a dat cărțile, mi-a dat revistele, *și* (= deci) nu mai are nimic să-mi dea.

– adverb: *Și* păsările au plecat. (și = chiar).

– interjecție: *Și! și!* își liniștea mama copilul.

– pronume reflexiv: *Și*-a amintit totul.

5. Valoarea morfologică a cuvintelor: *toți* – adjectiv pronominal nehotărât; *și* – conjuncție coordonatoare; *niciunul* – pronume negativ; *nu* – adverb de mod, de negație.

Reține! **Pronumele negativ** apare în propoziții negative și înlocuiește numele obiectelor negate:

Pe *nimeni* nu cunosc.

Nimic nu-l doare.

Niciunul nu tace.

• După formă, pronumele negative sunt:

– simple: nimeni, nimic;

– compuse: niciunul, niciuna, niciunii, niciunele.

• Formele compuse pot determina substantive devenind *adjective pronominale negative:*

Nu i-am vorbit *niciunui* băiat.

• Pronumele negative preiau funcțiile sintactice ale substantivelor înlocuite.

6. Nu ați înțeles *nimic*. (complement direct)

7. Modul și timpul verbelor:

așteptă – indicativ, imperfect; *să vină*, conjunctiv, prezent;

gândești – indicativ, prezent; *a strânge* – infinitiv, prezent.

8. Se auzeau *undele* viorii.

Undele radioului se propagă cu intensitate.

9. Subordonată circumstanțială de loc: „**Unde** era-nchis Gruia…”.

B. Total – 12 puncte

10. Genul epic; specia literară: baladă populară.

11. Modul de expunere – narațiunea.

12. Figura de stil – hiperbola.

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Hiperbola** este figura de stil prin care se exagerează voit (mărind sau micşorând) trăsăturile unor personaje sau dimensiunile unei acțiuni, ale unui eveniment, ale unui fenomen, pentru a-l impresiona pe cititor şi pentru a evidenția ideea poetică.

- Se regăseşte în basme, dar şi în alte specii literare (balada populară sau cultă).

13. Trăsăturile morale ale lui Novac desprinse din text: înțelepciune, curaj.

14. Cele două substantive proprii din titlul baladei denumesc personajele operei, haiduci vestiți, care s-au evidențiat prin cumpătare, eroism şi patriotism, în lupta pentru libertate şi dreptate.

De reținut!

Se scrie şi se pronunță:

- **ea: – greşeală, mureşean, orăşean, clujean;**
  – ceai, ceas, geam, acea, leac, țeapă;
  – angajează, sfârşească, agreează, furişează;
- **eoa: leoarcă;**
- **eau: vreau, beau, şleau;**
- **iai: tăiai, suiai, îndoiai;**
- **iau: suiau, tăiau, iau;**
- **ş: veşnic, obişnuit, paşnic;**
- **x (cs): expediție, oxid, explozie;**
- **x (gz): exil, exact, exemplu, examen, auxiliar.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 18

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *slu-ji-to-rul; dom-ni-ei; hai-du-ci-a; mân-dra.*

2. Derivate cu sufix diminutival: *gălbiori, sprinteori.*

3. Termeni din familia lexicală a substantivului *boier: boieresc, boierime, boiereşte* etc.

4. Valoarea morfologică a cuvintelor:
m – pronume personal; *a* – verb auxiliar;
maica – substantiv comun; *voinic* – adverb de mod.

5. Mihai *se va face* doctor? *se va face doctor* – predicat nominal.

Reține! **Verbele copulative** care formează predicatul nominal împreună cu numele predicativ sunt:

- a deveni
- a fi (= a exista, a se afla, a se găsi)
- a ajunge (= a deveni)
- a ieşi (= a deveni)
- a se face (= a deveni)
- a rămâne (ceva, cumva)
- a părea
- a însemna
- a reprezenta
- a constitui
- a se chema
- a se crede etc.

6. Arhaisme: *ceauşul, poterii, domniei, haiducia*;
• arhaismele fac parte din masa (restul) vocabularului.

7. Prima virgulă delimitează substantivul *Iancule*, în cazul vocativ, de restul enunțului; apoziția dezvoltată („român turcit") este plasată între virgule.

8. Funcția sintactică a cuvintelor:
poterii – atribut substantival genitival;
domniei – atribut substantival genitival.

Reține! **Atributul substantival** poate fi exprimat prin:
– substantiv;
– numeral cu valoare substantivală.

Felul atributelor substantivale:

• atributul substantival prepozițional este exprimat prin substantiv / numeral precedat de prepoziție / locuțiune prepozițională în acuzativ sau genitiv:
Plopul *de lângă casă* este tânăr.
Plopul *din fața casei* este tânăr.

• atributul substantival genitival este exprimat prin substantiv în genitiv fără prepoziție:
Banca *lui Viorel* este acolo.
Banca *primului* este acolo.

Scanned with OKEN Scanner

• atributul substantival în dativ este exprimat prin substantiv în dativ fără prepoziție:

Laudă *elevilor* silitori.

• atributul substantival apozițional (apoziția) este exprimat prin substantiv în cazul substantivului – element regent:

– apoziție simplă: Doamna *Popescu* este ingineră.

– apoziție dezvoltată: Viorel, *colegul tău de bancă*, este pianist.

9. Subordonată atributivă: Am citit despre domnitorul / *care a ctitorit această mănăstire.*

B. Total – 12 puncte

10. Momentul subiectului – desfășurarea acțiunii.

11. Repetiție: „M-a făcut maica …"

12. Tipul de baladă – baladă populară de haiducie.

13. Carecteristici ale baladei populare:

• prezintă personaje cu trăsături excepționale;

• acțiunea este dinamică;

• se interferează modurile de expunere (narațiunea, dialogul);

• are caracter oral, anonim, colectiv, popular, sincretic.

Reține! **Balada** este o creație epică în versuri, cultivată atât în literatura populară, cât și în cea cultă.

• Prezintă o acțiune eroică, la care participă personaje legendare cu trăsături excepționale și cu valoare de simbol.

• Acțiunea are caracter dinamic și este structurată după cele cinci momente ale subiectului.

• Modurile de expunere se armonizează: narațiunea, dialogul, descrierea.

• Figuri de stil: antiteza, hiperbola, epitetul.

14. Versul face referire la misiunea haiducului de a-i pedepsi și de a-i prăda pe boieri.

De reținut!

Sinonime frazeologice pentru verbul **a fugi**:

• **a o lua la fugă;**

• **a o lua la picior;**

• **a-și lua tălpășița;**

• **a da bir cu fugiții;**

• **a o lua la sănătoasa;**

• **a o șterge englezește.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 19

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *sti-gle-țel, fap-ta, nă-tă-rău, nici-o-da-tă.*

2. Cuvânt derivat cu prefix: *deznădăjduit*;

• cuvânt compus: *niciodată.*

3. Cazul pronumelor negative: *nimica, nimeni* – acuzativ.

4. Valoarea morfologică a cuvintelor: *iar* – conjuncție coordonatoare; *acela* – adjectiv pronominal demonstrativ; *el* – pronume personal; *râdea* – verb predicativ.

5. *Acela* râdea tare. (pronume demonstrativ de depărtare)

Reține! **Pronumele demonstrativ** ține locul unui substantiv și indică apropierea, depărtarea sau identitatea față de alte obiecte.

▪ *Clasificare:*

• pronumele demonstrative sunt:

– de apropiere: • simple: acesta, aceștia, aceasta, acestea;
• compuse: cestălalt, ceștilalți etc.;
• populare: ăsta, ista, asta, ăștia, astea.

– de depărtare: • simple: acela, aceia, aceea, acelea;
• compuse: celălalt, ceilalți, cealaltă, celelalte;
• populare: ăla, ăia, aia, alea;

– de identitate: același, aceiași, aceeași, aceleași.

Atenție! Demonstrativul de depărtare *acela* are și o formă redusă *cel* cu flexiune după gen, număr și caz: cel, celui, cei, celor;
cea, celei, cele, celor.

Aceia sunt prieteni.
Cei de acolo sunt prieteni.

▪ Când pronumele demonstrative determină substantive devin *adjective pronominale demonstrative.*

Aceea este o floare frumoasă. (pronume demonstrativ)
Acea floare este frumoasă. (adjectiv pronominal demonstrativ)
Floarea *aceea* este frumoasă. (adjectiv pronominal demonstrativ)

Atenție! **Nu confundați:**

• pronumele demonstrative: cel, cea, cei, cele;
• articolele demonstrative: copacul *cel înalt;*
• ortogramele: ce-l, ce-a, ce-i.

6. Apostroful înlocuiește litera *l* din cuvântul *stigletul.*

Reține! **Apostroful** este semnul ortografic folosit pentru a reproduce în scris rostiri neîngrijite, în care un sunet sau mai multe sunete nu sunt pronunțate accidental. Apare și în scrierea prescurtată a anilor: ’97, ’848.

Scanned with OKEN Scanner

7. Verb la gerunziu – *zicând*; prepoziție compusă – *pe lângă*.
8. Am povestit *despre aceea*. (complement indirect)
9. E bine ***cum*** *ai procedat*. (subordonată subiectivă)

B. Total – 12 puncte

10. Morala: „Vezi, după fapta sa
Plata:
Să nu mai râzi de nimeni niciodată."

11. Procedeul literar – antiteza.

Reține! **Antiteza** opune acțiuni, personaje, idei, obiecte, care au trăsături opuse, cu scopul de a le evidenția prin reciprocitate. Apare în opere epice (în basme, în special), dar și în opere lirice.

12. Moduri de expunere: narațiunea și dialogul.
13. Caracteristici ale fabulei:
- narațiune scurtă cu sens alegoric și moralizator;
- personaje din lumea păsărilor ce sugerează tipuri de personalitate umană.

Reține! **Fabula** este o narațiune de scurtă întindere, cu sens alegoric și moralizator, având ca personaje plante, animale, obiecte, ce sugerează tipuri de personalitate umană.
- Aparține genului epic și este scrisă în versuri, în special.
- În final, după deznodământ, de obicei, conține o morală.
- Moduri de expunere folosite: narațiunea și dialogul.
- Figurile de stil prezente sunt:
  – personificarea este procedeul artistic dominant;
  – alegoria.

14. Învățătura ce se desprinde din fabulă este o invitație la demnitate și la respect față de alții.

De reținut!

Picior – *expresii și locuțiuni*:
- **pe picior greșit** (nepregătit);
- **a se pune pe picioare** (a se însănătoși, a se reface material);
- **cu un picior în groapă** (foarte bătrân și bolnav);
- **fără cap și fără picioare** (fără logică, lipsit de sens);
- **cu coada între picioare** (rușinat, umilit);
- **a călca în picioare** (a distruge);
- **a lua peste picior** (a ironiza).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 20

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte

1. Diftongii din cuvintele: *avea; cotoi; iertăciuni; poate.*
2. *binele* – schimbarea clasei gramaticale;
   şoricesc – derivare cu sufix;
   cumva – compunere prin contopire (sudare);
   -mbrăţişa – derivare cu prefix şi sufix.
3. Adjective pronominale posesive: *meu* (domnul meu); *săi* (prietenii săi).
4. *Al nostru* este campion. (pronume posesiv)
   Al nostru coleg este campion. (adjectiv pronominal posesiv)
   Colegul *nostru* este campion. (adjectiv pronominal posesiv)

Reţine! **Pronumele posesiv** indică: – persoana şi numărul posesorului (meu);
– genul şi numărul obiectului posedat (al);

• marca gramaticală a pronumelui posesiv este articolul posesiv (al, a, ai, ale) care nu indică genitivul; acesta se acordă în gen şi număr cu substantivul care denumeşte obiectul posedat: *a* mea (fata) – a – feminin singular; mea – un posesor, persoana I, singular;

• la persoana a III-a plural, pronumele posesiv nu are forme proprii, în locul lui folosindu-se genitivul plural al pronumelui personal: al (a, ai, ale) lor;

• formele cazuale de G.–D. la plural ale pronumelui posesiv sunt: alor mei, alor tăi, alor săi.

Adjectivul pronominal posesiv provine, prin conversiune, din pronumele posesiv aflat în relaţie de dependenţă faţă de un substantiv cu care se acordă, având întotdeauna funcţia sintactică de *atribut adjectival.*

Ai mei părinţi mă iubesc.
Părinţii *mei* mă iubesc.
Bunii părinţi *ai mei* mă iubesc.
Părinţii aceştia *ai mei* mă iubesc.

Atenţie! Să nu confundăm pronumele posesiv cu un pronume personal:

casa { *lui* / *ei* / *lor* } { lui / ei / lor } pronume personale, atribute pronominale în G.;

casa *sa;* apartamentul *său;*
sa, său = adjective pronominale posesive, atribute adjectivale.

5. Valoarea morfologică a cuvintelor: *să o ia la picior* – locuţiune verbală; sinonim = *să fugă.*
6. A cântat / *de i-a emoţionat pe toţi.* (subordonată consecutivă)

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Propoziția subordonată circumstanțială consecutivă** exprimă urmarea, rezultatul sau consecința desfășurării unei acțiuni sau a unei însușiri din regentă.

Cuvintele tale m-au revoltat atât de mult, *încât am făcut eforturi uriașe pentru a mă stăpâni.*

- *Elemente de relație*:
  – conjuncții subordonatoare: încât, de, că, ca să;
  – locuțiuni conjuncționale: pentru ca să.
- *Elemente corelative:*
  – adverbe și locuțiuni adverbiale de mod:

așa (de);	destul de;
atât (de);	în așa fel;
astfel (de);	până într-atât.

- *Topica:* propoziția consecutivă stă totdeauna după propoziția regentă.
- *Punctuația:* se desparte, de obicei, prin virgulă de propoziția regentă.

Atenție! Introduse prin *de, că, ca să, pentru ca să* și situate imediat după termenul regent, propozițiile subordonate consecutive nu se despart prin virgulă de regentă:

A vorbit / de i-a plictisit pe toți.
Aleargă / de rupe pământul.

7. Părțile principale ale propoziției: *cotoiul* – subiect simplu; *e omul* – predicat nominal.

Reține! **Sintaxa** studiază părțile de propoziție și regulile după care se realizează comunicarea la nivelul propoziției și al frazei.

- **Predicatul nominal** este format dintr-un verb copulativ și numele predicativ.
- Numele predicativ poate fi exprimat prin:
  - substantiv: Mihai este *elev.*
  - adjectiv: Mihai este *vesel.*
  - pronume: Mihai este *dumnealui.*
  - numeral: Mihai este *primul* la concurs.
  - verb la un mod nepredicativ: Dorința lui Mihai este *de a câștiga* concursul.
  - adverb: Mihai este *așa.*
  - interjecție: Este *vai* de el.
- Numele predicativ poate fi simplu sau multiplu.

Numelui predicativ îi corespunde la nivelul frazei *predicativa.*

Atenție! Topica numelui predicativ:

– numele predicativ poate sta după verbul copulativ sau în fața acestuia;

– numele predicativ stă totdeauna în fața verbului copulativ când este exprimat prin adverbele relative: cum, cât și prin pronumele relative.

Scanned with OKEN Scanner

8. Propoziția „Nu te gonesc?" este interogativă, dezvoltată, negativă, independentă.
9. „*De va vrea Dumnezeu /*, să mă călugăresc." (subordonată condițională)

Reține! **Propoziția subordonată condițională** arată o condiție de a cărei îndeplinire depinde realizarea acțiunii exprimate de verbul determinat.

- *Elementul regent* poate fi:
  - un verb la orice diateză;
  - o locuțiune verbală;
  - o interjecție predicativă;
  - un adjectiv.
- *Elemente de relație:*
  - conjuncții subordonatoare: *dacă,* de (= dacă), că, să;
  - locuțiunea conjuncțională: în caz că;
  - adverbul relativ *când.*
- *Elemente corelative:* apoi, atunci, cu această condiție.
- *Topica:* condiționala poate sta:
  - înaintea regentei: *Dacă nu pleci,* atunci poți rămâne acasă.
  - după propoziția regentă: Vom face o drumeție, *dacă nu va ploua.*
- *Punctuația:* propoziția subordonată circumstanțială condițională se desparte prin virgulă de propoziția regentă, indiferent de poziția pe care o ocupă față de aceasta.

În caz că mă vei vizita, te voi întâmpina cu flori.
Spune-mi acum, *dacă ai ceva de spus.*

B. Total – 12 puncte

10. Figura de stil – *personificarea.*
11. Fabula este alcătuită din două părți:
    - relatarea întâmplării;
    - morala plasată la final, formulată clar și concis.
12. Figuri de stil: *inversiunea, personificarea.*
13. Caracteristici ale operei epice:
    - comunicarea indirectă a ideilor și sentimentelor autorului;
    - prezența naratorului și a personajelor;
    - principalul mod de expunere – narațiunea.
14. Poetul nu respectă regulilor stricte ale prozodiei, demonstrând libertate în ceea ce privește măsura, rima și organizarea strofică.

De reținut!

Cap – *expresii și locuțiuni:*

- **a da din cap** (a saluta);
- **din cap până-n picioare** (în întregime);
- **cu noaptea-n cap** (dis-de-dimineață);
- **fără cap** (necugetat);
- **a-și pierde capul** (a se zăpăci);
- **a sta pe capul cuiva** (a stărui, a insista);
- **cu scaun la cap** (cu judecată dreaptă, cuminte);
- **a umbla de capul său** (a fi liber);
- **din capul locului** (de la început).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 21

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte care conțin diftong: *trei, zmeu, setea, mai.*

2. Termeni din familia lexicală a adjectivului *dulce: dulceață, dulceag, îndulcit, neîndulcit* etc.

3. Cazul cuvintelor: *corbule* – cazul vocativ;
mi – dativ; *un cioc* – acuzativ; *dulce* – acuzativ.

4. Valoarea morfologică a cuvintelor:
ți – pronume personal; *oi da* – verb predicativ;
trei – numeral cardinal simplu; *de* – prepoziție simplă.

5. Au rămas doar *trei* în clasă. (valoare substantivală)

Reține! **Numeralul** este partea de vorbire flexibilă care exprimă un număr, ordinea obiectelor prin numărare, gruparea numerică a acestora.

Clasificare: numeralul *poate fi:*

- *cardinal* – propriu-zis: doi, trei, sută, mie, milion, optsprezece;
  – colectiv: amândoi, ambii, tustrei, tuspatru;
  – adverbial: o dată, de două ori, de zece ori;
  – distributiv: câte doi, câte opt, câte zece;
  – multiplicativ: îndoit, înzecit, însutit, dublu, triplu;
  – fracționar: o doime, o pătrime, cinci la sută, jumătate;
- *ordinal:* primul, prima, al doilea, a doua, al optsprezecelea, a optsprezecea.

Atenție! Numeralul are
- valoare substantivală (când apare singur);
- valoare adjectivală (când însoțește un substantiv);
- valoare adverbială (când însoțește un verb).

6. Funcția sintactică a cuvintelor: *aceste* – atribut adjectival;
lui Greuceanu – complement indirect; *un cioc* – complement direct;
dulce – atribut adjectival.

7. Ancăi *înseși* copiilor *înșiși*
fratele *însuși* ție *înșți*

8. *Înșine* am construit acest pavilion. (subiect)

Reține! **Pronumele de întărire** ține locul unui substantiv, insistând asupra acestuia.

Formele pronumelui de întărire sunt:

Persoana	Cazul	Singular		Plural	
		masculin	feminin	masculin	feminin
I	N.-Ac. G.-D.	însumi —	însămi însemi	înșine	însene
a II-a	N.-Ac. G.-D.	însuți —	însăți înșeți	înșivă	însevă
a III-a	N.-Ac. G.-D.	însuși —	însăși înșeși	înșiși	înșeși (însele)

Scanned with OKEN Scanner

Atenție! • Se folosesc rar singure, în cazul nominativ, având funcția sintactică de *subiect:*

Înșiși au scris anunțul.

Însumi am investigat acest caz.

• Când pronumele de întărire determină substantive, cu care se acordă în gen, număr și caz, sau pronume personale, cu care se acordă în persoană, gen, număr și caz, devin *adjective pronominale de întărire*, prin conversiune.

Adjectivul pronominal de întărire are funcția sintactică de *atribut adjectival*:

Părinții *înșiși* au venit la teatru.

Ea *însăși* a plecat la concurs.

9. Conjuncția coordonatoare copulativă *și* coordonează două propoziții principale („...trântindu-mi-l îl băgă în pământ până la gât *și*-i puse piciorul pe cap, ținându-l așa").

B. Total – 12 puncte

10. Cifra fatidică – *trei* („*trei* leșuri de zmeu și *trei* de cal").

11. Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă:

Greuceanu i-a zis corbului să-i aducă un cioc de apă dulce și-i va da de mâncare trei leșuri de zmeu și trei de cal.

Reține! Când se redă un dialog în **vorbire indirectă**:

• se renunță la linia de dialog, la două puncte, la ghilimele, la semnul întrebării sau al exclamării;

• se produc modificări ale enunțării:

– cuvintele rostite de vorbitori sunt introduse prin cuvinte de declarație;

– se fac schimbări ale persoanei (verbele se folosesc la persoana a III-a, pronumele de persoana a III-a le înlocuiesc pe cele de persoana I și a II-a);

– dacă e posibil, cuvintele vorbitorilor se redau în ordinea în care au fost rostite.

12. Figură de stil – hiperbola („...îl băgă în pământ până în gât").

13. Caracteristici ale operei epice:

• prezența naratorului;

• relatarea unor întâmplări (acțiunea);

• prezența personajelor etc.

14. Textul citat aparține unui basm deoarece:

• are trăsăturile unei opere epice;

• conține formule specifice basmului;

• realul se interferează cu fantasticul;

• deznodământul are valoare etică (morală).

De reținut!

Adjectivele pronominale de întărire se acordă cu substantivul determinat:

• **băiatul însuși;**	• **mamei înseși;**	• **Maria însăși;**
• **fetele însele;**	• **sportivii înșiși;**	• **mie însumi** (masc.);
• **ție înseți** (fem.);	• **nouă înșine** (masc.);	• **vouă însevă** (fem.).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 22

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *îm-pă-rat; fru-mu-se-țea; pu-ter-nic; pri-ci-nă.*
2. Cuvintele *frumusețea* și *împărătească* s-au format prin derivare cu sufixe.
3. Verbe la condițional-optativ: *n-ar fi fost, nu s-ar povesti.*
4. I-*ar plăcea* o carte de aventuri.

Reține! Modul **condițional-optativ** exprimă o acțiune dorită, a cărei realizare este condiționată.

• Se formează cu următoarele forme ale verbului auxiliar *a avea:*

	singular	plural
persoana I:	aș	am
persoana a II-a:	ai	ați
persoana a III-a:	ar	ar

• *Timpurile* modului condițional-optativ:

– *prezentul* exprimă o acțiune realizabilă în prezent sau în viitor;

a lua

aș lua	am lua	(formele auxiliarului
ai lua	ați lua	*a avea* + infinitivul
ar lua	ar lua	verbului de conjugat).

– *perfectul* exprimă o acțiune ireală în trecut;

a lua

aș fi luat	am fi luat	(condiționalul-optativ
ai fi luat	ați fi luat	prezent *a fi* + participiul
ar fi luat	ar fi luat	verbului de conjugat).

Exemple: Dacă *ai vrea* și tu *ai învăța.*
ai vrea, ai învăța – condițional-optativ, prezent;
Aș fi venit, dacă *aș fi fost invitat.*
aș fi venit, aș fi fost invitat – condițional-optativ, perfect.

Atenție! • Să nu confundăm formele **ai, ați** ale verbului auxiliar **a avea,** cu ortogramele **a-i, a-ți** sau cu **ai** – articol genitival.

• Se conjugă corect la condiționalul-optativ, prezent, verbele:

a părea (a apărea)	*a deveni*
aș *părea*	aș *deveni*
ai *părea*	ai *deveni*
ar *părea*	ar *deveni*
am *părea*	am *deveni*
ați *părea*	ați *deveni*
ar *părea*	ar *deveni*

➢ Ți-ar *plăcea* **nu** ți-ar place.

5. Valoarea morfologică a cuvintelor:
are să se bată – verb predicativ; *dânsul* – pronume personal;
o – articol nehotărât; *mare* – adjectiv propriu-zis.

Scanned with OKEN Scanner

6. Gradele de comparație ale adjectivelor:
frumoasă – pozitiv; *mai frumoasă* – comparativ de superioritate.
7. Funcția sintactică a cuvintelor *împărat mare și puternic* – apoziție dezvoltată.
8. Propoziție cu subiect neexprimat inclus: Ne gândim mult la tine. [noi]
9. Propoziții subordonate circumstanțiale de scop:
„...ca s-o vadă..."; „...să se desfăteze de frumusețea ei..."

Reține! **Propoziția subordonată circumstanțială de scop (finala)** corespunde complementului circumstanțial de scop și arată scopul în vederea căruia se desfășoară acțiunea exprimată de verbul regent.

Am pornit prin pădure *să culegem ciuperci.*

- *Întrebările finalei:* în ce scop? cu ce scop?
- *Elemente regente:*
  – locuțiune verbală;
  – interjecție.
- *Elemente de relație:*
  – conjuncții subordonatoare: ca să, să, de;
  – locuțiuni conjuncționale: pentru ca să, ca nu cumva să, să nu care cumva să.
- *Elemente corelative:*
  – adverbe de mod: anume, intenționat;
  – locuțiuni adverbiale corelative: de aceea, de asta, pentru aceea.
- *Topica finalei:* poate sta înaintea regentei sau după regentă.
- *Punctuația:*
  – finala antepusă regentei se desparte prin virgulă:
  Ca nu cumva să greșesc, am renunțat.
  Ca să reușească, s-a antrenat zilnic.
  – finala se desparte prin virgulă când stă după regentă, doar când are un corelativ:
  De aceea a venit, *să te cunoască personal.*
  De asta voi fi corect, *ca nu cumva să pierd totul.*

B. Total – 12 puncte

10. Formulă specifică basmului – „A fost ce-a fost că dacă n-ar fi fost nu s-ar povesti."
11. Momentul subiectului – expoziționea.
12. Genul epic; specia literară – basm cult.

Reține! **Basmul** este operă epică în proză și, mai rar, în versuri;
– este cultivat în literatura populară și cultă;
– narațiune amplă, în care se interferează realul și fantasticul, basmul prezintă lupta dintre bine și rău, cu victoria primului;
– sunt narate întâmplări neobișnuite ale unor personaje imaginare cu trăsături excepționale;
– conține formule inițiale, mediane și finale;
– acțiunea respectă momentele subiectului; deznodământul are valoare etică, moralizatoare;
– apare cifra fatidică (magică) trei;
– personajele se metamorfozează pentru a reveni apoi la starea lor inițială;
– personajele sunt reale și fantastice;

Scanned with OKEN Scanner

• moduri de expunere: narațiunea;
dialogul;
descrierea;
• figuri de stil folosite: personificarea;
antiteza;
hiperbola etc.

Reține! Cel mai cunoscut culegător român de basme este Petre Ispirescu. Basmele culese de tipograful bucureștean („Pasărea măiastră", „Aleodor împărat", „Prâslea cel Voinic și merele de aur") exprimă concepția poporului nostru despre viață, dreptate, cinste, adevăr.

13. Trăsături ale narațiunii:
• evenimentele sunt povestite într-o succesiune logică;
• prezența naratorului și a personajelor.

Reține! **Modurile de expunere** sunt:
▪ *narațiunea* prezintă întâmplările în succesiune;
– elementele narațiunii:
• *autorul* – persoana reală care selectează aspectul din realitatea obiectivă și creează opera epică;
• *naratorul* – vocea care narează evenimentele la persoana I sau la persoana a III-a;
• *personajele* – creații ale imaginației autorului, în realizarea cărora acesta pornește de la modele (persoane) din realitate;
▪ *descrierea* – prezintă trăsăturile deosebite ale unui personaj (portretul literar) sau caracteristicile semnificative ale unui aspect din natură (tabloul în versuri și în proză), ale unui obiect etc.;
▪ *dialogul* – prezintă conversația personajelor;
– este specific genului dramatic;
– apare și în operele epice;
▪ *monologul* – este discuția cu sine însuși;
– este folosit în operele lirice, epice sau dramatice.

14. Formula inițială a basmului „A fost ce-a fost..." are rolul de a capta atenția cititorului și de a-l introduce pe acesta într-o lume fabuloasă.

De reținut!
Paronime:
• **aliniat – alineat;**
• **lacună – lagună;**
• **fisă – fișă;**
• **original – originar;**
• **atlas – atlaz;**
• **a însera – a insera;**
• **test – text;**
• **liniar – linear;**
• **compliment – complement;**
• **oral – orar;**
• **solidar – solitar;**
• **a erupe – a irupe;**
• **a adapta – a adopta;**
• **a proveni – a preveni;**
• **indolent – insolent;**
• **numeral – numerar.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 23

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *a-prin-de; mes-cioa-ră; o-chiul; che-sea-ua.*
2. Cuvintele *țigareta, militărește, mescioară* s-au format prin derivare cu sufixe; cuvântul *orice* s-a format prin compunere (contopire).
3. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   militărește – adverb de mod; *orice* – adjectiv pronominal nehotărât;
   care – pronume relativ; *unui* – articol nehotărât.
4. Subiectele: *eu* – subiect simplu; *mama* – subiect simplu;
   „...îmi zice..." – subiect neexprimat subînțeles [ea];
   „– Scuipă-l..." – subiect neexprimat inclus [tu].

Reține! **Subiectul** este partea principală de propoziție despre care se spune ceva cu ajutorul predicatului.

- *Tipuri de subiect:*
  - subiectul *exprimat:*
    – simplu: *Clopotul* bate tare.
    – multiplu: *Ionela și Viorel* învață.

Atenție! Subiectul se exprimă prin:
– substantiv comun, substantiv propriu și locuțiune substantivală:
Cerul este albastru.
Dunărea curge învolburată.
„M-or troieni cu drag / *Aduceri-aminte...* " (M. Eminescu);
– pronume: personal: *El* se supără adesea
de politețe: *Dumneata* ești fericit.
posesiv: *Al meu* este cuminte.
demonstrativ: *Aceia* sunt prietenii mei.
interogativ: *Cine* a plecat?
relativ: L-am cunoscut pe băiatul *care* este colegul tău.
nehotărât: *Fiecare* iubește libertatea.
negativ: *Nimeni* nu vorbește.
– numeral: cardinal: *Trei* vor veni.
ordinal: *A doua* se joacă.
– verb: *A citi* este o delectare (infinitiv).
Se aude *cântând (gerunziu).*

  - subiectul *neexprimat:*
    - *inclus* (verbul-predicat este la persoana I sau a II-a):
      Merg încet. Ai venit la timp.
    - *subînțeles* (verbul-predicat este la persoana a III-a):
      Câinele a lătrat toată ziua. Acum tace.
  - subiectul *nedeterminat* (nu se precizează persoana care face acțiunea):
    S-a anunțat la radio.

Atenție! Subiectul poate sta înainte sau după predicat.
Subiectul și predicatul **nu** se despart prin virgulă.

Scanned with OKEN Scanner

5. Va fi bine / *dacă îl vei vizita.* – subordonată subiectivă
va fi bine – expresie verbală impersonală.

Reține! **Propoziția subordonată subiectivă** (SB) îndeplinește rolul de subiect al regentei.

• Elementul regent al subiectivei poate fi:
– verb și locuțiune verbală predicative, la diateza activă sau pasivă, fără subiect:
Vorbește / cine poate.
– verbe și expresii verbale impersonale:
Trebuie / să continuăm căutarea.
S-a aflat / cine pleacă.
E rău / de nu veniți.
– adverbe și locuțiuni adverbiale cu valori predicative:
Firește / că vine.
Fără îndoială / că știu.
– interjecții predicative: Iată / cine a sosit.

• *Topica:* – subiectiva precede regenta când determină un verb personal fără subiect:
Cine se scoală de dimineață / departe ajunge.
Oricine a jucat / a câștigat.
– subiectiva stă după regentă când determină verbe impersonale, expresii verbale impersonale și adverbe predicative:
Îmi convine / că pleci.
Este bine / că înveți.
Pesemne / că s-au înțeles.

• *Punctuația:* subiectiva *nu* se desparte prin virgulă de propoziția regentă.

Atenție! • Prin expansiune, subiectul se transformă în subordonata corespunzătoare: subiectiva.
Leneșul nu mănâncă.
Cine este leneș / nu mănâncă.
• Prin contragere, subiectiva devine subiect:
Ce este frumos / place tuturor.
Frumosul place tuturor.

6. Funcția sintactică a cuvintelor:
țigareta – complement direct; *o* – complement direct.

Reține! **Complementul** determină verbe, adverbe, adjective, interjecții, locuțiuni verbale.

▪ *Clasificare:* – complementele sunt:
• necircumstanțiale:
– direct;
– indirect;
– de agent;
• circumstanțiale: de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop etc.

Scanned with OKEN Scanner

▪ **Complementul direct** este partea secundară de propoziție care arată obiectul asupra căruia se exercită o acțiune.

▪ Întrebările complementului direct sunt: pe cine? ce?

▪ Termenul regent poate fi:

- un verb tranzitiv;
- o locuțiune verbală tranzitivă;
- o interjecție tranzitivă.

▪ Se exprimă prin:

- substantiv în cazul acuzativ:
  Am cules *mere*. Îl cunosc *pe Mihai*.
- pronume cu sau fără prepoziția *pe:*
  Te-am rugat *ceva*.
- verbe la modurile nepersonale (infinitiv, supin, gerunziu):
  A auzit *strigând* ajutor.
- numeral (cardinal sau ordinal):
  Am primit *douăzeci* de trandafiri.

• *Topica:* complementul direct stă după termenul regent.

• *Punctuația:* nu se desparte prin virgulă de cuvântul determinat.

7. Fac *orice* pentru tine. (complement direct)
8. Contragerea: „…*a*-i *împrumuta* foc".

Reține! **Propoziția subordonată completivă directă** determină un verb tranzitiv din propoziția regentă, îndeplinind rolul complementului direct față de acesta.

• *Întrebările* completivei directe sunt: pe cine? ce?

• *Termenul regent* poate fi:

– verb tranzitiv;
– locuțiune verbală tranzitivă;
– interjecție predicativă: iată, iacă, uite.

• *Elemente de relație:*

– conjuncții subordonatoare: că, să, ca să, dacă, de;
– pronume relative: care, cine, ce, ceea ce, cât;
– pronume nehotărâte: oricine, orice, oricât;
– adverbe relative: unde, când, cum.

• *Topica:* completiva directă poate sta:

– înaintea regentei;
– după regentă, de obicei.

• *Punctuația:* – când stă după regentă, completiva directă nu se desparte prin virgulă:
Uite *că te-am găsit.*
Știe *ce vrea.*
Am povestit tuturor *cum a fost în vacanță.*

Scanned with OKEN Scanner

Atenție! Propoziția completivă directă se contrage într-un complement direct:

Nu îndrăznea *să răspundă.* (CD)
Nu îndrăznea *a răspunde.* (cd)
M-a întrebat *ce poezie am recitat.* (CD)
M-a întrebat *poezia.* (complement direct).

9. Eu nu știu [1]/ ce trebuie [2]/ să fac. [3]/
P_1 – principală regentă;
P_2 – subordonată completivă directă – *ce*
P_3 – subordonată subiectivă – *să*

B. Total – 12 puncte

10. Modurile de expunere sunt narațiunea și dialogul.
11. Momentul subiectului – desfășurarea acțiunii.
12. Comparație: „...fumând, ca orice militar, se plimbă...".
13. Genul epic; specia literară – schița.

Reține! **Schița** este operă epică în proză, de mici dimensiuni, cultivată numai în literatura cultă;

- prezintă un episod semnificativ din existența unui personaj sau a mai multor personaje;
- acțiunea este simplă, liniară și respectă momentele subiectului;
- derularea evenimentelor este rapidă;
- timpul desfășurării acțiunii este scurt, spațiul este limitat;
- personajele sunt puține și gravitează în jurul personajului principal care este caracterizat prin trăsăturile lui esențiale devenind un personaj-tip.

Modurile de expunere dominante sunt narațiunea și dialogul;

- dialogul este o modalitate de caracterizare a personajelor, conferind culoare și dinamism pasajelor contextuale;
- elementele descriptive sunt rare și slab reprezentate, oferind detalii asupra prezenței personajelor.

Figuri de stil:
– epitete folosite în realizarea portretului fizic;
– antiteza (contrastul aparență – esență) etc.

14. Autorul se confundă cu naratorul – personaj implicat în derularea acțiunii.

De reținut!

Cuvintele următoare se despart în silabe astfel:

- **atlas / a-tlas;**
- **atlet / a-tlet;**
- **ogradă / o-gra-dă;**
- **sculptor / sculp-tor;**
- **anticariat / an-ti-ca-ri-at;**
- **bibliografie / bi-bli-o-gra-fi-e;**
- **februarie / fe-bru-a-ri-e;**
- **transcriere / tran-scri-e-re;**
- **astfel / ast-fel;**
- **sandviș / sand-viș.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 24

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte
1. Cuvinte derivate cu sufix: *tufiş, aripioarele.*
2. *privighetoarea* – 14 litere, 13 sunete.
3. Forme literare: *văd, răchită.*
4. Am plecat *la pescuit.* (modul supin)

Reţine! **Modul supin** exprimă numele acţiunii sau al stării, scopul acţiunii ori arată pentru ce acţiune este destinat un obiect.
- Se formează din participiu precedat de diferite prepoziţii: de, la, pentru, de la, după.
- Supinul îndeplineşte diferite funcţii sintactice:
  Uneltele *de pescuit* sunt noi. (atribut verbal)
  S-a apucat *de cules* strugurii. (complement indirect)
  A venit *pentru cosit.*
  Am plecat *la arat.* } (complement circumstanţial de scop)
- Prin conversiune, supinul devine substantiv:
  Mersul pe jos este sănătos.

5. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   acolo – adverb de loc; *într-* – prepoziţie cu regim cazual de acuzativ;
   un – articol nehotărât; *tufiş* – substantiv colectiv.
6. *lăsasem* – indicativ, mai mult ca perfect, conjugarea I;
   să ştii – conjunctiv, prezent, conjugarea a IV-a;
   a furat – indicativ, perfect compus, conjugarea I;
   văz – indicativ, prezent, conjugarea a II-a.
7. Complemente circumstanţiale de loc: *acolo, într-un tufiş, mai departe, pe jos.*

Reţine! **Complementul circumstanţial de loc** este partea secundară de propoziţie care arată locul unde se petrece o acţiune.
- Răspunde la întrebările: unde? de unde? până unde? încotro?
- Elementul regent:
  - verb la un mod personal sau nepersonal;
  - locuţiune verbală predicativă;
  - adverb de loc;
  - adjectiv;
  - interjecţie predicativă.
- Se exprimă prin:
  - substantiv în cazul acuzativ cu prepoziţie şi locuţiune prepoziţională:
    Am venit *de la câmpie.*
    Ne-am oprit *aproape de şcoală.*
  - substantiv în cazul genitiv precedat de o prepoziţie sau de o locuţiune prepoziţională cu regim de genitiv:
    Noaptea aţi petrecut-o *împrejurul focului.*
    S-au întâlnit *în faţa blocului.*

Scanned with OKEN Scanner

• numeral cu prepoziție: Veneau *înapoia celor doi.*
• pronume: Au pus crengi *în jurul lui.*
• adverb sau locuțiune adverbială de loc, cu sau fără prepoziție:
Aici ne-am cunoscut. Locuieşte *în spate.*

Atenție! Să nu confundăm:
• complementul circumstanțial de loc construit cu prepoziția *asupra* în cazul genitiv, cu complementul indirect construit cu aceeaşi prepoziție în genitiv:
Asupra pădurii s-au strâns nori grei. (asupra = indică locul);
S-a repezit *asupra noastră.* (asupra = contra, împotriva).
• *Topica:* complementul circumstanțial de loc poate sta după cuvântul determinat, dar şi înaintea acestuia.
• *Punctuația:* – când stă după regent nu se desparte prin virgulă;
– când precede regentul şi se insistă asupra lui, complementul circumstanțial de loc se desparte prin virgulă:
Acolo, în față, s-a oprit obosit.

8. Subordonată circumstanțială de loc: *unde o pusesem.*

Reține! **Propoziția subordonată circumstanțială de loc** arată locul sau spațiul în care se desfăşoară acțiunea din propoziția regentă şi corespunde, în frază, complementului circumstanțial de loc, din propoziție.
• *Întrebările:* unde? de unde? de pe unde? până unde? pe unde? încotro? dincotro?
• *Elementele regente:*
– verb;
– locuțiune verbală;
– expresie verbală impersonală;
– locuțiune adverbială de loc;
– interjecție predicativă.
• *Elemente de relație:*
– adverbe relative, cu sau fără prepoziții: unde, încotro, dincolo;
– adverbe nehotărâte: oriunde, orideunde, oriîncotro;
– pronume relative şi nehotărâte, cu prepoziții sau locuțiuni prepoziționale: către cine, către ce, spre oricine, spre ce, în dreptul cui, la cine etc.
• *Element corelativ:* adverbul *acolo.*

Atenție! Uneori, adverbul relativ *unde* formează un tot împreună cu adverbul *acolo:*
S-au oprit *acolo unde au hotărât.*
•*Topica şi punctuația:*
– propozițiile circumstanțiale de loc stau, de obicei, după regentă şi nu se despart prin virgulă de aceasta:
Pune cartea *unde vrea.*

Scanned with OKEN Scanner

– antepuse regentei, se despart prin virgulă de aceasta, dacă vorbitorul nu intenționează să evidențieze conținutul lor:
Unde au plecat ei, noi nu vom merge.
– antepuse regentei, având un corelativ în regentă, propozițiile circumstanțiale de loc se despart prin virgulă de aceasta:
Unde îl cauți, acolo îl vei găsi.
– intercalate în regentă, se despart prin virgula:
Din poiană, *de unde veniți voi,* de acolo se aude cântecul privighetorii.

9. Regentul subordonatelor subiective – verbul impersonal, unipersonal – *trebuie.*

B. Total – 12 puncte

10. Modurile de expunere: narațiunea și monologul.
11. Narațiunea este la persoana I.
12. Figura de stil – inversiune / epitet personificator.
13. Trăsături ale operei epice:
- prezența naratorului și a personajelor;
- acțiunea / derularea întâmplărilor într-o succesiune logică.

Reține! **Opera epică**

Caracteristici: autorul – naratorul – personajele – acțiunea;
– acțiunea – derularea faptelor / întâmplărilor;
– narațiunea la persoana a III-a sau la persoana I;
– comunicarea se face prin întâmplări și personaje;
– exprimarea este dominant obiectivă.
Operele epice pot fi populare sau culte, în versuri sau în proză.

14. Impresionat de sfârșitul tragic al privighetorii, autorul participă afectiv la relatarea întâmplării. Narațiunea la persoana întâi este subiectivă și emoționează.

De reținut!

Cuvinte formate prin derivare cu prefixe:

- **extrafin;**
- **excentric;**
- **hipersensibil;**
- **hiposensibilitate;**
- **ilogic;**
- **incorect;**
- **împovăra;**
- **înnegri;**
- **întrevedea;**
- **infrastructură;**
- **interșcolar;**
- **intramuscular;**
- **nedreptate;**
- **postliceal;**
- **preziuă.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 25

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvânt derivat cu prefix: *nesfârşit*;
   cuvânt derivat cu sufix diminutival: *norişori*.
2. *păr<u>eau</u>* – triftong; *monoton<u>ia</u>* şi *prieten<u>ia</u>* – vocale în hiat; *cav<u>ou</u>* – diftong.
3. Cuvintele *monotonia* şi *miraculoase* fac parte din masa (restul) vocabularului.
4. Funcţia sintactică a cuvintelor: *singură* – complement circumstanţial de mod; *aia* – atribut adjectival.

Reţine! **Complementul circumstanţial de mod** este partea de propoziţie care arată modul cum se desfăşoară o acţiune sau felul în care este prezentată o însuşire.

- Întrebările complementului circumstanţial de mod sunt: cum? în ce mod? cât (de)?
- Elementul regent poate fi:
  – verb;
  – adjectiv;
  – adverb;
  – locuţiune verbală;
  – interjecţie predicativă.
- Se exprimă prin:
  – substantiv în acuzativ: Îl privea *cu dragoste*.
  – adverb / locuţiune adverbială de mod: Dansează *frumos*.
  – verb la infinitiv sau la gerunziu: Merge *fără a privi* înapoi.
  – interjecţie: Şi uşa de la intrare se auzea *trosc! trosc!*
- *Topica*: stă înainte sau după termenul regent.

Atenţie! Să nu confundăm complementul circumstanţial de mod cu complementul circumstanţial de loc, exprimate prin acelaşi adverb:
Spune *mai departe!* (= în continuare) – complement circumstanţial de mod;
Fugi *mai departe!* (= mai încolo) – complement circumstanţial de loc.

5. Andrei păşea *încet*. (complement circumstanţial de mod)
6. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   deasupra – adverb de loc; *albastru* – adjectiv propriu-zis;
   şi – conjuncţie coordonatoare; *de* – prepoziţie simplă.
7. Avionul zbura *deasupra* munţilor. (prepoziţie cu regim cazual de genitiv)
8. Locuţiune prepoziţională: *faţă de*; substantiv colectiv: *turma*.
9. Ai trecut pe lângă ea */**ca şi cum** n-ai fi văzut-o niciodată.* (subordonată circumstanţială de mod)

Reţine! **Propoziţia subordonată circumstanţială de mod (CM)** arată cum se desfăşoară acţiunea sau cum se prezintă o însuşire din regentă şi poate fi contrasă în partea de propoziţie corespunzătoare – complementul circumstanţial de mod.

Scanned with OKEN Scanner

• *Întrebările modalei:* cum? în ce fel?
în ce măsură? cât?
în ce mod? cât de? etc.

• *Elementul regent* poate fi:
– verb/locuțiune verbală;
– adjectiv calificativ,
– adverb de mod/ locuțiune adverbială de mod.

• *Elemente de relație:*
– adverbe relative: cum, precum, cât;
S-a comportat *după cum i s-a cerut.*
– conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare: fără să, parcă, ca și cum, cu cât, pe măsură ce;
Am plecat *fără să vă mai anunț.*

• *Adverbe corelative și locuțiuni adverbiale corelative:* așa, atât, astfel, în aceeași măsură;
S-a sculat devreme *așa cum* mi-a promis.

• *Topica:* modala poate sta înaintea regentei și după aceasta.

• *Punctuația:* – se desparte prin virgulă:
– modala care are în regentă un corelativ adverbial:
Cum vorbiți, așa vi se va vorbi.
– modala al cărei conținut este considerat neesențial pentru acțiunea din regentă:
Premiul la concurs nu se obține așa ușor, *cum crezi.*

B. Total – 12 puncte

10. Comparație: „...casa aia ca un cavou...".

11. Elemente spațiale: *câmpul, cerul.*

12. Figuri de stil – enumerația: „Grădina, camionul, Gigi și Chombe, Marcel și fetele, câmpul nesfârșit și cerul...".

Reține! **Enumerația** constă în înșiruirea unor elemente, fapte, situații, argumente etc. referitoare la aceeași temă sau problemă.

13. Trăsături ale operei epice: • prezența naratorului;
• prezența personajelor;
• derularea evenimentelor într-o succesiune logică.

14. În amintire este păstrată imaginea copilăriei miraculoase: drumurile și zilele petrecute la tanti Aura cu prietenii.

De reținut!

Ureche – *expresii și locuțiuni:*
- **tare de urechi** (surd);
- **într-o ureche** (smintit);
- **a i se lungi urechile** (a-și pierde răbdarea așteptând, a tânji după ceva);
- **a da din urechi** (a mitui);
- **a scăpa ca prin urechile acului** (a scăpa miraculos dintr-o situație dificilă).

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 26

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte monosilabice: *de, ani, să, la* etc.;
   cuvinte plurisilabice: *aproape; şaptesprezece* etc.
2. Formarea cuvintelor:
   şaptesprezece – compunere prin contopire (sudare);
   împodobită – derivare cu prefix şi sufix;
   tăiate – schimbarea clasei gramaticale;
   fiindcă – compunere (contopire).
3. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   fiindcă – conjuncție subordonatoare; *tinere* – adjectiv propriu-zis;
   le – pronume personal; *nuntă* – substantiv comun.
4. Verbe la diateza activă: *era, începuse, nu împlinise, lucrează.*
5. Funcția sintactică a cuvintelor:
   de atunci – complement circumstanțial de timp;
   Marta – subiect simplu.
6. Mi-a spus tot adevărul *la cules* cireşe. (complement circumstanțial de timp)

Reține! **Complementul circumstanțial de timp** este partea secundară de propoziție care arată timpul când se petrece acțiunea.

- Întrebările complementului circumstanțial de timp sunt:
  când? până când?
  de când? cât timp?
- Termenul regent poate fi:
  – verbul;
  – locuțiunea verbală;
  – adverbul de timp;
  – interjecția predicativă.
- Poate fi exprimat prin:
  – substantiv, pronume, numeral în Ac., precedat de o prepoziție sau o locuțiune prepozițională:
  După o scurtă *pauză* continuăm audiția muzicală.
  – substantiv în Ac. fără prepoziție:
  Vara asta a fost foarte cald.
  – substantiv, pronume sau numeral în G., cu una din prepozițiile / locuțiunile prepoziționale: înaintea, în timpul, în vremea, în cursul etc.:
  Ne vom întâlni *în timpul programului.*
  – adverbe / locuțiuni adverbiale de timp cu sau fără prepoziție:
  Acum nu este acasă.
  Vor fi împreună *în curând.*
  – verb la gerunziu sau infinitiv precedat de: până sau înainte de:
  Să te gândeşti bine *înainte de a acționa.*

Scanned with OKEN Scanner

– adjectiv precedat de prepoziție:
Îl cunoaștem *de mic*.

• *Topica:* poate sta atât înaintea elementului regent, cât și după acesta.

• *Punctuația:*
– nu se desparte prin virgulă;
– când complementul circumstanțial de timp exprimat prin verb la gerunziu este așezat la începutul propoziției, se desparte obligatoriu prin virgulă:
Ajungând pe pisc, a putut admira tot peisajul.

Atenție! Să nu confundăm complementul circumstanțial de timp cu:

• complementul circumstanțial de loc precedat de prepoziția *pe:*
Pe traseu a avut multe peripeții. (complement circumstanțial de timp; pe traseu = în timp ce călătorea).
Pe traseu a găsit stânci singuratice. (complement circumstanțial de loc).

• complementul circumstanțial:
– de loc: Ne-am întâlnit *la pescuit.*
– de scop: A plecat *la pescuit.*
– de timp: Ne-a făcut multe destăinuiri *la pescuit.*

▪ Prin expansiune, complementul circumstanțial de timp poate fi dezvoltat în propoziție subordonată circumstanțială de timp.

7. Subordonată circumstanțială de timp: „...când troanele de zestre, împodobite cu flori tăiate în scândură de tei, erau pline de altițe și acoperite cu fel de fel de velințe lucrate cu mult meșteșug".

Reține! **Propoziția subordonată circumstanțială de timp** (temporala) arată timpul în care se petrece acțiunea exprimată de un verb din propoziția regentă.

• *Întrebările* temporalei:
– când? până când?
de când? cât timp?

• *Elementul regent* poate fi:
– verb / locuțiune verbală;
– adverb / locuțiune adverbială de timp;
– interjecție predicativă.

• Elemente de relație:
– adverbul relativ *când* cu sau fără prepoziție și compusele: oricând, orișicând;
Ploaia începe *când nu te aștepți.*
– adverbele relative *cum* (= imediat ce) și *cât* (= cât timp);
Pornim *cum stă ploaia.*
– locuțiuni conjuncționale subordonatoare de timp: înainte să, numai ce, în timp ce, de cum etc.
Imediat ce a pornit l-a cuprins teama.
– adverbe corelative: atunci, pe loc etc.

Scanned with OKEN Scanner

• *Topica:* temporala stă înaintea regentei şi după aceasta.
• *Punctuaţia:*
– când precede regenta, temporala se desparte prin virgulă, dacă nu se insistă asupra ei:
După ce a intrat în sală, a început spectacolul.
– propoziţia temporală intercalată între cuvintele regentei se izolează prin virgule:
Câinele, *cum aude vocea stăpânului,* fuge spre pădure.

Atenţie! Să nu confundăm temporala introdusă prin *când,* cu atributiva introdusă prin acelaşi element de relaţie:
Am plecat / *când ne-au invitat.* (propoziţie temporală)
Am plecat în seara / *când ne-au invitat.* (subordonată atributivă)

8. Am citit romanele al căror autor a fost premiat.
Ai cumpărat haina ai cărei nasturi sunt mai mari.

Reţine! Când stă în cazul genitiv, pronumele relativ se acordă în număr şi în gen cu două substantive (acordul încrucişat): **articolul genitival** din componenţa pronumelui relativ se acordă cu cel de-al doilea substantiv, iar pronumele **care** se acordă cu primul substantiv.

9. Subordonată predicativă: „...să le facă mireselor daruri de nuntă".

B. Total – 12 puncte
10. Naraţiunea este la persoana a III-a.
11. Zestrea unei tinere fete constă în „altiţe" şi „velinţe".
12. Figură de stil – enumeraţia: „Marta lucrează mereu, ţese, coase şi aruncă flori...".
13. Genul epic; specia literară – *nuvelă.*

Reţine! **Nuvela** este operă epică cultă în proză, de dimensiuni medii:
• prezintă conflicte sociale şi morale puternice;
• tematica abordată este complexă, mai complicată decât în schiţă;
• acţiunea se derulează într-un timp mai îndelungat, în acelaşi spaţiu sau în locuri diferite;
• evenimentele sunt prezentate obiectiv, în ordine cronologică;
• momentele subiectului se succed firesc, sau într-o altă ordine preferată de autor;
• personajele sunt surprinse în mediul lor de viaţă, într-un context social şi istoric determinant;
• personajul principal este caracterizat complex, devenind simbol pentru o colectivitate, intrând într-o tipologie.

Scanned with OKEN Scanner

Moduri de expunere: narațiunea;
dialogul;
descrierea.
Figuri de stil: epitete; enumerația; comparații; repetiția; antiteza etc.

14. Tânăra nevastă cu hărnicie și generozitate pregătește daruri pentru mirese, asigurându-le acestora un suport material în noua căsnicie.

De reținut!

Sinonime neologice:

- **sigur – cert;**
- **a abate – a devia;**
- **belșug – abundență;**
- **mlădios – flexibil;**
- **oboseală – surmenaj;**
- **înălțime – altitudine;**
- **dezvinovățire – disculpare;**
- **dărnicie – generozitate;**
- **a amâna – a tergiversa;**
- **a așeza – a amplasa;**
- **întâmplare – episod;**
- **destăinuire – confesiune;**
- **rușinos – dezonorant;**
- **zadarnic – inutil;**
- **călare – ecvestru;**
- **a pârî – a denunța.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 27

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte care conţin vocale în hiat: *Emanuel, aer, mucegăită.*
   Cuvinte care conţin diftongi: *mirosea, zăceau, aproape* etc.

2. Termenii din familia lexicală a substantivului *lumină: luminos, luminat, neluminat* etc.

3. Predicatele: *se găsi* – predicat verbal;
   părea mai veche şi mai mucegăită – predicat nominal.

4. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   câteva – adjectiv pronominal nehotărât;
   deschişi – adjectiv de proveniență participială;
   urmărind – verb la gerunziu; *leneşă* – adjectiv propriu-zis.

5. Magazinul era plin *de produse* de panificație. (complement indirect)

6. Funcția sintactică a cuvintelor: *uşa* – complement direct; *care* – subiect simplu; *îi* – complement indirect; *fusese indicată* – predicat verbal.

Reține! **Complementul indirect** este partea secundară de propoziție care arată obiectul căruia i se atribuie o acțiune, o însuşire sau o caracteristică.

- Întrebările complementului indirect sunt:

cui?	despre cine?	de cine?	pentru cine?
cu cine?	despre ce?	de ce?	pentru ce?
cu ce?	contra cui?	asupra cui?	împotriva cui?

- Se construiesc cu complemente indirecte:
  – verbe: a se gândi; a se teme;
  a se pricepe; a consta;
  a se bucura; a rezulta;
  – expresii verbale şi adjective:
  a fi demn; a fi mândru;
  a fi satisfăcut; a fi dispus etc.

- Complementul indirect se exprimă prin:
  – substantiv, pronume, numeral:
  - în Ac., cu prepoziție / locuțiune prepozițională:
    Am povestit *despre vacanță.*
    Nu aveți *față de noi* nici o reținere?
  - în D., fără prepoziție:
    Lui nu-*i* place nimic.
  - în G., cu prepoziție (asupra, contra, împotriva):
    Ne pronunțăm ferm *împotriva drogurilor.*
  - verbe la moduri nepersonale (infinitiv, supin, gerunziu):
    M-am săturat *de săpat.*
  - adjectiv propriu-zis în Ac., însoțit de o prepoziție:
    Din bogat a ajuns sărac.

Scanned with OKEN Scanner

• *Topica:* complementul indirect stă atât înainte, cât şi după elementul (termenul) regent.

• *Punctuația:* nu se desparte prin virgulă, indiferent de locul față de regent.

Atenție! ▪ Să nu confundăm complementul indirect în cazul D. cu dativul etic (fără funcție sintactică) sau cu dativul posesiv (cu funcție sintactică de atribut pronominal):

Ți-am făcut o favoare. *ți-* = complement indirect.

„Ei se sfătuiră / ...Ca să *mi*-l omoare..." (*Mioriția*)

mi = dativ etic, fără funcție sintactică.

Fața-*mi* strălucea în razele lunii.

-mi = dativ posesiv, atribut pronominal.

▪ Complementul indirect poate fi confundat cu:

– un complement circumstanțial de loc:

Ne gândim *la voi.* (complement indirect)

Vom veni *la voi.* (complement circumstanțial de loc).

– un complement circumstanțial de cauză:

Se bucură *de reuşita* noastră. (complement indirect)

Gemea *de durere.* (complement circumstanțial de cauză).

7. Neologisme – *vag, solemn, comode, subit.*
8. Verb la diateza activă: *urcă;*
   verb la diateza pasivă: *fusese indicată.*
9. Şi-a adus aminte cu greu/*de ce venise.* (subordonată completivă indirectă).

Reține! **Propoziția subordonată completivă indirectă (CI)** corespunde, în frază, complementului indirect din propoziție.

• *Întrebările* completivei indirecte sunt:

cui?	pentru cine?
despre cine?	pentru ce?
despre ce?	cu cine?

• *Elemente regente:*

– verb;	– adjectiv;
– locuțiune verbală;	– adverb;
	– interjecție.

• *Elemente de relație:*

– conjuncții subordonatoare: să, că, ca să, dacă, de;

– pronume relative: care, cine, ce, ceea ce, cât;

– pronume nehotărâte: oricare, oricine, orice (în dativ sau acuzativ cu prepoziție);

– adverbe relative: când, unde, cum, cât;

– locuțiuni adverbiale relative.

Scanned with OKEN Scanner

• *Topica:* completiva indirectă poate sta:
– înaintea regentei:
Oricui vrea [1]/ îi acord ajutorul.[2]/
P_1 – CI – oricui;
P_2 – PPr
– după regentă:
S-a întrebat [1]/ dacă să aştepte.[2]/
P_1 – PPr;
P_2 – CI – dacă.
• *Punctuaţia:* nu se desparte prin virgulă de regentă
Nu ne-am încumetat [1]/ să urcăm.[2]/
P_1 – PPr;
P_2 – CI – să.
– când este intercalată se desparte prin virgule de regentă.

B. Total – 12 puncte

10. Epitet – „o claritate *albastră* şi *nesigură*…”.
11. Momentul subiectului – desfăşurarea acţiunii.

Reţine! **Subiectul** operei literare constă în succesiunea logică a evenimentelor (fapte, întâmplări) care constituie conţinutul textului.
Momentele subiectului sunt: • expoziţiunea;
• intriga;
• desfăşurarea acţiunii;
• punctul culminant;
• deznodământul.
Unele opere literare au expoziţiune amplă, altele nu respectă ordinea de mai sus (inversează expoziţiunea cu intriga etc.).

12. Figuri de stil: enumeraţie, epitet.
13. Trăsături ale operei epice:
• prezenţa naratorului;
• naraţiunea la persoana a III-a.
14. Gestul personajului se vrea o reacţie firească la aspectul/atmosfera încăperii în care intrase.

De reţinut!

Se scrie şi se pronunţă:
• **dez: dezveli, dezlega, dezarma, dezminţi;**
• **bez: beznă, bezmetic;**
• **iz: a izgoni, a izbi;**
• **răz: războinic, a răzbate, răzgândit, răzvrătire;**
• **cc: accelerat, accident, acces, accesibil;**
• **nn: a înnopta, înnodat, înnoire, înnorat;**
• **rr: interregional;**
• **ss: transsiberian.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 28

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Silabe accentuate: *însemná* – ultima silabă; *dómnul, făcúsem, pátru* – penultima silabă.

2. Cuvinte derivate: *intrare, maimuțări.*
   Cuvinte compuse: *altcineva, cineva.*

3. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   păi, bă, ei – interjecții; *ce* – adjectiv pronominal interogativ.

4. Pronume nehotărâte: *unii, alții*;
   adjective pronominale nehotărâte: *unor, altor.*

5. *Din cauza altcuiva* am plâns – complement circumstanțial de cauză.

Reține! **Complementul circumstanțial de cauză** este partea secundară de propoziție care arată cauza unei acțiuni, a unei stări sau a unei însușiri.

• *Întrebările* complementului circumstanțial de cauză:
  – din ce cauză?
  – din ce pricină?

• *Elemente regente:*
  – verb la mod personal sau nepersonal;
  – adjectiv propriu-zis sau de proveniență participială.

• Complementul circumstanțial de cauză se exprimă prin:
  – substantiv, pronume, numeral, în cazul:
    ▪ acuzativ, precedat de prepozițiile și locuțiunile prepoziționale de, din, dintre, pentru, din cauză;
      A fost pedepsită *pentru neascultare.*
    ▪ genitiv, precedat de locuțiunile prepoziționale din cauza, din pricina:
      Din cauza lor m-am îmbolnăvit.
  – adjectiv, precedat de prepoziție sau locuțiune prepozițională:
      De obosită, avea fața palidă.
  – verb la modul gerunziu:
      Văzând asta, s-a supărat.
  – locuțiune adverbială:
      Bătea vântul și *de aceea* am mers mai încet.

• *Topica*: complementul circumstanțial de cauză stă înaintea regentului, dar și după acesta.

• *Punctuația*: se despart obligatoriu prin virgulă:
  – complementele circumstanțiale de cauză care fac parte din construcții gerunziale sau participiale:
      Îmbolnăvindu-te, nu ai mai plecat în tabără.
  – complementele circumstanțiale de cauză exprimate prin adjective antepuse regentului:
      Bucuroasă, Monica a revenit la tine.

Scanned with OKEN Scanner

6. Locuțiune prepoziționlă: *în fața*;
adverb de mod fără funcție sintactică: *mai* (Am *mai* angajat...).

Reține! **Adverbele de mod** care nu au funcție sintactică sunt:
- de precizare – chiar, tocmai;
- de restricție – măcar, încaltea;
- de exclusivitate – doar, numai.

7. Vreau [1]/ să muncesc[2]/, i-am spus[3]/, d-aia am şi venit la dumneavoastră.[4]/
P_1 – principală regentă; P_3 – principală incidentă;
P_2 – completivă directă; P_4 – principală.

8. Felul predicatelor: *a muncit* – predicat verbal; *să urmez* – predicat verbal; *să ajung frizer* – predicat nominal; *nu era nevoie* – predicat nominal.

9. Subordonată circumstanțială de cauză: „fiindcă nu vedeam...".

Reține! **Propoziția subordonată circumstanțială de cauză** arată cauza unei acțiuni sau a unei însuşiri din propoziția regentă.

- Cauzala corespunde complementului circumstanțial de cauză:
  Nu am venit *din cauza ploii.*
  Nu am venit *deoarece a plouat tare.*
- *Elemente de relație:*
  – conjuncții şi locuțiuni conjuncționale subordonatoare: fiindcă, deoarece, căci, că, pentru că, din cauză că, din pricină că, din moment ce etc.;
  – adverbe relative: unde, când, cum.
- *Elemente corelative:* de aceea, pentru aceea, de ce etc.
- *Topica:* cauzala poate sta:
  – înaintea regentei: *Fiindcă s-a supărat,* nu a mai vorbit cu noi.
  – după regentă: A tăcut, *întrucât era prea emoționat.*
  – intercalată în regentă: M-a căutat, *pentru că intenționa* să-mi spună ceva.
- *Punctuația:* cauzala se desparte prin virgulă de regentă, indiferent de locul pe care îl ocupă față de aceasta.

B. Total – 12 puncte

10. Repetiție: „vrei să munceşti...", „... am patru clase primare".
11. Modul de expunere dominant: dialogul.
12. Specia literară: *roman*.

Reține! **Romanul** este o creație epică de mare întindere în proză, care abordează o problematică complexă.

- Acțiunea este amplă, se desfăşoară pe mai multe planuri şi se dezvoltă dintr-o intrigă complexă.

Scanned with OKEN Scanner

• Romanul prezintă o diversitate tematică:
  – teme istorice;
  – teme sociale;
  – teme filozofice;
  – teme de aventuri;
  – teme de dragoste;
  – teme ştiinţifico-fantastice etc.

• La acţiune participă un mare număr de personaje urmărite în evoluţie, pe o perioadă mai îndelungată de timp.

• Personajele sunt amplu caracterizate, dobândind valoare de simbol pentru o întreagă colectivitate.

• Faptele sunt consemnate obiectiv, relatarea făcându-se, de obicei, la persoana a III-a.

• Subiectul romanului este structurat pe capitole; acestea au titluri sugestive.

• Modurile de expunere se împletesc armonios, dar narațiunea este dominantă.

• Romancierul foloseşte o varietate de elemente de expresivitate artistică.

13. „Viața ca o pradă" este operă literară cultă, deoarece autorul acestui roman este cunoscut (Marin Preda).

14. Tinerii capabili şi ambiţioşi sunt susţinuţi de familie, cu mari eforturi şi sacrificii, pentru a-şi desăvârşi studiile.

De reținut!

Cuvinte formate prin compunere:

- **apă-grea;**
- **tic-tac;**
- **an-lumină;**
- **linge-blide;**
- **aşa-zis;**
- **liber-cugetător;**
- **nou-născut;**
- **proces-verbal;**
- **redactor-şef;**
- **fărădelege;**
- **O.Z.N.;**
- **RENEL;**
- **DEX.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 29

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *su-gru-ma-tă, a-gra-fă; o-bra-jii; sum-bru.*
2. Cuvinte de bază: *ceas* (cesuleț); *cerc* (cercuțe); *slab* (slăbire); *lanț* (lănțișor).
3. Apoziție dezvoltată: „…sora lui papa…".
4. Valoarea morfologică a cuvintelor:
   Hm – interjecție; *arțăgos* – adverb de mod;
   răguşit – adjectiv propriu-zis; *eşti* – verb copulativ.
5. Atribut adverbial: Omul *de acolo* este unchiul tău.

Reține! **Atributul adverbial** se exprimă printr-un adverb, cu sau fără prepoziție, sau printr-o locuțiune adverbială.

Mersul *agale* este preferat de cei bătrâni.
Camera *de alături* este spațioasă.
Lacul *de acolo* pare vrăjit.
Scrisoarea *de ieri* m-a bucurat.
Mersul *în spate* este riscant.

6. Virgulele delimitează un substantiv în cazul vocativ (Aglae) şi o propoziție principală incidentă (lămuri bătrânul…).
7. Funcția sintactică a cuvintelor:
   Otilia – subiect simplu; *pe Felix* – complement direct;
   în fața femeii – complement circumstanțial de loc;
   mai mature – atribut adjectival.
8. Dorința *de a intra* la liceul preferat o copleşeşte.

Reține! **Atributul verbal** se exprimă prin verb sau prin locuțiune verbală la modurile nepersonale (infinitiv, supin, gerunziu).

Bucuria *de a te vedea* m-a copleşit. (infinitiv)
Problema *de rezolvat* este dificilă. (supin)
Am văzut un stol de porumbei *zburând*. (gerunziu)
Țăranul are plăcerea *de a-şi aduce aminte* întâmplări din tinerețe. (infinitiv)

9. Subordonată temporală: „… în vreme ce ceilalți priveau …".

B. Total – 12 puncte

10. Epitete: „nasul *încovoiat* şi *acut*"; „obrajii *brăzdați* de câteva cute *mari*"; „față *scrutătoare*"; „buzele *subțiri*".
11. Numărul personajelor din fragment este cinci.
12. Trăsături morale: curiozitate maximă, răutate, invidie.

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Personajul literar** reprezintă punctul de vedere al autorului operei literare;

- personajele literare sunt prezente în:
  - opere epice;
  - opere dramatice;
- în narațiuni, personajele sunt:
  - principale;
  - secundare;
  - episodice;
  - individuale;
  - colective.
- personajul literar poate fi caracterizat:
  - direct
    - de autor;
    - de alte personaje;
    - de sine însuşi (autocaracterizare);
  - indirect
    - prin comportament;
    - prin limbajul folosit;
    - prin modul de a gândi şi de a acționa;
    - prin vestimentație;
    - prin relația cu celelalte personaje.

13. Figură de stil: inversiunea („*supărător* glas").
14. Aglae este o persoană rea, acră şi mărginită, cu preocupări mondene.

De reținut!

Serii antonimice:

- **regresiv – progresiv;**
- **pur – impur;**
- **opac – transparent;**
- **ritmic – aritmic;**
- **progres – decadență;**
- **obiectiv – subiectiv;**
- **seriozitate – frivolitate;**
- **major – minor;**
- **profan – sacru;**
- **perfid – sincer.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 30

I. Total – 48 de puncte
A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte derivate cu sufixe: *țelinoase*, *dunărene*;
   cuvinte derivate cu prefixe: *nesfârșitele*, *înfierbântat*.
2. Numărul de litere și de sunete:
   gheață – 6 litere, 4 sunete; *existența* – 9 litere, 10 sunete.
3. Atribute pronominale: *lor* (existența lor); *lui* (suflarea lui).

Reține! **Atributul pronominal** poate fi exprimat prin:
– pronume personal;
– pronume posesiv;
– pronume demonstrativ;
– pronume nehotărât;
– pronume negativ;
– pronume interogativ/relativ.

în cazul:
- acuzativ, cu prepoziție, locuțiune prepozițională (atribut pronominal prepozițional):
  Părerea *despre tine* nu mai contează.
  Viața *alături de voi* este minunată.
- genitiv (atribut pronominal genitival):
  Se gândește la mama *ei*.
  Te preocupă ideea *alor mei*.
- dativ:
  Fața-*i* palidă trăda o grea suferință.

4. Valoarea morfologică a cuvintelor: *aceasta* – pronume demonstrativ de apropiere; *chiar* – adverb de mod, fără funcție sintactică; *ziua* – substantiv comun; *Pantelimon* – substantiv propriu.
5. M-am întors de la cabana *alor tăi*. (atribut pronominal genitival)
6. Funcția sintactică a cuvintelor: *când* – complement circumstanțial de timp; *toamna* – subiect simplu; *ale Munteniei* – atribut substantival genitival; *dunărene* – atribut adjectival.
7. *Toamna* pleacă păsările migratoare (adverb de timp).
8. Subordonată atributivă: „... pe care noi îl numim Muscalul sau Crivățul"; „...care stă pe gânduri de mai multe zile...".

Reține! **Propoziția subordonată atributivă** (AT) corespunde atributului și îndeplinește rolul de atribut pe lângă un substantiv sau un înlocuitor al acestuia din regentă.

Scanned with OKEN Scanner

• *Elemente regente:*
– substantiv;
– pronume;
– părți de vorbire substantivizate.
• *Elemente de relație:*
– pronume relative precedate de prepoziții sau fără prepoziții: care, ce, cine, ceea ce, cât etc.:
Casa *care se vede departe* este a bunicilor mei.
– conjuncții subordonatoare: că, să, ca ... să, dacă:
Simțea nevoia *să spună ceva.*
– adverbe relative: unde, când, cum:
Există momente *când ne decidem greu.*
– pronume nehotărâte: oricare, oricăruia, oricăreia.
• *Topica:* atributiva poate apărea:
– după regentă;
– intercalată.
• *Punctuația:* – propoziția atributivă determinativă (neizolată) nu se desparte prin virgulă de propoziția regentă:
Eu sunt un băiat *care spune adevărul.*
– propoziția atributivă izolată (explicativă) se desparte prin virgulă de regentă:
Felul, *cum îmi vorbește,* mă emoționează.

Atenție! Pronumele relativ are rol sintactic dublu:
• element de relație subordonator;
• parte de propoziție în subordonată atributivă.
Îl prețuim pe omul / *care* spune mereu adevărul.
care – element de relație subordonator;
– subiect simplu în propoziția atributivă.
Binele / *pe care* mi l-ai făcut / nu poate fi uitat.
pe care – element de relație subordonator;
– complement direct.

9. Contragere: „ce-o dezmiardă în răspăr…" – admirator, grijuliu (atribut adjectival).

B. Total – 12 puncte

10. Comparație: „…pământul … înfierbântat ca un cuptor…".
11. Tema – natura, sosirea toamnei în câmpiile Munteniei de la Dunăre.

Reține! **Elementele structurii operei literare:**
• tema (aspectul general, preluat din realitate și transfigurat artistic: zborul, natura, iubirea, copilăria, destinul etc.);
• ideea;
• motivul;
• conflictul;
• subiectul operei literare;

Scanned with OKEN Scanner

- tabloul;
- modurile de expunere;
- personajul;
- procedeele artistice;
- elementele de prozodie (versificație).

12. Figură de stil – personificare.

13. Imagine vizuală: „... vântul dinspre Rusia... mătură cu suflarea lui de gheață nesfârșitele întinderi...".

14. Enunțul prezintă migrația păsărilor călătoare, despărțirea berzei de locuitorii câmpiei dunărene, la suflarea de gheață a Muscalului.

De reținut!

Se scrie și se pronunță:

- **e** (în poziție finală): **alee, idee, poezie, licee;**
- **e** (în poziție inițială): **epocă, eroism, eră, examen;**
- **ă** în cuvintele: **uşă, coajă, naşă, plajă, uriaşă;**
- **a-e: aer, aeroport, aerisi, aerian;**
- **e-e: creez, agreez, reevalua, reeditare;**
- **o-e: poem, poezie, poet;**
- **o-o: alcool, zoologie, coopta, cooperare;**
- **u-e: duel, perpetuez, menuet, duet;**
- **i-i: ştiință, conştiință, ființă, fiind;**
- **e-a: creație, crea, creare, agrea.**

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 31

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Cuvinte care conțin diftongi: *vrea, dumneata, toate, știi*;
   cuvinte care conțin vocale în hiat: împreună, *fie*, pirostriile.

2. Termenii din familia lexicală a adjectivului *tânăr: tinerel, tineret, întinerit, tineresc* etc.

3. Cuvintele *ceva* și *orice* s-au format prin compunere (contopire).

4. Pronume nehotărâte: *ceva, orice.*

Reține! **Pronumele nehotărât** înlocuiește un substantiv fără a da o indicație precisă despre obiectul denumit de acesta.

• *Clasificare*:

– simple: unul, una, unii, unele, altul, alta, alții, altele;
tot, toată, toți, toate, mulți, puțini etc.;

– compuse, alcătuite din:

• pronume relative + va: cineva, careva, ceva;
• fie + pronume relative: fiecine, fiecare;
• ori + pronume relativ: oricine, oricare, orice;
• alt + pronume relativ + va: altcineva, altceva;
• vre + pronume nehotărât: vreunul, vreuna.

Atenție! • Pronumele nehotărât îndeplinește funcția sintactică a substantivului înlocuit:

Cineva vorbește tare. — cineva = subiect simplu;

Elena vorbește tare. — Elena = subiect simplu.

• Când pronumele nehotărâte determină substantive, acestea devin *adjective pronominale nehotărâte* (prin conversiune):

Am discutat cu *unul.* (pronume nehotărât)
Am discutat cu *un* coleg. (adjectiv pronominal nehotărât)
Vom oferi un premiu *fiecăruia.* (pronume nehotărât)
Vom oferi un premiu *fiecărui* concurent. (adjectiv pronominal nehotărât)

• Adjectivul pronominal nehotărât are, întotdeauna, funcția sintactică de *atribut adjectival.*

• Pronumele și adjectivele pronominale nehotărâte pot fi elemente de relație subordonatoare în frază: oricine, oricare, orice (însoțite sau nu de prepoziții); oricăruia, oricăreia etc.

5. Valoarea morfologică a cuvintelor: *le* – pronumele personal; *ți* – pronume personal; *că* – conjuncție subordonatoare (simplă); *ar vrea* – verb predicativ.

6. I-am telefonat *altuia.* (complement indirect)

7. Substantive proprii în cazul vocativ: *Chiriac, Veto.*

8. Propoziția „...că ar vrea..." este subordonată completivă directă.

9. Contragerea *subordonatei atributive* în *atribut*: „care a venit lângă el" → *sosit* lângă el.

Scanned with OKEN Scanner

B. Total –12 de puncte

10. Genul literar – dramatic; specia literară – comedie.
11. Modalități de caracterizare a personajelor: acțiuni, replici, atitudini, gesturi, nume.
12. Sursă a comicului: comical de limbaj; comicul de situație.

Reține! • **Surse ale comicului** în comedie:

– acțiunile la care participă personajele: situații, fapte, atitudini, gesturi (*comicul de situație*);

– limbajul personajelor, cu efect comic; limbaj incoerent, clișee verbale, coexistența formelor lexicale corecte și a celor incorecte, numele personajelor care stârnesc comicul prin structura lor fonetică etc. (*comicul de limbaj*);

– personajele sunt reprezentative pentru o tipologie / categorie umană; sunt surprinse în comedie moravurile personajelor-simbol, de aici și caracterul moralizator al operei (*comicul de moravuri* și *de caracter*).

13. Trăsături specifice operei dramatice:
- dialogul – modul de expunere dominant;
- operă creată pentru a fi interpretată pe scenă.

Reține! • **Opera dramatică** este creația literară realizată sub formă de dialog și destinată a fi interpretată pe scenă.

- Opera dramatică se definește prin:
  – modul de expunere dominant: dialogul;
  – indicațiile autorului de regie și scenografie;
  – etapele succesive din desfășurarea acțiunii:
    - subiect dramatic;
    - conflict dramatic;
    - deznodământ;
  – mijloace de portretizare specifice textului dramatic:
    - acțiune;
    - limbaj;
    - nume etc.

14. Semnele de punctuație redau diferite tipuri de intonație referitoare la stările sufletești ale personajelor (expresivitatea virgulei, a punctelor de suspensie și a enunțurilor interogative) și indică oralitatea textului.

De reținut!

- Cuvinte compuse cu *sufixoide* (elemente de compunere savantă):
  - **român*ofil;***
  - **antropo*fag;***
  - **agro*nom;***
  - **logo*ped;***
  - **orto*ped;***
  - **micro*scop;***
  - **poli*glot;***
  - **cali*graf;***
  - **orto*gramă.***
  - **mono*log;***
- Cuvintele formate prin compunere cu elemente de compunere savantă sunt *neologisme.*

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 32

I. Total – 48 de puncte

A. Total – 36 de puncte

1. Grupuri de sunete: *scrierea*, i-e = hiat, ea – diftong; *democrațiunea* – diftongi; *sudoarea* – diftongi; *datoriile* – hiat.

2. Forma literară a cuvintelor: prefațiune – *prefață*; colaboratorele – *colaboratorul.*

3. Termeni din familia lexicală a verbului *a mânca*: *mâncare, mâncărică, nemâncat, mâncărime* etc.

4. Interjecții: *hei, bravos, ei.*

Reține!

• **Interjecția** este partea de vorbire neflexibilă prin care se exprimă sentimente, senzații, manifestări de voință (of, ah, ei, eh, au , hai! pui-pui! etc.) sau se imită sunete ori zgomote din natură (brr!, mac-mac!, fâș! etc. – onomatopee).

• Interjecțiile se folosesc, uneori, împreună cu vocative și forme verbale de imperativ: *Hai* , vino mai repede, *măi* băiete!

• Din interjecții s-au format:
- *verbe* (onomatopeice = imitative): a trosni, a ofta, a ciripi, a zvârli etc.;
- *substantive:* oftatul, vâjâitul, stopul etc.;
- *adverb:* hai-hui.

• *Funcțiile sintactice* ale unor interjecții:
- predicat: *Hai* la școală! (interjecție imperativă)
- nume predicativ: Va fi *vai* de ei!
- complement circumstanțial de mod: Și pornesc ei, *hop, hop!*
- subiect: Se aude *pleosc!* etc.

De obicei, interjecția nu are funcție sintactică.

• *Punctuația:*
- interjecția se desparte prin virgulă de restul enunțului:
  O, priviți ciocârlia!
- după interjecție se pune semnul exclamării:
  Ei! ce mai zici acum?
  De! m-am resemnat.
- urmată de un substantiv în vocativ, interjecția nu se desparte de substantiv prin niciun semn de punctuație:
  O Doamne! ce mare ai crescut!
  Măi Vasile, ai pescuit ceva?

5. Valoarea morfologică a cuvintelor:
mai – adverb de mod; *nimeni* – pronume negativ;
din – prepoziție simplă cu regim cazual de acuzativ;
mine – pronume personal.

Scanned with OKEN Scanner

6. *Hai* pe la noi! (predicat verbal).
7. Funcția sintactică a cuvintelor:
   aici – complement circumstațial de loc;
   bine – complement circumstanțial de mod;
   el – subiect simplu; *stăpân* – nume predicativ.
8. Propoziție subordonată atributivă: „... care suntem din popor...".
9. Propoziție subordonată circumstanțială concesivă:
   Deși plouă tare, [1]/eu tot voi pleca la bunici.[2]/
P_1 – P concesivă; P_2 – PP; *tot* – element corelativ.

Reține! • **Propoziția subordonată circumstanțială concesivă** arată o împrejurare care ar putea împiedica, dar nu împiedică realizarea acțiunii sau existența unei calități din propoziția regentă.

• *Întrebări:*
  – în ciuda cărui fapt?
  – în pofida cărui fapt?
• *Elemente regente:*
  • verb; • interjecție;
  • locuțiune verbală; • adjectiv.
• *Elemente de relație:*
  – conjuncții subordonatoare: deși, dacă, de, că, să;
  – locuțiuni conjuncționale: cu toate că, măcar că, fără să, măcar dacă, chit că etc.;
  – adverbe relative sau nehotărâte: cât (de), oricât (de), oricum, oriunde, oricât;
  – pronume sau adjective pronominale nehotărâte: orice, oricine, oricare, oricât, oricâți etc.
• *Elemente corelative:* totuși, tot, cu toate acestea, și totuși.
• *Topica:* concesiva stă fie înaintea regentei, fie după aceasta.
• *Punctuația:* oricare ar fi locul ei față de regentă, propoziția subordonată circumstanțială concesivă se desparte prin virgulă de propoziția regentă:
  M-a întâmpinat bucuros, *deși nu țineam la el.*
  Hai la carnaval, *chit că nu ai costum adecvat!*
  Cu toate că e ger, noi tot vom porni spre vârfuri.

B. Total – 12 puncte
10. Indicații scenice: „șezând pe scaun"; „căutând șirul unde a rămas".
11. Modul de expunere – dialogul.
12. Ziarul citit de Ipingescu se numește „Vocea Patriotului Naționale".
13. Trăsături ale comediei:
  – indicațiile scenice puse între paranteze;
  – dialogul – modul de expunere dominant.

Scanned with OKEN Scanner

Reține! **Comedia** este o specie a genului dramatic, de obicei în proză, în care sunt prezentate personaje, moravuri, elemente din realitate care stârnesc râsul, având ca scop deconectarea spectatorilor. Finalul comediei este totdeauna *comic.*

• Comedia este alcătuită din mai multe acte şi scene. Autorul intervine direct în operă prin indicațiile scenice puse între paranteze.

• Personajele sunt prezentate cu umor şi ironie. Dramaturgul surprinde moravuri ale unor tipuri umane ilustrate prin comportamentul personajelor aflate în conflict.

• Moduri de expunere:

–dialogul este dominant;

–monologul e folosit mai rar.

14. Rică este jurnalist, scriitor democrat, colaborator al ziarului „Vocea Patriotului Naționale". Ipingescu îi citeşte lui jupân Dumitache prefața publicată de Rică Vent..., amândoi arătându-se entuziasmați de ideile politice ale tânărului jurnalist.

De reținut!

Cuvinte formate prin derivare cu sufixe:

- **curăța, purta, inspira;**
- **grăsan, băietan, african;**
- **alternantă, cutezantă, speranță;**
- **codaș, fruntaș, nouraș;**
- **certăreț, iubăreț, zâmbăreț;**
- **seninătate, străinătate, bunătate;**
- **măreț, cântăreț, pădureț;**
- **bunică, păsărică, lumânărică;**
- **grosime, studențime, cruzime;**
- **idealism, realism, fanatism;**
- **trenulet, pomulet, ursulet;**
- **mortal, accidental, săptămânal;**
- **copilandru, flăcăiandru, puiandru;**
- **fierar, insular, portar;**
- **mormăi, sforăi, tropăi;**
- **copilărie, franzelărie, bostănărie;**
- **vizibil, locuibil, citibil;**
- **fâneață, verdeață, dulceață;**
- **copăcel, cântecel, soldățel;**
- **lumesc, domnesc, prostesc;**
- **copilărește, tinerește, vultureşte;**
- **brădet, puiet, tineret.**

Scanned with OKEN Scanner

BAREME DE CORECTARE ŞI DE NOTARE
Partea a II-a

Texte cu destinaţie funcţională (scrisoarea, telegrama, cererea, invitaţia)
Pentru fiecare subiect se acordă **10 puncte** astfel:

- respectarea convenţiilor specifice textului funcţional (formule tipice, locaţie, datare) — **4 puncte**
- conţinutul şi structura compunerii (conţinut adecvat cerinţei, folosirea registrului stilistic potrivit) — **4 puncte**
- exprimarea clară şi concisă — **1 punct**
- respectarea normelor ortografice şi de punctuaţie (nu se admite nici o greşeală) — **1 punct**

Partea a III-a

Pentru fiecare subiect se acordă **32 de puncte.**

Rezumatul

I. Conţinut

- identificarea secvenţelor narative, pe baza ideilor principale — **4 puncte**
- prezentarea, pe scurt, a faptelor esenţiale, în ordinea logicii textului (descrierea sau/şi comentariul de text nu se punctează) — **4 puncte**
- identificarea personajelor care participă la acţiune („portretele" sau caracterizările nu se punctează), în succesiunea apariţiei în text — **4 puncte**
- relatarea la persoana a III-a (fără citate); utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite: indicativ prezent sau perfect compus; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă; relatarea obiectivă — **4 puncte**
  - rezolvarea completă şi corectă a fiecărui reper/cerinţă – **foarte bine** — 4 puncte
  - rezolvarea parţială – **bine** — 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** — 1 punct

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziţiei) — **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerenţa textului — **3 puncte**
  - claritatea enunţului — 1 punct
  - varietatea lexicală — 1 punct
  - sintaxa adecvată — 1 punct

Scanned with OKEN Scanner

- respectarea normelor ortografice: **4 puncte**
  - 0 greşeli — 4 puncte
  - 1 greşeală — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - 3 greşeli — 1 punct
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte
- respectarea normelor de punctuaţie: **3 puncte**
  - 0 – 1 greşeală — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - 3 greşeli — 1 punct
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte
- registrul de comunicare, stilul şi limbajul — **3 puncte** (1 + 1 + 1)
- aşezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate — **2 puncte** (1 + 1)

Reţine!

Pentru a redacta **rezumatul** unui text, trebuie să ştii că:

- acesta reprezintă o formă condensată, dar fidelă a conţinutului;
- baza rezumatului o constituie planul dezvoltat de idei al textului;
- ideile sunt ierarhizate în funcţie de logica internă a textului;
- se transpune vorbirea directă în vorbire indirectă, aşadar se elimină dialogul;
- amănuntele nesemnificative (neesenţiale) sunt eliminate;
- numărul de cuvinte utilizate este redus la cel mult un sfert (1/4) din cel al textului dat;
- se evită locuţiunile, eventualele „greşeli" introduse pentru a contribui la caracterizarea personajelor, lexicul excesiv arhaizat sau regional.

Povestirea pe baza celor cinci momente ale subiectului operei literare epice

I. Conţinut

- identificarea secvenţelor narative şi a celor cinci momente importante ale subiectului operei epice — **4 puncte**
- povestirea coerentă a conţinutului naraţiunii în ordinea logicii textului; identificarea personajelor care participă la acţiune („caracterizarea succintă" se punctează) — **4 puncte**
- relatarea la persoana a III-a; transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă; utilizarea timpurilor şi a modurilor verbale potrivite — **4 puncte**
- relevarea relaţiei conţinutului naraţiunii cu momentele subiectului operei; argumentarea relaţiilor dintre momentele subiectului; referire la interferenţa modurilor de expunere (naraţiune, dialog, descriere) — **4 puncte**
  - rezolvarea completă şi corectă a fiecărui reper/cerinţă – **foarte bine** — 4 puncte
  - rezolvarea parţială –**bine** — 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** — 1 punct

Scanned with OKEN Scanner

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziției) **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerența textului **3 puncte**
  - claritatea enunțului 1 punct
  - varietatea lexicală 1 punct
  - sintaxa adecvată 1 punct
- respectarea normelor ortografice **4 puncte**
  - 0 greşeli 4 puncte
  - 1 greşeală 3 puncte
  - 2 greşeli 2 puncte
  - mai mult de 4 greşeli 0 puncte
- respectarea normelor de punctuație **3 puncte**
  - 0 – 1 greşeală 3 puncte
  - 2 greşeli 2 puncte
  - 3 greşeli 1 punct
  - mai mult de 4 greşeli 0 puncte
- registrul de comunicare, stil şi limbaj adecvate **3 puncte** (1 + 1 +1)
- aşezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate **2 puncte** (1 + 1)

Caracterizarea personajului literar

I. Conținut

- locul ocupat în operă; semnificația personajului; simbolistica numelui/a apelativelor **4 puncte**
- modalități directe de caracterizare/portretizare: **4 puncte**
  - de autor
  - de alte personaje
  - autocaracterizare
  - interferarea modurilor de expunere; utilizarea citatelor; procedee de expresivitate
- modalități indirecte de caracterizare/portretizare deduse din succesiunea evenimentelor: **4 puncte**
  - raporturi/relații cu alte personaje;
  - comparația cu personaje asemănătoare din alte opere;
  - felul de a vorbi, mijloace paraverbale; mediu
- prezentarea a patru trăsături, cu exemplificare pe text **4 puncte**
  - rezolvarea completă şi corectă a fiecărui reper/cerință – **foarte bine** 4 puncte
  - rezolvarea parțială – **bine** 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** 1 punct

Scanned with OKEN Scanner

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziției) **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerența textului **3 puncte**
  - claritatea enunțului 1 punct
  - varietatea lexicală 1 punct
  - sintaxa adecvată 1 punct
- respectarea normelor ortografice **4 puncte**
  - 0 greșeli 4 puncte
  - 1 greșeală 3 puncte
  - 2 greșeli 2 puncte
  - mai mult de 4 greșeli 0 puncte
- respectarea normelor de punctuație **3 puncte**
  - 0 – 1 greșeli 3 puncte
  - 2 greșeli 2 puncte
  - 3 greșeli 1 punct
  - mai mult de 4 greșeli 0 puncte
- registrul de comunicare, stil și limbaj adecvate **3 puncte** (1 + 1 + 1)
- așezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate **2 puncte** (1 +1)

Compunerea în care se demonstrează apartenența unei opere literare la o anumită specie literară

(basm, schiță, nuvelă, roman, baladă, doină, pastel, fabulă, imn, comedie)

I. Conținut

- alegerea a patru argumente cu motivarea corespunzătoare **4 puncte**
- susținerea argumentelor cu exemple (citate) din text **4 puncte**
- evidențierea caracterului liric, epic sau dramatic al operei, caracterul popular-cult al operei **4 puncte**
- structura operei, modurile de expunere, elemente de expresivitate artistică specifice operei **4 puncte**
  - rezolvarea completă și corectă a fiecărui reper/cerință – **foarte bine** 4 puncte
  - rezolvarea parțială – **bine** 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** 1 punct

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziției) **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerența textului **3 puncte**
  - claritatea enunțului 1 punct
  - varietatea lexicală 1 punct
  - sintaxa adecvată 1 punct

Scanned with OKEN Scanner

- respectarea normelor ortografice — **4 puncte**
  - 0 greşeli — 4 puncte
  - 1 greşeală — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte
- respectarea normelor de punctuaţie — **3 puncte**
  - 0 – 1 greşeli — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - 3 greşeli — 1 punct
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte
- registrul de comunicare, stil şi limbaj adecvate — **3 puncte** (1 + 1 + 1)
- aşezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate — **2 puncte** (1+ 1)

Compunerea în care se motivează, pe baza unor argumente, că un text (fragment) aparţine unei descrieri literare

I. Conţinut

- alegerea a patru argumente cu motivarea corespunzătoare — **4 puncte**
- prezentarea caracteristicilor descrierii (imagini vizuale, imagini auditive, imagini olfactive etc.) — **4 puncte**
- elemente de expresivitate artistică (poetică) — **4 puncte**
  - figuri de stil/procedee literare
  - valori expresive ale categoriilor lexical-semantice, morfologice, sintactice
  - valori expresive ale topicii şi ale punctuaţiei
- participarea afectivă a autorului; evidenţierea imaginilor descrise — **4 puncte**
  - rezolvarea completă şi corectă a fiecărui reper/cerinţă – **foarte bine** — 4 puncte
  - rezolvarea parţială – **bine** — 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** — 1 punct

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziţiei) — **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerenţa textului — **3 puncte**
  - claritatea enunţului — 1 punct
  - varietatea lexicală — 1 punct
  - sintaxa adecvată — 1 punct
- respectarea normelor ortografice — **4 puncte**
  - 0 greşeli — 4 puncte
  - 1 greşeală — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte

Scanned with OKEN Scanner

- respectarea normelor de punctuație — **3 puncte**
  - 0 – 1 greşeli — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte
- registrul de comunicare, stil şi limbaj adecvate — **3 puncte** (1 + 1 + 1)
- aşezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate — **2 puncte** (1 + 1)

Comentariul literar al unui text / fragment dintr-o operă literară

I. Conținut

- încadrarea fragmentului în opera literară respectivă şi prezentarea generală (de ansamblu) a operei literare cu încadrarea ei în tematica autorului; — **4 puncte**
- prezentarea de ansamblu a fragmentului respectiv (idei, imagini, citate) — **4 puncte**
- comentariul fragmentului (interpretarea conținutului cu evidențierea modalităților de expresivitate artistică, argumentarea apartenenței la o anumită specie şi un gen literar anume, precizarea structurii operei literare etc.); prezentarea semnificației textului, redarea mesajului transmis de autor — **4 puncte**
- exprimarea unui punct de vedere personal — **4 puncte**
  - rezolvarea completă şi corectă a fiecărui reper/cerință – **foarte bine** — 4 puncte
  - rezolvarea parțială – **bine** — 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** — 1 punct

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziției) — **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerența textului: — **3 puncte**
  - claritatea enunțului — 1 punct
  - varietatea lexicală — 1 punct
  - sintaxa adecvată — 1 punct
- respectarea normelor ortografice — **4 puncte**
  - 0 greşeli — 4 puncte
  - 1 greşeală — 3 puncte
  - 2 greşeli — 2 puncte
  - mai mult de 4 greşeli — 0 puncte

Scanned with OKEN Scanner

- respectarea normelor de punctuație **3 puncte**
  - 0 – 1 greșeli 3 puncte
  - 2 greșeli 2 puncte
  - 3 greșeli 1 punct
  - mai mult de 4 greșeli 0 puncte
- registrul de comunicare, stil și limbaj adecvate **3 puncte** (1 + 1 + 1)
- așezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate **2 puncte** (1 +1)

Alcătuirea planului simplu al unei opere epice

I. Conținut

- identificarea secvențelor narative **4 puncte**
- formularea succintă, în propoziții sau fraze esențializate, a ideilor principale **4 puncte**
- notarea ideilor principale **4 puncte**
- respectarea succesiunii logice a ideilor impuse de text **4 puncte**
  - rezolvarea completă și corectă a fiecărui reper/cerință – **foarte bine** 4 puncte
  - rezolvarea parțială – **bine** 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** 1 punct

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziției) **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerența textului **3 puncte**
  - claritatea enunțului 1 punct
  - varietatea lexicală 1 punct
  - sintaxa adecvată 1 punct
- respectarea normelor ortografice **4 puncte**
  - 0 greșeli 4 puncte
  - 1 greșeală 3 puncte
  - 2 greșeli 2 puncte
  - mai mult de 4 greșeli 0 puncte
- respectarea normelor de punctuație **3 puncte**
  - 0 – 1 greșeli 3 puncte
  - 2 greșeli 2 puncte
  - 3 greșeli 1 punct
  - mai mult de 4 greșeli 0 puncte
- registrul de comunicare, stilul și limbajul adecvate **3 puncte** (1 + 1+1)
- așezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibilitate **2 puncte** (1+1)

Scanned with OKEN Scanner

Reține!

Pentru realizarea planului dezvoltat al unui text literar se consemnează și ideile secundare subordonate ideilor principale notate în ordinea impusă de text.

Compunerea în care se motivează, pe baza unor argumente, că o operă literară este un pastel

I. Conținut

- alegerea argumentelor și motivarea lor corespunzătoare; apartenența pastelului la genul liric — **4 puncte**
- relevarea elementelor descriptive; imagini auditive, imagini vizuale etc.; tabloul în versuri — **4 puncte**
- identificarea planurilor poetice (contemplativ/reflexiv/descriptiv); argumentarea relațiilor dintre acestea, în scopul precizării caracteristicilor pastelului — **4 puncte**
- participarea afectivă a poetului; exprimarea sentimentului armoniei, al integrării în natură — **4 puncte**
  - rezolvarea completă și corectă a fiecărui reper/cerință – **foarte bine** — 4 puncte
  - rezolvarea parțială – **bine** — 2 puncte
  - rezolvarea minimă – **satisfăcător** — 1 punct

II. Redactare

- respectarea normelor de redactare (unitatea compoziției) — **1 punct**
  - introducere
  - cuprins
  - încheiere
- coerența textului — **3 puncte**
  - claritatea enunțului — 1 punct
  - varietatea lexicală — 1 punct
  - sintaxa adecvată — 1 punct
- respectarea normelor ortografice — **4 puncte**
  - 0 greșeli — 4 puncte
  - 1 greșeală — 3 puncte
  - 2 greșeli — 2 puncte
  - mai mult de 4 greșeli — 0 puncte
- respectarea normelor de punctuație — **3 puncte**
  - 0 – 1 greșeli — 3 puncte
  - 2 greșeli — 2 puncte
  - 3 greșeli — 1 punct
  - mai mult de 4 greșeli — 0 puncte
- registrul de comunicare, stil și limbaj adecvate — **3 puncte** (1 + 1 + 1)
- așezarea corectă a textului în pagină (alineat, margine), lizibiliate — **2 puncte** (1+ 1)

Scanned with OKEN Scanner

PROGRAMA DE LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU TESTAREA NAŢIONALĂ – 2007

(APROBATĂ PRIN ORDINUL M.Ed.C. nr. 5001 / 31.08.2006)

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba şi literatura română are, în cadrul testării naţionale, statut de **disciplină obligatorie**.

II. OBIECTIVE

Prin susţinerea testului naţional la această disciplină, elevul va trebui să facă dovada capacităţilor, a abilităţilor şi a deprinderilor specifice, dobândite pe parcursul celei de a doua părţi a **ciclului de dezvoltare** (clasele a V-a şi a VI-a), precum şi pe parcursul **ciclului de observare şi de orientare** (clasele a VII-a şi a VIII-a), reflectate în următoarele sarcini de lucru:

A. Capacitatea de receptare a mesajului scris (C I)

- să identifice tipurile de text (literar, nonliterar), trăsăturile specifice ale respectivelor texte, precum şi modurile de expunere, momentele subiectului, ideile principale şi ideile secundare;
- să opereze cu sensul propriu şi cu sensul figurat al cuvântului, prin raportare la contextul mesajului scris;
- să recunoască figurile de stil/procedeele de expresivitate artistică şi celelalte noţiuni de teorie literară învăţate, prin aplicarea pe un text studiat sau la prima vedere;
- să recunoască elementele de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă şi să opereze cu acestea, având ca suport un text studiat sau la prima vedere;
- să recunoască şi să opereze cu valorile expresive ale categoriilor lexico-semantice, morfologice şi sintactice, prin aplicarea pe un text literar dat;
- să identifice valorile expresive ale topicii şi ale punctuaţiei;
- să recepteze mesajul unui text literar sau nonliterar.

B. Capacitatea de exprimare scrisă (C II)

- să rezume un text literar dat;
- să caracterizeze un personaj dintr-un text studiat sau la prima vedere;
- să redacteze un text în care să se evidenţieze caracteristicile fundamentale ale unei opere literare/ale unui fragment de text literar dat (să motiveze într-o compunere, conform unor cerinţe specificate, apartenenţa unui text la un gen – *epic, liric, dramatic* – sau la o specie literară – *basmul, schiţa, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*; să analizeze un text, valorificând structura acestuia şi resursele expresive ale limbii);
- să redacteze diferite texte cu destinaţie funcţională: *cerere, invitaţie, scrisoare, telegramă*;
- să aplice, în redactarea unui text, normele ortografice, de punctuaţie şi de exprimare corectă;

Scanned with OKEN Scanner

- să exprime, în scris, într-un mod corect, logic, convingător şi coerent, diferite idei, opinii, atitudini, prin utilizarea unui vocabular, a unui registru de comunicare şi a unui stil, adecvate contextului şi în conformitate cu normele de redactare.

Notă! Textele literare la prima vedere / nestudiate la clasă vor fi selectate, cu precădere, din operele scriitorilor români, recomandate prin programele şcolare în vigoare, la capitolul *Conţinuturi, Texte sugerate.*

III. CONŢINUTURI

A. Lectura. Teoria literară. Textul

- Autorul. Eul liric şi naratorul.
- Structura operei literare. Modurile de expunere. Naraţiunea (autorul, naratorul; naraţiunea la persoana a III-a şi la persoana I, subiectul operei literare, momentele subiectului, timpul şi spaţiul în naraţiune). Descrierea (portretul literar, tabloul). Dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor). Personajul: caracterizarea – portretul fizic şi portretul moral.
- Personificarea. Comparaţia. Enumeraţia. Repetiţia. Epitetul (tipuri de epitete). Hiperbola. Antiteza. Metafora. Alegoria. Inversiunea.
- Strofa şi versul. Rima (monorima, rima împerecheată, încrucişată, îmbrăţişată). Măsura. Piciorul metric (bisilabic). Ritmul (troheul şi iambul).
- Textele literare – populare şi culte. Caracteristicile operei folclorice (orală, anonimă, colectivă, sincretică).
- Genuri literare. Genurile epic, liric şi dramatic.
- Specii literare: *basmul popular, schiţa, nuvela, romanul, balada populară, fabula, doina populară, pastelul, imnul, comedia.*

B. Practica raţională şi funcţională a limbii: tipuri de comunicare

1. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare

- Părţile componente ale unei compuneri (introducerea, cuprinsul, încheierea).
- Aşezarea corectă în pagină.
- Punctuaţia. Semnele de punctuaţie şi ortografice. Valoarea funcţională şi expresivă a semnelor de punctuaţie.
- *Scrierea funcţională.* Telegrama, invitaţia, cererea.
- *Scrierea reflexivă.* Scrisoarea familială. Scrisoarea de felicitare. Exprimarea în scris a unui unui punct de vedere personal.
- *Scrierea imaginativă (compuneri libere).* Descrieri şi naraţiuni.
- *Textul literar.* Înţelegerea textului integral sau fragmentar pe baza unor cerinţe date. Transformarea textului dialogat în text narativ. Rezumatul. Comentarea unor secvenţe din operele studiate. Semnificaţia titlului. Personajul literar (caracterizare). Evidenţierea caracteristicilor fundamentale şi a semnificaţiilor unei opere literare/ ale unui fragment de text literar dat.

Scanned with OKEN Scanner

2. Elemente de construcție a comunicării

1. L e x i c u l

- Vocabularul limbii române. Vocabularul fundamental. Masa vocabularului
- Cuvântul. Forma și conținutul. Cuvântul de bază. Sensul cuvintelor în context. Sensul propriu (de bază și secundar) și sensul figurat.
- Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului. Derivarea. Compunerea. Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea). Familia lexicală.
- Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile. Neologismele.
- Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Paronimele.
- Regionalismele. Arhaismele.
- Cuvintele polisemantice.
- Unitățile frazeologice (locuțiuni, expresii).
- Pleonasmul.

2. N o ț i u n i d e f o n e t i c ă

- Vocalele. Consoanele. Semivocalele. Diftongul. Triftongul. Hiatul.
- Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Folosirea corectă a accentului în limba română.

3. M o r f o s i n t a x a

- Părțile de vorbire flexibile. Clasificarea/felul (verb, substantiv, articol, pronume, numeral, adjectiv). Locuțiunile. Categoriile morfologice (diateză, conjugare, mod, timp, persoană, gen, număr, caz, grad de comparație). Funcțiile sintactice.
- Părțile de vorbire neflexibile. Clasificarea/felul (adverb, prepoziție, conjuncție, interjecție). Locuțiunile. Funcțiile sintactice (adverb, interjecție).

4. N o ț i u n i d e s i n t a x ă

- Relația text, frază, propoziție, cuvânt.
- Cuvintele și construcțiile incidente. Punctuația lor.
- Relațiile sintactice în propoziție și în frază (interdependență, coordonare și subordonare). Mijloacele de realizare a relațiilor sintactice în propoziție și în frază: flexiunea, joncțiunea, juxtapunerea, topica, intonația și pauza.
- Fraza. Propoziția principală și propoziția secundară/subordonată. Elementele de relație în frază. Propoziția regentă și propoziția subordonată. Elementul regent.
- Propoziția și părțile de propoziție. Tipurile de propoziție.

5. S i n t a x a p r o p o z i ț i e i ș i a f r a z e i

- Predicatul și propoziția subordonată predicativă.
- Subiectul și propoziția subordonată subiectivă.
- Atributul și propoziția subordonată atributivă.
- Complementul. Complementele circumstanțiale și necircumstanțiale. Complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod. Complementele circumstanțiale de cauză și de scop. Complementul direct și complementul indirect.

Scanned with OKEN Scanner

- Propoziția subordonată completivă directă. Propoziția subordonată completivă indirectă. Propozițiile subordonate circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop. Propozițiile subordonate circumstanțiale condiționale, concesive, consecutive.
- Expansiunea şi contragerea.
- Acordul.

Notă! Elaborarea subiectelor se realizează în conformitate strictă cu *Programa pentru testarea națională*, avizată de OMEdC. Subiectele nu vizează conținutul unui manual anume. Manualul școlar este doar unul dintre suporturile didactice utilizate de profesori şi de elevi, care ajută la parcurgerea curriculum-ului, la atingerea obiectivelor de referință şi a obiectivelor de cadru.

Conform Adreselor MEdC Nr. 48.871/23 noiembrie 2005 şi Nr. 31.641/3 mai 2006, începând cu anul şcolar 2006-2007, **„respectarea normelor** prevăzute în ediția a II-a a **Dicționarului ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române (DOOM²) este obligatorie [...] la examenele de testare națională[...],** în cadrul cărora profesorii în cauză / elevii vor da dovada cunoaşterii acestora, fiind evaluați ca atare".

IV. EXEMPLE DE CERINȚE/ITEMI (conform *Ghidului de evaluare – Limba şi literatura română,* S.N.E.E., 2001, Editura Aramis)

A. Înțelegerea textului (text la prima vedere)

Se vor evalua abilități, deprinderi, elemente de competență etc., vizând **capacități de receptare a mesajului scris**, prevăzute de prezenta programă.

În funcție de specificul fragmentului oferit candidatului, sunt formulate cerințe care se referă strict la înțelegerea textului citat, dar şi cerințe care să implice valorificarea noțiunilor de teorie literară studiate în şcoală.

De exemplu, pot fi propuse cerințe de tipul:

1. Precizează modul/modurile de expunere prezent(e) în text.
2. Stabileşte tipul de text şi **n** trăsături ale acestuia.
3. Motivează, într-un text de cel mult **n** rânduri, apartenența fragmentului reprodus la un gen literar (epic, liric sau dramatic) / la o specie literară.
4. Transformă dialogul de mai sus în vorbire indirectă.
5. Scrie o continuare, de **n** replici, a dialogului dintre personajele **A** şi **B**.
6. Redactează un rezumat, de maximum **n** rânduri, al textului de mai sus.
7. Stabileşte **n** argumente, care să demonstreze că fragmentul reprodus aparține unei descrieri (sau unei narațiuni) sau unei opere epice / lirice / dramatice.
8. Transcrie un fragment, de cel mult **n** cuvinte, care conține o enumerație/altă figură de stil.
9. Explică, în maximum **n** rânduri, care sunt raporturile dintre autor, narator şi personaj în textul dat.
10. Precizează măsura, ritmul şi rima strofei de mai sus.

Scanned with OKEN Scanner

11. Selectează mărci lexico-gramaticale / un fragment, de cel mult **n** versuri, care să indice prezența eului liric în textul dat.
12. Numește specia literară în care pot fi incluse versurile de mai sus.
13. Explică semnificația următorului vers.../următoarelor versuri...(sau a unor cuvinte/sintagme/locuțiuni/expresii...).
14. Motivează întrebuințarea semnelor de ortografie/de punctuație din textul dat.
15. Selectează cuvântul/sintagma care exprimă/sugerează următoarea idee [....].
16. Explică, în **n** rânduri, semnificația titlului operei literare, ținând seama și de textul reprodus mai sus.
17. Prezintă tema discuției dintre personajele **A** și **B**, din textul de mai sus.
18. Realizează, numai pe baza informațiilor furnizate de fragmentul reprodus, o schiță de portret (fizic și moral) al personajului **A**.
19. Numește momentul subiectului prezent în fragmentul de mai sus.
20. Scrie ideile principale și ideile secundare din textul de mai sus.
21. Exprimă-ți punctul de vedere asupra următoarei idei din textul dat [...].
22. Transcrie **n** cuvinte folosite cu sens figurat/sens propriu, în textul de mai sus.

B. Limba română (*recunoașterea și operarea* cu elemente de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă a propoziției și a frazei, având ca suport un text oferit candidatului).

Cerințele formulate vizează *selectarea, aplicarea, construcția, analiza, compararea și interpretarea unor fapte de limbă,* precum și *redactarea unor enunțuri.*

Operarea cu elemente de vocabular și de sintaxă apare, direct sau indirect, în toate părțile componente ale testelor naționale, conform principiului abordării limbii din perspectivă *comunicativ-funcțională.*

C. Redactarea unor texte cu destinație funcțională: *cerere, invitație, scrisoare, telegramă.* Punctajul acestei părți a probei este acordat pentru:

a) respectarea convențiilor specifice textului funcțional;
b) structurarea conținutului, în conformitate cu tipul de text și cu cerințele formulate;
c) corectitudinea limbii utilizate.

D. Redactarea unei compoziții de 1–2 pagini, cu cerințe prestabilite

a) rezumarea scrisă a unui text narativ la prima vedere;
b) caracterizarea unui personaj dintr-un text literar studiat – *basm, baladă, schiță, nuvelă, roman, comedie* – sau la prima vedere (cerințele pot fi axate pe sublinierea doar a unei/a unor trăsături sau a unor mijloace/procedee de portretizare);
c) redactarea unui text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale și semnificațiile unei opere literare/ale unui fragment dintr-un text literar dat (argumentarea apartenenței unui text la un gen și/sau la o specie literară – *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*; analiza

Scanned with OKEN Scanner

sumară a unui text literar, prezentat candidatului, valorificând structura acestuia şi resursele expresive ale limbii; exprimarea, într-un mod corect, logic, a unor idei şi opinii despre textul selectat);

d) aplicarea regulilor de despărţire a cuvintelor în silabe şi a regulilor/a normelor de ortografie şi de punctuaţie.

Notă! În situaţia în care ilustrarea unei sarcini de lucru are ca suport un text literar studiat, acesta va fi selectat de către candidat dintre operele literare/dintre fragmentele studiate la clasă.

Cerinţele vor fi astfel formulate, încât să nu permită reproducerea unor caracterizări de personaje şi a unor „comentarii" literare memorate, deoarece se urmăreşte evaluarea capacităţii candidatului de a opera cu noţiunile de teorie literară, dobândite pe parcursul ciclului gimnazial.

În realizarea unor compoziţii cu cerinţe prestabilite, au fost propuse următoarele *repere pentru organizarea conţinutului:*

A. Rezumarea unui text literar:

a) stabilirea secvenţelor narative, pe baza ideilor principale;
b) precizarea personajelor implicate în acţiune;
c) respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
d) respectarea altor convenţii specifice rezumatului (respectarea fidelităţii faţă de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenţii emoţional-subiective şi fără citate).

B. Caracterizarea unui personaj (text literar studiat sau la prima vedere):

a) stabilirea tipului de personaj (principal, secundar etc.) şi a mijloacelor/a procedeelor de portretizare;
b) precizarea, în textul selectat, a **n** trăsături ale personajului şi a semnificaţiei acestora;
c) ilustrarea trăsăturilor, prin raportarea la **n** secvenţe/situaţii din text;
d) relevarea a **n** mijloace artistice folosite de narator în portretizare (la alegerea candidatului, pe diferite niveluri: figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale) **sau** precizarea relaţiilor dintre personajul indicat prin cerinţă şi alt personaj/alte personaje din operă/din text.

C. Argumentarea apartenenţei unui text la un gen literar / la o specie literară (I):

a) precizarea a **n** caracteristici ale genului / ale speciei literare;
b) exemplificarea caracteristicilor pe baza textului indicat / ales;
c) evidenţierea rolului mijloacelor artistice;
d) exprimarea unei opinii despre semnificaţiile / despre mesajul textului.

Scanned with OKEN Scanner

D. Argumentarea apartenenței unui text la un gen literar / la o specie literară (II):

a) prezentarea a **n** caracteristici ale genului / ale speciei literare;
b) exemplificarea caracteristicilor pe baza operei alese/a fragmentelor studiate;
c) prezentarea, pe scurt, a subiectului operei selectate/a fragmentelor indicate (referire la momente ale subiectului şi / sau la secvenţe/la situaţii semnificative);
d) prezentarea unui personaj, prin raportare la **n** întâmplări/situaţii semnificative.

E. Comentarea textului:

a) încadrarea textului în gen şi/sau în specie literară;
b) relevarea modului de expunere dominant şi a trăsăturilor acestuia, identificabile în textul dat;
c) prezentarea pe scurt, a subiectului / a ideilor / a mijloacelor artistice folosite de autor;
d) susţinerea unui punct de vedere, referitor la semnificaţiile textului, prin **n** argumente specifice.

Prin baremul subiectelor propuse vor fi acordate **puncte pentru conținut** (pentru rezolvarea fiecărui reper/a fiecărei cerințe, detaliată prin *criterii de performanță*) şi **puncte pentru redactare** – *numai dacă s-a realizat compunerea pe minimum de spațiu indicat.*

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

Argument 3
Teste complexe 5
Bareme de corectare şi de notare pentru partea I 74
Bareme de corectare şi de notare pentru părţile a II-a şi a III-a 161
Programa de limba şi literatura română pentru testarea naţională – 2007 169

Plan editură: 4576
Format: 16/70 x 100. Coli tipo: 11
Bun de tipar: noiembrie 2006

Tiparul executat la C.N.I. „CORESI" S.A. Bucureşti

Scanned with OKEN Scanner

TESTAREA NAȚIONALĂ 2007

Autoarele cărții, profesoarele Miorița Baciu și Doina Manolache – nume recunoscute prin manualele și cărțile publicate – vă oferă 32 de teste complexe de evaluare a cunoștințelor la limba și literatura română.

Cerințele formulate respectă cu strictețe structura probei scrise la disciplina limba și literatura română pentru testarea națională – 2007.

Cartea este un excelent ghid al elevului, prin faptul că are în vedere obiectivele și acoperă conținuturile programei.

Rezolvarea variantelor propuse garantează reușita candidaților la testarea națională!

ISBN 973 - 30 - 1659 - 4
978 973 30 1659 5
1000251014015 49

Scanned with OKEN Scanner